

DE GRENS TUSSEN SATIRE EN JOURNALISTIEK

Een kwalitatief onderzoek naar journalistieke
waarden in *The Daily Show with Jon Stewart*

Naam: Iqrab Habib
Studentnummer: 371988

Begeleider: Dr. C. Aalberts

Erasmus School of History, Culture and Communication
Erasmus Universiteit Rotterdam

Master Thesis Media en Cultuur
Juli 2014

Voorwoord

The Daily Show with Jon Stewart is één van mijn favoriete televisieprogramma's. Ik kijk het bijna iedere dag en ik ben elke keer weer onder de indruk van hoe informatief het is, terwijl het programma me tegelijkertijd zo goed weet te vermaken. Ik vind dat bijzonder omdat ik de combinatie van deze twee zaken niet vaak tegen kom in andere televisieprogramma's. Tijdens mijn opleiding Media en Cultuur, ben ik de afgelopen twee jaar meer te weten gekomen over de huidige journalistieke crisis. Zo heb ik veel kenmerken van deze crisis terug zien komen in de kritieken van *The Daily Show*. Ik ben me dan ook gaan afvragen of Stewart burgers met *The Daily Show* beter wist te informeren, dan traditionele nieuwsprogramma's. Zodoende is het idee voor mijn scriptieonderwerp ontstaan. Met uitzondering van het transcriberen van de door mij geanalyseerde afleveringen, kan ik gelukkig zeggen dat ik het schrijven van mijn scriptie voor het grootste deel als plezierig heb ervaren.

Ik wil hierbij de mensen bedanken die mij hebben geholpen met mijn scriptie. Allereerst natuurlijk mijn scriptiebegeleider, Chris Aalberts. Het was zijn snelle en duidelijke feedback die ervoor zorgde dat ik (bijna!) altijd wist wat ik deed en dat het helder was wat ik nog moest doen. Dat klinkt in eerste instantie wellicht heel logisch en vanzelfsprekend, maar ik heb het schrijven van een scriptie in het verleden als heel anders ervaren. Ook de soms nogal harde kritische woorden van Chris hebben het juiste effect gehad en zorgden ervoor dat ik net een tandje harder ging werken. Mijn dank daarvoor is heel groot! Verder wil ik ook graag mijn familie en vrienden bedanken voor hun steun bij het schrijven van mijn scriptie. Met name Sarmad, Komal, Khadija, Cherish en Leonor. Ik weet dat jullie weten hoe geweldig ik jullie vind, bedankt!

Iqrab Habib
Rotterdam, juni 2014

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
1.1 Satire en The Daily Show with Jon Stewart	6
1.2 Centrale vraagstelling	7
2. Theoretisch kader	9
2.1. Democratie en journalistiek	9
2.1.1 Journalistieke waarden	11
2.1.2 Conclusie	14
2.2 Journalistieke crisis	5
2.2.1 Commercialisering en digitalisering.....	5
2.2.2 Gebrek aan transparantie.....	6
2.2.3 Verval consumptie traditionele journalistiek	6
2.2.4 Politiek cynisme	7
2.2.5 Alternatieve journalistiek.....	8
2.2.6 Conclusie	8
2.3 Alternatieve journalistiek	9
2.3.1 Vormen alternatieve journalistiek.....	9
2.3.2 Conclusie	10
2.4 Satire als alternatieve journalistiek	11
2.4.1 Receptie van satire	11
2.4.2 The Daily Show	12
2.4.3 Conclusie	13
2.5. Conclusie	13
3. Methode	16
3.1 Analyse 1: Productie	17
3.2 Analyse 2: Inhoud	20
3.3 Analyse 3: Receptie	22
4. Resultaten analyse 1: Productie	26
4.1 De rol van Jon Stewart	26
4.2 Controle	28
4.3 Waarheid	32
4.4 Onafhankelijkheid	33
4.5 Conclusie	36
5. Resultaten analyse 2: Inhoud	38
5.1 Controle	38
5.1.1 Controle op de overheid.....	38
5.1.2 Controle op de traditionele nieuwsmedia	44
5.1.3 Conclusie	48
5.2 Waarheid	49
5.3 Onafhankelijkheid	49
5.4 Conclusie	50
6. Resultaten analyse 3: Receptie	51
6.1 Vertrouwen in Stewart	52
6.2 Satire/Nieuws	53
6.3 Controle	55
6.4 Waarheid	57
6.5 Onafhankelijkheid	58

6.6 Conclusie.....	59
7. Conclusie en discussie.....	61
7.1 Resultaten	61
7.1.1 Productie.....	61
7.1.2 Inhoud	62
7.1.3 Receptie	62
7.2 Discussie	64
7.2.1 Functie van satire.....	65
7.2.2 The Daily Show als journalistiek programma?.....	66
7.3 Vervolgonderzoek.....	66
8. Literatuurlijst.....	68

* Data onderzoek

De transcripten van de interviews/afleveringen en de reacties van kijkers zijn opgenomen in een aparte bijlage

1. Inleiding

"I don't know if you are practicing an old form of parody or a new form of journalism." - PBS journalist Bill Moyers, in een interview met Jon Stewart.

The Daily Show with Jon Stewart (hierna *The Daily Show* genoemd) is een populair satirisch nieuwsprogramma dat sinds 1999 vier dagen in de week wordt uitgezonden op de Amerikaanse televisiezender *Comedy Central*. Zowel de programmamakers als de presentator geven herhaaldelijk aan dat het programma zich ten doel stelt kijkers te vermaken. Uit eerder onderzoek is echter gebleken dat Jon Stewart door zijn kijkers als een journalist wordt gezien en *The Daily Show* als een betrouwbare nieuwsbron. In een tijd van journalistieke crisis, waarin steeds meer mensen journalisten minder vertrouwen, is dit een opmerkelijke uitkomst. *The Daily Show* is groot geworden in een tijd waarin traditionele journalistiek in de problemen zit. De problematiek binnen de traditionele journalistiek heeft ertoe geleid dat burgers op zoek zijn gegaan naar alternatieve vormen van berichtgeving en zijn terecht gekomen bij *The Daily Show*. Tegelijkertijd zien we dat in de journalistiek gediscussieerd wordt over de rol van alternatieve journalistiek. Er is al enig onderzoek gedaan naar verschillende vormen van alternatieve journalistiek en dan met name naar talkshows en jongerenprogramma's. Satire is echter een relatief weinig onderzochte vorm van alternatieve journalistiek.

Uit onderzoek blijkt dat er in toenemende mate ontevredenheid bestaat over de rol en het functioneren van de media in onze huidige samenleving. Veranderingen in de samenleving hebben ervoor gezorgd dat de media meer invloed hebben gekregen. Dit heeft vervolgens geleid tot minder vertrouwen onder burgers in de media en de politiek (ROB, 2003; Schultz, 1998; Von Krogh, 2008 in De Haan & Bardoel, 2011). De Haan en Bardoel (2011) stellen dat in de tien jaar voor de eeuwwisseling, burgers nauwelijks kritisch waren tegenover de media en ervan uit gingen dat zij hun werk goed uitoefenden. Het was in die tijd vanzelfsprekend om de media te vertrouwen. Vanaf de eeuwwisseling begon hier echter verandering in te komen. De Haan en Bardoel (2011) stellen dat incidenten zoals de moord op Pim Fortuyn in 2002 en de zelfmoord van David Kelly in 2003 men heeft doen twijfelen aan de rol en het functioneren van de media. Burgers worden zich steeds bewuster van de invloed die de media hebben op de samenleving en zijn zodoende in toenemende mate kritisch over het werk dat de media doen. Daarnaast stellen De Haan en Bardoel (2011) dat structurele trends zoals de groeiende competitie tussen oude en nieuwe media, toenemende commercialisering en interactie op het internet ook factoren zijn die de toenemende kritiek op en het afnemende vertrouwen in de media verklaren. Tegelijkertijd stellen onderzoekers dat juist het

vertrouwen in de media, in een modern democratisch land, steeds belangrijker wordt (Bakir & Barlow, 2007; Jones, 2004; McQuail, 2003 in De Haan & Bardoel, 2011). Er is dan ook een debat gaande over de veranderende rol van de media en hoe zij verantwoordelijk kunnen worden gehouden voor de kwaliteit van hun werk.

1.1 Satire en The Daily Show with Jon Stewart

Satire kan volgens Boler en Turpin (2008) gedefinieerd worden als:

“... literary, dramatic, or visual art intended to critique vice, folly, or abuse. While frequently comedic and using humour and wit, it’s primary intent – particularly, and in its best instances I would argue in the case of political satire – is to call attention to the wrongs committed by those in power.” (p. 401).

Satire is een humoristisch genre en bestaat uit verschillende elementen zoals spot, ironie en parodie. Satire heeft een duidelijke ondertoon van morele verontwaardiging. De functie van satire is het zeggen wat er niet gezegd wordt in de traditionele nieuwsmedia, in een situatie waarin burgers het gevoel krijgen dat zij niet gehoord worden (Boler & Turpin, 2008).

The Daily Show is een populair televisieprogramma op *Comedy Central* waarin Jon Stewart op satirische wijze kritiek geeft op de traditionele nieuwsmedia. Het format is een parodie op nieuwsprogramma’s en draagt de slogan *The #1 Trusted Name in Fake New*”. Jon Stewart is de nieuwslezer en er werken een aantal correspondenten die *The Best F#@king News Team Ever* worden genoemd. In het programma worden echte nieuwsclips van de traditionele nieuwsmedia (meestal *CNN*, *Fox News* en *MSNBC*) gebruikt, die voornamelijk politieke kwesties betreffen. Stewart geeft op satirische wijze commentaar op zowel de media als de politici die te zien zijn in deze nieuwsclips. De centrale thematiek van het programma en de frustratie die keer op keer naar voren komt, is het idee dat traditionele nieuwsmedia erin falen hun democratische taak uit te oefenen (Boler & Turpin, 2008).

Ook buiten het programma om, in interviews met Jon Stewart, komt dit duidelijk naar voren. In 2004 was Jon Stewart te gast in het debatprogramma van *CNN: Crossfire*. Aan de hand van dit interview hebben Boler & Turpin (2008) een kwalitatieve inhoudsanalyse uitgevoerd van het interview en de receptie van de kijkers van het interview. In het interview duidt Jon Stewart drie punten aan die naar zijn mening belangrijk zijn en waarvan hij vindt dat de traditionele nieuwsmedia het verkeerd doen. Ten eerste vraagt hij de *CNN* presentatoren *“to stop hurting America”* (p. 394). Stewart refereert hier aan het “schouwspel” dat de presentatoren opvoeren in het debatprogramma. Hij benadrukt dat de debatten in het programma nep zijn en dat het vooral gaat om de sensatie van het ruzie maken. Ten tweede wijst hij de presentatoren op hun verantwoordelijkheid voor het publieke discours en tenslotte vraagt hij om een echt debat met een beschaafd discours. Daarnaast

komt tijdens het interview de vraag naar voren of dezelfde standaarden van journalistieke integriteit, die Jon Stewart van de *CNN*-presentatoren vraagt, van toepassing zijn op *The Daily Show*. Stewart reageert hier op door te zeggen: “*If news organizations look to Comedy Central for cue on integrity... we’re in bad shape*” (p. 395).

Kijkers van het programma zijn het op dit punt niet met Stewart eens. Zij hebben juist het idee dat Stewart en *The Daily Show* een nieuwe standaard zetten voor de traditionele nieuwsmedia, door het werk dat zij horen te doen, beter uit te voeren. Uit vele online discussies blijkt dat kijkers Jon Stewart dankbaar zijn voor het uiten van zijn mening, die aansluit op die van hen en die met name op traditionele nieuwsmedia zelden wordt uitgesproken. Zij vinden dat Stewart de mening van de gemiddelde burger vertegenwoordigt. Volgens Boler en Turpin (2008) is het bijzondere aan dit interview, dat Stewart uit de rol van de satiricus komt en op een hele directe en oprechte wijze zijn opmerkingen uit bij de *CNN*-presentatoren. Uit de online reacties is te merken dat Stewart’s oprechtheid aansluit bij de kijkers en zijn geloofwaardigheid vergroot. Boler en Turpin (2008) concluderen dat de *The Daily Show* beide functies van satire vervult, door te zeggen wat er niet gezegd wordt door de traditionele nieuwsmedia en burgers het gevoel te geven dat zij gehoord worden.

1.2 Centrale vraagstelling

De bovenstaande bevindingen uit eerder onderzoek naar *The Daily Show* roepen vragen op over de meerwaarde van dit programma voor politieke journalistiek, en daarop aansluitend de meerwaarde van dit programma voor een democratische samenleving. Hoewel *The Daily Show* officieel een satirisch programma is, lijkt het erop dat het ook een journalistieke rol vervult. Het doel van dit onderzoek is dan ook om een beeld te schetsen van de journalistieke rol van *The Daily Show*. In dit onderzoek zal specifiek worden ingegaan op de term *journalistieke waarden* en hoe deze terugkomen in het programma. Op basis van dit doel is de volgende hoofdvraag geformuleerd: *In hoeverre vervult The Daily Show de rol van een journalistiek programma?* De volgende deelvragen dienen als stappen om de hoofdvraag te beantwoorden:

1. *In hoeverre zien de makers van The Daily Show zichzelf als journalisten?*
2. *In hoeverre bevat The Daily Show kenmerken van een journalistiek programma?*
3. *In hoeverre vervult The Daily Show de rol van journalistiek programma voor haar kijkers?*

De maatschappelijke relevantie van dit onderzoek is de mogelijke meerwaarde die *The Daily Show* heeft voor de democratie. De huidige crisis in de journalistiek heeft ertoe geleid dat zowel journalistieke als democratische idealen niet bereikt worden. Burgers hebben in toenemende mate het idee dat ze niet voldoende en niet accuraat geïnformeerd worden en dat de nieuwsmedia haar

journalistieke functie dus niet vervult. Burgers vertrouwen traditionele journalistiek steeds minder en zoeken in toenemende mate alternatieve journalistiek op. *The Daily Show* en haar satire creëren een opmerkelijke vorm van alternatieve journalistiek die met name door de benaming van “satirisch programma” niet zonder meer als journalistiek programma wordt bestempeld. De kijkers van de *The Daily Show* zijn echter van mening dat het programma betere journalistieke berichtgeving biedt dan “echte” journalistieke programma’s.

De wetenschappelijke relevantie van dit onderzoek is het toevoegen van kennis over de rol van alternatieve vormen van berichtgeving in politieke journalistiek. Er is relatief weinig bekend over de politieke functie van satire en in dit onderzoek ligt de focus dan ook op deze specifieke vorm van alternatieve berichtgeving. Er is vooralsnog voornamelijk onderzoek gedaan naar de receptie van *The Daily Show*. In dit onderzoek wordt echter naast receptie, ook gekeken naar de productie en de inhoud van het programma. Het vergelijken van deze drie perspectieven zal voor een betere allround analyse zorgen van het programma en daarmee ook van de politieke functie van satire.

In het volgende hoofdstuk is het theoretisch raamwerk te vinden waarin de belangrijkste theorieën en concepten die van belang zijn voor dit onderzoek, uitgebreid zijn besproken. Hierna volgt het methode hoofdstuk waarin is uitgelegd hoe het onderzoek is uitgevoerd. Hoofdstuk 4 t/m 6 betreffen de resultaten hoofdstukken van de drie verschillende analyses en tenslotte eindigt deze thesis met een conclusie waarin antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag.

2. Theoretisch kader

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste concepten die van belang zijn voor dit onderzoek uitgelicht. Allereerst wordt in paragraaf 2.1 de relatie tussen democratie en journalistiek geschetst. Hierbij wordt zowel de rol van traditionele nieuwsmedia als de rol van de burgers duidelijk gemaakt. Ook wordt in deze paragraaf dieper ingegaan op wat journalistieke waarden zijn en hoe deze kunnen worden gedefinieerd. Vervolgens wordt in paragraaf 2.2 de journalistieke crisis benoemd en wordt er getracht duidelijk te maken wat deze inhoudt, alsmede hoe deze is ontstaan en wat de gevolgen van deze crisis zijn. In paragraaf 2.3 wordt één van de gevolgen van de journalistieke crisis, namelijk alternatieve journalistiek, onder de loep genomen. In deze paragraaf zal niet alleen het begrip alternatieve journalistiek worden gedefinieerd, maar zal ook de functie worden besproken. Tot slot worden de verschillende vormen van alternatieve journalistiek benoemd. Het hoofdstuk eindigt met paragraaf 2.4, waarin één van de vormen van alternatieve journalistiek uitgebreid wordt beschreven, namelijk satire. De definitie, functie en receptie van satire, maar ook *The Daily Show* zelf wordt daarin besproken.

2.1. Democratie en journalistiek

Volgens Dahl (2000) bestaat de algemene definitie van een democratie uit de volgende elementen: effectieve participatie, gelijk stemrecht, het verkrijgen van informatie, controle over de agenda en insluiting van volwassenen (p. 38). De definitie van een democratie binnen een land bestaat volgens Dahl (2000) uit nog specifiekere elementen: de bevolking kiest de volksvertegenwoordigers, er zijn vrije, eerlijke en frequente verkiezingen, er is vrijheid van meningsuiting, er zijn verschillende bronnen van informatie beschikbaar, er is vrijheid van vereniging en er is sprake van inclusief burgerschap (p. 85, 86).

Daarnaast hebben de traditionele nieuwsmedia een belangrijke functie binnen een democratie. Zij hebben de taak de bevolking te voorzien van informatie. Het gaat hierbij voornamelijk om het voorzien van informatie over de bezigheden van de overheid. Dit is van belang omdat in een democratisch land, zoals Nederland, de burgers door middel van verkiezingen volksvertegenwoordigers kiezen. Deze volksvertegenwoordigers hebben de taak om besluiten te nemen namens burgers (Dahl, 2000). Ondanks dat dit betekent dat burgers indirect de macht hebben in een land, neemt maar een kleine groep mensen de daadwerkelijke besluiten. Verder hebben de traditionele nieuwsmedia de taak de machtselite te controleren en te bekritisieren wanneer er niet correct wordt gehandeld of wanneer de genomen besluiten verkeerd uitpakken (McQuail, 1992).

Een bekend voorbeeld waarin de media duidelijk hebben gefaald in hun taak, is de berichtgeving voorafgaand aan de oorlog in Irak. President Bush beweerde dat er massavernietigingswapens in Irak zouden zijn (Alden, 2002; Rose, 2002; Miller, 2001). Daarnaast

zou één van de terroristen, Mohammed Atta, die verantwoordelijk wordt gehouden voor de aanslagen op 11 september, in contact zijn geweest met een Iraakse diplomaat (Safire, 2002). Achteraf zijn er geen massavernietigingswapens gevonden in Irak en is er ook geen link gevonden tussen Irak en de terroristische aanslagen op 11 september (Lewandowsky, 2013). De media zijn niet kritisch geweest op de informatie die zij van de overheid kregen en hebben dus gefaald de activiteiten van de overheid te controleren. Dit heeft ernstige consequenties gehad (Alden, 2002; Rose, 2002; Miller, 2001).

Een ander voorbeeld is het recente NSA schandaal, waarbij klokkenluider Edward Snowden in samenwerking met *The Guardian* en *The Washington Post* journalist Glenn Greenwald, documenten over de activiteiten van de NSA heeft gepubliceerd (Greenwald, 2013). In dit geval zou men kunnen zeggen dat de media hun controlerende functie wel goed hebben uitgevoerd, maar hier zijn echter zeer uiteenlopende meningen over. Er wordt namelijk beweerd dat Snowden juist een crimineel en een verrader is (Epatko, 2014). Deze kritiek komt ook vanuit de overheid van de Verenigde Staten, die een arrestatiebevel voor Snowden hebben uitgevaardigd voor spionage, diefstal en heling van overheidseigendommen (Finn & Horowitz, 2013).

Deze voorbeelden geven aan dat de overheid een belangrijke bron van informatie is en de nieuwsmedia een alternatieve bron, waar de bevolking van een democratisch land volgens de definitie van Dahl (2000) recht op heeft. De nieuwsmedia hebben de taak de overheid te controleren op hun activiteiten en de informatie afkomstig van de overheid niet blindelings over te nemen. Voorgaande voorbeelden laten zien dat de gevolgen ernstig kunnen zijn, wanneer media niet voldoen aan hun taken. Delli Carpini & Keeter (1996) benadrukken de rol van een geïnformeerd publiek in hun definitie van een democratie. Volgens Delli Carpini en Keeter (1996) is geïnformeerd burgerschap van essentieel belang voor het functioneren van een democratie. Dit houdt in dat burgers goed geïnformeerd moeten zijn over politieke kwesties en de bezigheden van de regering. Het is hierbij de bedoeling dat zij op de hoogte zijn van politieke, economische en maatschappelijke kwesties, zodat zij op basis van deze kennis hun eigen belangen begrijpen, zowel als individu en als groep. Op deze manier zullen zij vervolgens in staat zijn een mening te vormen en uiteindelijk actief te kunnen participeren in de politiek (Delli Carpini & Keeter, 1996 in Aalberts, 2006). De mate waarin burgers politiek geïnformeerd zijn, is dus een reflectie van hoe goed de democratie in een land functioneert. Als burgers voldoende toegang tot en beschikking over politieke informatie hebben, kunnen zij beter participeren in het democratisch systeem van een land. Dit vergroot de kans dat politieke besluiten daadwerkelijk de belangen van de bevolking vertegenwoordigen. De kans is dan ook groter dat de burgers achter deze besluiten staan. Dit maakt een land democratischer dan wanneer de activiteiten van de overheid niet het publieke belang reflecteren (Delli Carpini & Keeter, 1996).

Ook Habermas (1989) is van mening dat de bevolking van een land goed geïnformeerd moet zijn over politieke kwesties. Hij gaat hierbij dieper in op het belang van een politiek geïnformeerde bevolking, door het belang van het discussiëren over politieke kwesties te benadrukken. Hij is van mening dat wanneer burgers beschikken over politieke kennis, zij beter rationele meningen kunnen vormen en deze kunnen uiten in discussies met andere burgers. Door te discussiëren over deze onderwerpen krijgen burgers nieuwe inzichten. Op deze manier zijn zij beter in staat hun eigen standpunten te ontwikkelen en deze in de vorm van politieke participatie uit te drukken. Habermas (1989) stelt dus dat discussie het belangrijkste element binnen een democratie is. Hij definieert een democratie waarin de burgers met elkaar in discussie gaan over politieke kwesties ook wel als een *deliberatieve democratie* (Habermas, 1989). Politieke discussies moeten volgens Habermas (1989) niet alleen door de politieke elite worden gevoerd, maar juist ook door burgers in de publieke en private sfeer. Dit zou van essentieel belang zijn voor het goed functioneren van een democratisch land. Traditionele nieuwsmedia spelen dus een belangrijke rol in het informeren van het publiek. Zij hebben de taak burgers te informeren over de activiteiten van de overheid (McQuail, 1992). In dit onderzoek worden met traditionele nieuwsmedia de grote Amerikaanse nieuwsorganisaties bedoeld, zoals *CNN*, *Fox News* en *MSNBC*. Maar ook kranten zoals *The New York Times* en *The Wall Street Journal*. In de volgende paragraaf worden de taken van traditionele nieuwsmedia uitgebreider toegelicht.

2.1.1 Journalistieke waarden

De Haan en Bardeel (2011) onderscheiden drie centrale functies die de media hebben in een democratische samenleving. Ten eerste, het verstrekken van informatie over het politieke en sociale leven, ook wel de *gatekeeper* functie genoemd. Ten tweede, het verschaffen van een platform voor debat, zodat het publiek zijn/haar opinie kan geven. En tot slot het controleren van politici en de overheid, ook wel de *waakhondfunctie* genoemd (2011, p. 231). McQuail spreekt in dit verband ook van *media performance*; criteria waar media aan moeten voldoen en waarop zij kunnen worden aangesproken (McQuail, 1992).

McQuail (1992) heeft de verantwoordelijkheden van de media in zes punten ingedeeld. Deze punten staan genoteerd in de zogenaamde *ASNE Statement of Principles* (www.asne.org). Dit is een document van de American Society of News Editors (ASNE), een non-profit organisatie die opkomt voor de belangen van professionele journalisten. In dit document staat dat journalisten de verantwoordelijkheid hebben zich aan een standaard van journalistieke integriteit te houden. Het doel van de ASNE Statement of Principles is dan ook het vaststellen van de journalistieke standaard en zodoende het stimuleren van kwaliteitsjournalistiek. De zes punten luiden als volgt: 1. Verantwoordelijkheid: het doel is hierbij het dienen van het algemeen welzijn in een land door de burgers ervan te informeren en ervoor te zorgen dat zij in staat zijn om met de informatie die zij van de media krijgen, een mening te vormen en beslissingen te nemen over belangrijke kwesties; 2.

Persvrijheid; 3. Onafhankelijkheid; 4. Waarheid en accuraatheid; 5. Onpartijdigheid: een duidelijk onderscheid tussen objectief nieuws, reportages en mening; 6. Eerlijke behandeling: respect voor de rechten van de mensen die betrokken zijn bij het nieuwsonderwerp.

In Nederland is de Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ) vergelijkbaar met de ASNE. In tegenstelling tot de ASNE heeft de NVJ zelf geen document opgesteld waarin de journalistieke waarden staan vermeld. De NVJ benoemt naast de Nederlandse wet wel drie documenten die over het algemeen geaccepteerd worden als ethische codes van de journalistiek (www.nvj.nl). Het gaat hierbij om de *Code van Bordeaux* (1986), de *Code voor de Journalistiek* (2008) en de *Leidraad van de Raad voor de Journalistiek* (2010). De Code van Bordeaux (1986) is een internationale verklaring die wordt gezien als een standaard voor het beroepsgedrag van journalisten. Deze bestaat uit de negen punten die in tabel 2.1 te vinden zijn.

Tabel 2.1: Code van Bordeaux

Code van Bordeaux (1986)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Eerbied voor waarheid en voor het recht van het publiek op waarheid is de eerste plicht van de journalist. 2. Bij het nakomen van deze plicht zal de journalist opkomen voor de volgende twee beginselen: vrijheid in verantwoord bijeenbrengen en publiceren van nieuws, en het recht van fair commentaar en kritiek. 3. De journalist laat zijn berichtgeving alleen berusten op feiten waarvan hij de bron kent. Hij zal wezenlijke informatie niet achterwege laten en geen documenten vervalsen. 4. Bij het verkrijgen van nieuws, foto's en documenten zal hij op faire wijze te werk gaan. 5. Hij zal bereid zijn alle verstrekte informatie die schadelijk of onnauwkeurig blijkt recht te zetten. 6. Hij zal het beroepsgeheim in acht nemen ten aanzien van de bron van in vertrouwen verkregen informatie. 7. De journalist zal zich bewust zijn van het gevaar van door media verspreide discriminatie, en zal al het mogelijke doen om discriminatie te voorkomen, gebaseerd op, o.a., ras, geslacht, seksuele geaardheid, taal, godsdienst, politieke of andere overtuigingen en afkomst. 8. Hij zal als ernstige journalistieke vergrijpen beschouwen: plagiaat, laster, smaad, belediging en ongegronde beschuldigingen; het aanvaarden van steekpenningen, in welke vorm ook, tot het verrichten of het achterwege laten van enige publicatie. 9. Iedere journalist die deze aanduiding waardig is, beschouwt het als zijn plicht bovenstaande beginselen oprecht in acht te nemen. Met inachtneming van de algemene wetgeving van zijn land zal hij in beroepszaken slechts de rechtspleging van zijn vakgenoten erkennen; hij verwerpt elke tussenkomst van overheidspersonen of anderen.

Een ander document waarin journalistieke waarden zijn opgesteld is de Code voor de Journalistiek (2008). Dit document bestaat uit 28 punten die zijn opgedeeld in 4 onderwerpen, namelijk: 1. Waarheidsgetrouw, 2. Onafhankelijk, 3. Fair en 4. Open vizier. De leidraad van de Raad voor de Journalistiek (RvdJ) bestaat uit zes onderdelen: 1. Algemeen, 2. Journalistieke werkwijze, 3. Column, cartoon, recensie, 4. Beeldmateriaal, 5. Ingezonden brieven en reacties op websites en 6. Rectificeren.

De leidraad heeft in totaal 54 punten. Het algemene gedeelte bestaande uit zes punten is te vinden in tabel 2.2 (Leidraad van de RvdJ, 2010).

Tabel 1.2: Leidraad RvdJ

Leidraad van de RvdJ (2010)	
1.	De journalist bericht waarheidsgetrouw. Op basis van zijn informatie moeten lezers, kijkers en luisteraars zich een zo volledig mogelijk en controleerbaar beeld kunnen vormen van het nieuwsfeit waarover wordt bericht.
2.	De journalist en zijn redactie zijn vrij in de selectie van nieuws.
3.	De journalist behoeft geen toestemming voor of instemming met een publicatie te hebben van degene over wie hij publiceert. Wel dient hij het belang dat met de publicatie is gediend, af te wegen tegen de belangen die eventueel door de publicatie worden geschaad.
4.	In de berichtgeving maakt de journalist een duidelijk onderscheid tussen feiten, beweringen en meningen.
5.	De journalist vermijdt eenzijdige en tendentieuze berichtgeving, maakt geen misbruik van zijn positie, verricht zijn werk in onafhankelijkheid en vermijdt (de schijn van) belangenverstrengeling.
6.	De journalist meldt de etnische afkomst, nationaliteit, ras, religie en seksuele geaardheid van groepen en personen alleen wanneer dit nodig blijkt voor de context van het nieuwsfeit waarover wordt bericht.

Kovach & Rosenstiel (2007) zijn in hun wetenschappelijk onderzoek dieper ingegaan op de rol van journalistiek in de hedendaagse maatschappij. Zij beweren dat de onduidelijkheid over de precieze rol van journalisten (vanuit het perspectief van zowel journalisten als burgers), verklaart waarom de kwaliteit van journalistiek verminderd is en het vertrouwen hierin verzwakt is. Om antwoord te geven op de vraag wat nu de precieze rol van een journalist is, hebben zij drie jaar lang kwalitatieve interviews afgenomen met zowel journalisten als burgers. Op basis van literatuur over de geschiedenis van journalistiek, in combinatie met de empirisch verzamelde data uit de interviews, zijn zij tot de conclusie gekomen dat er tien principes zijn waar journalisten zich aan moeten houden en waarvan burgers mogen verwachten dat journalisten zich daaraan houden. Deze tien principes staan in tabel 2.3 omschreven.

Tabel 2.2: Kovach en Rosenstiel

Kovach en Rosenstiel (2007)	
1.	De journalist moet de waarheid vertellen
2.	De journalist moet loyaal zijn aan burgers
3.	De journalist moet zijn feiten kunnen verifiëren
4.	De journalist moet onafhankelijk zijn van het nieuwsonderwerp
5.	De journalist moet de waakhond van de machtselite zijn
6.	De journalist moet een publiek forum voor kritiek en compromis aanbieden
7.	De journalist moet de relevantie van het nieuwsonderwerp aantonen
8.	De journalist moet het nieuwsonderwerp zowel veelomvattend als in proportie beschrijven
9.	De journalist moet trouw zijn aan zijn eigen geweten
10.	Tot slot moet de journalist de rechten en verantwoordelijkheden van het publiek betreffende het nieuws erkennen.

In tabel 2.4 wordt een samenvattend overzicht weergegeven van al deze bronnen die een ideaalbeeld van de journalistiek proberen te schetsen. Uit dit overzicht blijkt dat er drie journalistieke waarden zijn die in elk document voorkomen. Deze drie journalistieke waarden zijn: controle, waarheid en onafhankelijkheid. De journalistiek heeft de taak de machtselite te controleren, de waarheid te vermelden en vanuit een onafhankelijke positie het nieuws weer te geven.

2.1.2 Conclusie

Er kan geconcludeerd worden dat in een goed functionerende democratie het van essentieel belang is dat burgers politiek geïnformeerd zijn (Dahl, 2000; Delli Carpini & Keeter, 1996; Habermas, 1989). Door geïnformeerd burgerschap kunnen burgers kennis opdoen, een mening vormen, discussiëren, andere perspectieven zien en uiteindelijk een doordachte mening vormen. Uiteindelijk kunnen zij met deze kennis politieke beslissingen nemen en stemmen voor politici die hen het beste vertegenwoordigen, waardoor de kans groter wordt dat het beleid een daadwerkelijke reflectie zal zijn van het publieke belang (Delli Carpini & Keeter, 1996; Habermas, 1989).

Daarnaast spelen de media ook een belangrijke rol in het informeren van het publiek. Zij hebben de taak burgers te informeren over de activiteiten van de overheid (McQuail, 1992). Er zijn in de loop der jaren verschillende documenten opgesteld waarin getracht wordt het ideaalbeeld van de journalistiek te omschrijven. Na het bestuderen van zes verschillende bronnen blijkt dat er drie journalistieke waarden zijn die in elke omschrijving duidelijk terugkomen. Het gaat hierbij om de waarden: **controle, waarde** en **onafhankelijkheid**. De journalist moet de machtselite controleren, de waarheid vertellen en vanuit een onafhankelijke positie berichtgeven.

Tabel 2.3: Journalistieke waarden

Haan & Bardoel	Code van Bordeaux	Leidraad RvdJ	Kovach & Rosenstiel
<ul style="list-style-type: none"> • Gatekeeper functie • Platform bieden voor debat • Watchdog functie 	<ul style="list-style-type: none"> • Eerbied voor waarheid • Verantwoord bijeenbrengen en publiceren van nieuws • Recht van fair commentaar en kritiek • Berichtgeving moet berusten op feiten • Moet bron kennen • Mag geen informatie achterwege laten • Mag geen documenten vervalsen • Fair omgaan met nieuws, foto's en documenten • Onnauwkeurige informatie rechtzetten • Beroepsgeheim in acht nemen bij vertrouwelijke informatie • Bewust zijn van gevaar van verspreiden discriminatie door media • Verspreiding discriminatie voorkomen • Geen: plagiaat, laster, smaad, belediging en ongegronde beschuldigingen • Niet aanvaarden van steekpenningen 	<ul style="list-style-type: none"> • Waarheidsgetrouw • Controleerbaar • Vrij in de selectie van het nieuws • Belang dat publicatie dient afwegen tegen belangen die eventueel door publicatie worden geschaad • In berichtgeving moet een duidelijk verschil zijn tussen feiten, meningen en beweringen • Vermijden van eenzijdige en tendentieuze berichtgeving • Geen misbruik maken van positie • Onafhankelijk werken (Schijn van) • Belangenverstrengeling vermijden • In berichtgeving etnische afkomst, nationaliteit, ras, religie en seksuele geaardheid van personen alleen benoemen wanneer het belangrijk is voor de context van het nieuwsfeit 	<ul style="list-style-type: none"> • Waarheid vertellen • Loyaal zijn aan burgers • Feiten kunnen verifiëren • Onafhankelijk zijn van nieuwsonderwerp • Waakhond van machtselite zijn • Publiek forum voor kritiek en compromis aanbieden • Relevantie van nieuwsonderwerp aantonen • Nieuwsonderwerp zowel veelomvattend als in proportie beschrijven • Trouw zijn aan eigen geweten • Rechten en verantwoordelijkheden van het publiek betreffende nieuws erkennen
ASNE			
<ul style="list-style-type: none"> • Verantwoordelijkheid voor informeren burgers • Persvrijheid • Onafhankelijkheid • Waarheid en accuraatheid • Onpartijdigheid • Eerlijke behandeling 			
Code voor de Journalistiek			
<ul style="list-style-type: none"> • Waarheidsgetrouw • Onafhankelijk • Fair • Open vizier 			

2.2 Journalistieke crisis

Uit een rapport van de *Pew Research Center for the People and Press* uit 2005 (www.pewresearch.org) is gebleken dat 45% van de Amerikanen zegt weinig tot niets te geloven van wat zij in kranten lezen. Slechts 12% van de bevolking zegt "high confidence" in de traditionele nieuwsmedia te hebben. Van de ondervraagden geeft 32% zelfs aan dat nieuwsorganisaties immoreel zijn. Het is duidelijk dat de autoriteit en integriteit van journalisten beschadigd is en dat het vertrouwen in de traditionele nieuwsmedia steeds minder wordt. Dit wordt ook wel de *journalistieke crisis* genoemd. Deze crisis is volgens Kovach & Rosenstiel (2007) te verklaren door het gebrek aan duidelijkheid over de verantwoordelijkheden van de journalist en de rechten van de burger. Moeller (2008) geeft een bredere verklaring voor deze crisis en concludeert dat er een groot aantal problemen is binnen de journalistiek die veel verder gaan dan alleen de rol van de journalist.

2.2.1 Commercialisering en digitalisering

De commercialisering en digitalisering van nieuwsmedia is volgens Moeller (2008) de verklaring voor de journalistieke crisis. Zij beweert dat traditionele nieuwsmedia het maken van winst als doel hebben in tegenstelling tot het dienen van de democratie. In het huidige digitale tijdperk eisen burgers directe verslaggeving van het nieuws. De traditionele nieuwsmedia gaan hierin mee, wat leidt tot weinig ruimte voor onderzoek voordat het nieuws gepubliceerd wordt. In tegenstelling tot het verzamelen van feiten, bedachtzame argumenten en/of waarnemingen van experts, worden er eerder veel impulsieve uitspraken gedaan die eigenlijk geen nieuws zijn. Deze impulsieve uitspraken worden opgepikt door andere nieuwsorganisaties met als gevolg dat er wordt gesproken over geruchten, in plaats van over feiten. Het is duidelijk dat dit de kwaliteit van journalistieke verslaggeving vermindert.

De digitalisering van de samenleving heeft er tevens voor gezorgd dat veel beelden (foto's en video's) die door de nieuwsmedia verspreid worden, niet afkomstig zijn van journalisten maar van burgers. Dit is ook een grote verandering in de rol van de journalistiek. Nu moeten journalisten vaak rapporteren over beelden die zij niet zelf hebben gemaakt en waarvan zij de originele context niet kennen. Zij kunnen alleen vertellen wat zij op de beelden zien. Dit leidt ook tot vermindering van de journalistieke kwaliteit (Moeller, 2008). Dit geldt voor zowel binnenlandse als buitenlandse nieuwsberichten. Nieuwsorganisaties sluiten namelijk steeds vaker hun bureaus in het buitenland, omdat het in stand houden van deze bureaus financieel niet meer haalbaar is. Alleen in uitzonderlijke situaties worden journalisten naar het buitenland gestuurd om zelf verslag te doen. De journalisten die naar het buitenland gestuurd worden, zijn geselecteerd op hun vaardigheden in het verslag doen in noodsituaties. Zij zijn niet geselecteerd op basis van hun politieke en culturele kennis over het gebied of op hun taalvaardigheden. Dit houdt in dat deze journalisten vanaf hun aankomst afhankelijk zijn van anderen om hen in te lichten over de geschiedenis, achtergrond en context van de

gebeurtenis. Er worden hierbij vaak lokale freelance journalisten en vertalers ingehuurd (Moeller, 2008). Er wordt zelfs contact opgenomen met hulporganisaties die actief zijn in dat gebied.

Doordat de traditionele nieuwsmedia in de Verenigde Staten 24-uurs kanalen zijn en de burgers meteen verslag willen, voelen de journalisten een enorme druk van hun werkgevers om zo snel mogelijk verslag te doen. Zij zijn echter compleet afhankelijk van de mensen in het gebied. Dit is eveneens een punt dat duidelijk maakt dat de journalistieke kwaliteit afneemt.

2.2.2 Gebrek aan transparantie

Een ander probleem in de hedendaagse journalistiek is het gebrek aan transparantie (Moeller, 2008). Dit komt met name door het veelvoudig gebruik van anonieme bronnen. Daniel Okrent, oud-redacteur van de *New York Times*, geeft aan dat naar schatting ongeveer 50% van de headlines gebaseerd is op informatie van anonieme bronnen (Alter, 2005). Hij beweert dat deze anonieme bronnen vanuit de overheid komen. Dit is een slechte zaak voor de democratie in de Verenigde Staten, omdat de nieuwsmedia dan alleen nog maar een doorgeefluik is en geen alternatieve bron van informatie. De originele bron van informatie is de overheid en de *New York Times* neemt deze informatie over onder het mom van een anonieme bron. De bevolking wordt op deze manier misleid of krijgt in ieder geval het gevoel dat ze misleid worden (Alter, 2005).

Daarnaast is het de vraag wie de zogenaamde experts zijn, die in journalistieke reportages hun visie geven. Journalisten die op zoek gaan naar een expert doen niet veel onderzoek naar de geloofwaardigheid van deze experts (Okrent, 2004). Dit leidt tot journalistieke reportages met experts die eigenlijk geen experts zijn. Daarnaast willen experts ook vaak anoniem blijven. Dit leidt zoals eerder gezegd tot minder transparantie en kwaliteitsvermindering van de journalistiek. Dit kan zelfs schadelijk zijn voor de democratie.

2.2.3 Verval consumptie traditionele journalistiek

De komst van het internet heeft veel veranderingen met zich meegebracht. Het internet wordt vaak gezien als de oorzaak van het verval van traditionele journalistiek (Fuller, 2010). Met traditionele journalistiek worden in dit geval de dagbladen bedoeld. Tegenwoordig kan het nieuws gratis gelezen worden op het internet en is het niet meer nodig om hiervoor een krant te kopen. Fuller (2010) is van mening dat het internet inderdaad heeft gezorgd voor enorme financiële problemen onder kranten. Hij zegt echter dat dit niet komt doordat mensen het nieuws online lezen, zoals door velen wordt gedacht, maar dat het komt doordat het internet een betere plek is geworden voor advertenties. Adverteerders hebben zich met de komst van het internet massaal gestort op dit medium en besteden minder aan kranten.

Kranten hebben zelf ook websites opgericht waarop zij nieuws van eigen makelij plaatsen en hier worden tevens advertenties bij geplaatst. De opbrengst die kranten maken met online advertenties is echter niet te vergelijken met de omzet die de kranten voor de komst van het internet

maakten met print advertenties; deze was vele malen hoger. De opbrengst van online advertenties is niet voldoende om het verlies aan inkomsten van print advertenties en krantenverkoop te vervangen (Alterman, 2008). Hierdoor zijn de inkomsten van kranten enorm gedaald en is dus de kwaliteit van de kranten achteruit gegaan. Hier komt bij kijken dat mensen inderdaad vaker het internet raadplegen voor het nieuws. De komst van het internet betekende voor kranten dat hun traditionele businessmodel niet meer werkte.

Uit onderzoek van Alterman (2008) is gebleken dat 25% van de banen in traditionele journalistiek in de Verenigde Staten is verdwenen. Fuller (2010) gaat dieper in op het verval van traditionele journalistiek en stelt dat het in de huidige informatiesamenleving tegenwoordig alleen maar draait om de tijd en aandacht van lezers:

“Attention is the prize, which becomes more valuable as demand for it grows. For the institutions of the news media, the new information environment has meant a level of competition for a bit of people’s time ... People have become immersed in messages to a degree that the human mind has never before experienced” (p.4)

Fuller (2010) claimt dus dat de toenemende concurrentie om de aandacht van de consument, de grootste oorzaak is voor het verval van de traditionele journalistiek. En dat dit ook de oorzaak is voor de huidige journalistieke crisis.

2.2.4 Politiek cynisme

Een door academische onderzoekers benoemd gevolg van de journalistieke crisis, is de toenemende mate van politiek cynisme. Volgens Hariman (2007) kan politiek cynisme schadelijk zijn voor de democratie. Het kan het vertrouwen in andere burgers schaden terwijl vertrouwen juist essentieel is voor politieke participatie. Het is daarom van belang om te weten of politiek cynisme verspreid wordt en wie hier dan schuldig aan is. Sommigen beweren dat *The Daily Show* een voorbeeld is van een programma dat bijdraagt aan politiek cynisme:

“The central charge from the prosecution is that Jon Stewart and his cynical comedy cronies are filling the minds of young people with fragmentary understandings, half truths, and discouraging images of the political process. Furthermore, they claim that these desultory inputs keep impressionable young citizens from entering public life in positive ways.”
(Bennett, 2007, p. 281).

Critici van *The Daily Show* beweren dat het politiek cynisme ervoor zorgt dat kijkers niet de volledige verhalen te horen krijgen en dat ze op deze manier geen echte kennis opdoen van politieke zaken. Bennett (2007) stelt echter dat dit niet klopt, omdat uit onderzoek juist is gebleken dat kijkers van *The*

Daily Show beter geïnformeerd zijn dan kijkers die naar traditionele nieuwsmedia kijken (PublicMind, 2012). Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat *The Daily Show* geen politiek cynisme verspreidt. Wat *The Daily Show* volgens Bennett (2007) wel doet, is haar kijkers andere perspectieven bieden dan die zij te zien krijgen van de traditionele nieuwsmedia. Bennett (2007) geeft verder aan dat er veel politiek cynisme aanwezig is in de Amerikaanse samenleving. Hij zegt echter dat dit niet komt door komieken zoals Jon Stewart en Stephen Colbert, maar door de politieke cultuur in de samenleving. Traditionele nieuwsmedia zijn juist schuldig aan het bijdragen aan politiek cynisme in de maatschappij (Capella & Jamieson, 1997 in Bennett, 2007).

2.2.5 Alternatieve journalistiek

De commercialisering en digitalisering van nieuwsmedia hebben ook geleid tot de opkomst van alternatieve nieuwsmedia. Professionele journalisten, zoals *New York Times* auteur en *Pullitzer Prize* winnaar Schanberg, zijn onder de indruk van de effectiviteit van alternatieve nieuwsmedia (Schanberg, 2005). Het gaat hierbij voornamelijk om online media, ook wel de *blogosphere* genoemd. Volgens Schanberg (2005) doen alternatieve media waardevol en bewonderenswaardig werk dat traditionele journalisten alert houdt. Daarnaast benoemt hij de moeilijkheden voor alternatieve journalistiek. Hij beweert dat kwalitatieve journalistiek arbeidsintensief is en daarom veel geld kost. Alternatieve journalisten hebben misschien voldoende tijd, maar er is een groot gebrek aan financiering voor hun levensonderhoud. In de volgende paragraaf wordt alternatieve journalistiek uitgebreid besproken.

2.2.6 Conclusie

Burgers hebben in toenemende mate minder vertrouwen in de traditionele nieuwsmedia. De autoriteit van journalisten is flink beschadigd. Dit wordt ook wel de journalistieke crisis genoemd. Kovach en Rosenstiel (2007) beweren dat onduidelijkheid over de verantwoordelijkheid van de journalist en de rechten van de burger, de oorzaken zijn van deze crisis. Moeller (2008) concludeert echter dat de oorzaak veel verder gaat dan de onduidelijke rollen van journalisten en burgers, en stelt dat commercialisering en digitalisering de voornaamste oorzaken zijn van de huidige journalistieke crisis. Dit zou voor een verandering in het doel van traditionele nieuwsmedia hebben gezorgd, namelijk het maken van winst in plaats van het dienen van de democratie. Journalisten voelen vanuit de nieuwsorganisaties druk om zo snel mogelijk werk af te leveren. Er is weinig ruimte voor onderzoek en dit komt naar voren in de kwaliteit van het journalistieke werk. Minder transparantie, het verval van traditionele journalistiek, het toenemende politiek cynisme en de komst van alternatieve journalistiek zijn ook allemaal gevolgen van commercialisering en digitalisering. In de volgende paragraaf wordt één van de gevolgen van de journalistieke crisis, namelijk de komst van alternatieve journalistiek, verder toegelicht.

2.3 Alternatieve journalistiek

In deze paragraaf worden de definitie, oorsprong en functie van alternatieve journalistiek besproken. Er bestaan veel verschillende definities van alternatieve journalistiek. Er zijn over het algemeen drie definities die elk de nadruk leggen op verschillende elementen. De eerste definitie legt de focus op het opkomen voor groepen en individuen die niet gehoord worden in de traditionele nieuwsmedia (Atton, 2002; Downmunt & Coyer, 2007 in Kenix, 2011). Volgens Atton (2002) is het belangrijkste element van alternatieve nieuwsmedia het dienen als platform voor groepen en individuen die gemarginaliseerd worden in de traditionele nieuwsmedia. Op basis hiervan kan alternatieve journalistiek volgens Downmunt en Coyer (2007) gedefinieerd worden als media die geproduceerd worden door mensen die sociaal, cultureel en politiek uitgesloten zijn (p, 5).

De tweede definitie legt de focus op de ideologie van alternatieve nieuwsmedia. Deze staat in contrast met de traditionele nieuwsmedia (Atton, 2004; Downmunt & Coyer, 2007 in Kenix, 2011). De controlerende functie van alternatieve journalistiek komt hierin duidelijk naar voren. Volgens Downmunt en Coyer (2007) zijn alternatieve nieuwsmedia gecreëerd als tegenbeweging van de traditionele nieuwsmedia. Atton (2004) voegt hieraan toe dat alternatieve nieuwsmedia tegen de dominante manier van nieuwsproductie zijn. Volgens deze definitie is het belangrijk dat alternatieve nieuwsmedia tegen de stroom van de traditionele nieuwsmedia in gaan. (Downing, 2001; Curran & Couldry, 2003; Albert, 2006 in Kenix, 2011). Het is de taak van alternatieve nieuwsmedia om de kracht van de traditionele nieuwsmedia uit te dagen.

Tot slot is de focus van de derde definitie de bijdrage van de consumenten in de media (Downmunt & Coyer, 2007 in Kenix, 2011). Vaak vragen zij hun lezers/kijkers om deel te nemen aan het produceren van hun inhoud. Zij communiceren ook veel met het publiek door bijvoorbeeld vragen te beantwoorden. Traditionele nieuwsmedia maken steeds vaker gebruik van dit interactieve principe. Volgens deze definitie is het onderscheid tussen traditionele en alternatieve nieuwsmedia daarom steeds minder duidelijk. Het internet, met name de komst van sociale media, heeft gezorgd voor deze toename.

2.3.1 Vormen alternatieve journalistiek

In deze paragraaf worden een aantal vormen van alternatieve journalistiek besproken. Er bestaan veel verschillende vormen van alternatieve journalistiek. Onafhankelijke online blogs zijn hier een voorbeeld van. Ook entertainmentprogramma's zoals talkshows en cabaret maken onderdeel uit van alternatieve journalistiek. Sommige entertainmentprogramma's maken gebruik van satire om een politiek en maatschappelijk punt te maken. Dit is ook het geval bij *The Daily Show*. Hier wordt in paragraaf 2.4 verder op ingegaan.

The Huffington Post is een voorbeeld van een website die is begonnen in de vorm van een blog en die tegenwoordig vaak gebruikt wordt als alternatief om nieuws te verkrijgen. Volgens Alterman (2008) hebben de makers van *The Huffington Post* een formule ontdekt, waarmee ze gebruik maken van de

problemen in de krantenindustrie. Ze zijn ervan overtuigd dat ze de Amerikaanse krantenindustrie als het ware herdefiniëren met hun website. Volgens *The Huffington Post* oprichter Peretti is nieuws “a shared experience between its producer and its consumer” (Alterman, 2008). Hij stelt dat zijn online redacteurs directe toegang hebben tot informatie over welke artikelen lezers interessant vinden, welke artikelen de meeste reacties uitlokken, welke artikelen het meest gedeeld worden en welke artikelen het vaakst gezocht worden. Digitale alternatieve media hebben volgens Peretti het grootste voordeel dat zij directe interactie met het publiek kunnen hebben, wat traditionele offline media niet kunnen. Zoals Peretti aangeeft: “An internet-based news site is alive in a way that is impossible for paper and ink” (Alterman, 2008).

Zoals eerder aangegeven, is entertainment een andere vorm van alternatieve journalistiek. Er is al veel onderzoek gedaan naar talkshows en het blijkt dat kijkers naar talkshows kijken om zich te vermaken, niet om informatie en nieuws te vergaren (Baum, 2003; Prior, 2003 in Cao, 2010). Talkshowpresentator Jay Leno beweert dat het vermaken van het publiek ook het doel is van zijn programma “Of course ratings are a top priority . . . We are not sending a political message one way or another . . . If people get anything out of it, that’s fine, but that’s not why we’re here. We’re not *Hardball*...” (Niemberg, 2001 zoals geciteerd in Cao, 2010, p. 47). Uit onderzoek van Young (2004) blijkt dat grappen in talkshows vaak gaan over politici en politieke kwesties. Daarnaast is het tegenwoordig vanzelfsprekend dat politici die strijden om het presidentschap in verkiezingstijd te gast zijn in deze programma’s (Baum, 2005). Satire is een relatief weinig onderzochte vorm van alternatieve journalistiek. *The Daily Show* behoort tot deze vorm.

2.3.2 Conclusie

Alternatieve journalistiek kent drie kernpunten. Het eerste punt is het insluiten van individuen (Atton, 2002; Downmunt & Coyer, 2007 in Kenix, 2011). Het tweede punt berust zich op een ideologie die tegenover die van traditionele nieuwsmedia staat en deze zou moeten uitdagen (Atton, 2004. Downmunt & Coyer, 2007 in Kenix, 2011). Het derde en laatste punt is de verhouding van het bijdragen aan de media (Downmunt & Coyer, 2007 in Kenix, 2011). Hierin vragen producenten van alternatieve journalistiek hun lezers om deel te nemen aan het vormen van hun inhoud. Er bestaan veel verschillende vormen van alternatieve journalistiek. Digitalisering heeft bijvoorbeeld voor blogs en websites gezorgd. Daarnaast zijn ook entertainmentprogramma’s, met name talkshows, een vorm van alternatieve journalistiek. In sommige programma’s wordt gebruik gemaakt van satire om een politiek en maatschappelijk punt te maken. *The Daily Show* is een goed voorbeeld van een programma dat satire op deze manier gebruikt. In de volgende paragraaf wordt de definitie, functie en receptie van deze vorm van alternatieve journalistiek toegelicht.

2.4 Satire als alternatieve journalistiek

Zoals in paragraaf 2.3.2 is aangegeven, is satire een vorm van alternatieve journalistiek. Volgens Boler en Turpin (2008) kan satire als volgt gedefinieerd worden:

“... literary, dramatic, or visual art intended to critique vice, folly, or abuse. While frequently comedic and using humour and wit, it’s primary intent – particularly, and in its best instances I would argue in the case of political satire – is to call attention to the wrongs committed by those in power.” (p. 401).

Satire is volgens Boler en Turpin (2008) dus een kunstvorm waarin op komische wijze kritiek wordt geuit op de machtselite. Het is een manier om de fouten van de machtselite onder de aandacht te brengen. Rosen (2012) gaat iets dieper in op de functie van satire en beweert dat satire twee tegengestelde kanten heeft. Aan de ene kant kan men ervan uitgaan dat de satiricus de waarheid verteld: *“Satirists claim to have something urgent to say and insist that what they have to say is actually true, so why should we not believe them, at least on some level?”* (Kernan, 1959 zoals geciteerd in Rosen, 2012, p. 3). Er zou geen reden zijn om de satiricus niet op zijn woord te geloven.

Aan de andere kant bestaat er wantrouwen over de eerlijkheid van satire. *“Where is there a space for truth-telling and moral seriousness when the satirist always has an eye on making the audience laugh?”* (Griffin 1993, zoals geciteerd in Rosen, 2012 p. 3). Men weet dat de satiricus zijn publiek wil vermaken en twijfelt hierbij over in hoeverre er ruimte is voor de waarheid. Beide kanten contrasteren met elkaar in deze discussie. Aan de ene kant kan satire dus niet als puur entertainment gedefinieerd worden omdat het te veel elementen van ernst bevat. Maar aan de andere kant kan satire op moreel vlak niet serieus genomen worden, omdat het te veel berust op humor met als doel het vermaken van het publiek (Rosen, 2012).

2.4.1 Receptie van satire

Wat er in ieder geval geconcludeerd kan worden over satirici, is dat hun kritiek op politici hard kan aankomen. En dat terwijl ze geen serieuze politieke analisten zijn. Stewart blijkt dit effect ook te hebben op zijn “slachtoffers” die zijn kritiek serieus nemen. Hij wordt dan ook regelmatig uitgenodigd door de traditionele nieuwsmedia om zichzelf nader te verklaren. Buiten *The Daily Show* presenteert Stewart zich niet anders dan in het programma. Dit zorgt ervoor dat de grens tussen Jon Stewart als satiricus en Jon Stewart als persoon ook voor zijn kijkers vaag is. Volgens Rosen (2012) geeft dit aan hoe goed Stewart de rol van satiricus uitvoert. Er kan dus geconcludeerd worden dat satire over het algemeen op een zowel positieve als negatieve manier geïnterpreteerd wordt. Het commerciële succes en de mate waarin politici en traditionele nieuwsmedia het satirische programma *The Daily Show* serieus nemen, geeft echter aan dat satire in de huidige samenleving als positief ervaren wordt.

Daarnaast is uit onderzoek van PublicMind (2012) gebleken dat kijkers van *The Daily Show* beter geïnformeerd zijn over het nieuws dan kijkers van traditionele nieuwsmedia. Uit een recent onderzoek van Hardy, Gottfried, Winneg en Jamieson (2014) is eveneens gebleken dat kijkers van het satirische programma *The Colbert Report* beter geïnformeerd zijn over de rol van politieke geldstromen dan kijkers van traditionele nieuwsmedia. Dit betekent dat de satiricus zijn kijkers beter inlicht over corruptie omtrent campagnegeld dan journalisten van traditionele nieuwsmedia. Volgens onderzoeker Hardy is dit resultaat te verklaren door twee redenen. Allereerst door de narratieve structuur waarin Colbert over super PACs rapporteert in zijn programma. De tweede reden is het gebruik van humor en satire. Kijkers van *The Colbert Report* zouden hierdoor meer betrokken raken bij het onderwerp dan de standaardwijze waarop traditionele nieuwsmedia over hetzelfde onderwerp communiceren (Kloss, 2014). Deze resultaten geven aan dat de functie en receptie van satire waardevol is voor de maatschappij en dat satire dus serieus genomen moet worden.

2.4.2 The Daily Show

Volgens Baym (2006) is het tegenwoordig moeilijk om nieuws en entertainment uit elkaar te houden. Hij heeft het hierbij niet over *infotainment*, een term die vaak gebruikt wordt om de samensmelting van nieuws en entertainment aan te geven. Infotainment is volgens Baym (2006) namelijk maar een element uit *The Daily Show*. De combinatie van humor, nieuws, popcultuur en politiek discours in *The Daily Show* zorgt ervoor dat het programma niet in het hokje van infotainment te plaatsen is (Baym, 2006).

Baym (2006) geeft aan dat het format van *The Daily Show* in eerste instantie wel lijkt op infotainmentprogramma's zoals Amerikaanse *late-night talkshows*. Voorbeelden hiervan zijn de *Late Show with David Letterman* en *The Tonight Show starring Jimmy Fallon*. Deze talkshows beginnen met een monoloog van de presentator, gevolgd door *sketch comedy* en eindigen met interviews. Deze elementen zijn ook aanwezig in *The Daily Show* alleen worden deze gecombineerd met een samensmelting van humor en bezorgdheid om maatschappelijke kwesties. Deze combinatie zorgt voor een potentieel krachtige vorm van informeren.

The Daily Show zendt volgens Baym (2006) een combinatie van humor, nieuws, popcultuur en politieke discours uit. Hij omschrijft deze combinatie als: "...discursive integration, a way of speaking about, understanding, and acting within the world defined by the permeability of form and the fluidity of content." (p. 262). In de huidige maatschappij zijn nieuws, politiek, entertainment en marketing onlosmakelijk met elkaar verbonden. Ze zijn moeilijk van elkaar te scheiden en dat heeft ervoor gezorgd dat nieuwe programma's ontstaan, waarin deze aspecten geïntegreerd zijn. *The Daily Show* zou hier het ultieme voorbeeld van zijn. *The Daily Show* is dus een vorm van alternatieve journalistiek, die satire gebruikt om de machtselite te controleren, de traditionele nieuwsmedia te bekritisieren, en om discussie aan te wakkeren (Baym, 2006, p. 261).

Baym (2006) ziet *The Daily Show* als een journalistiek experiment waar de huidige traditionele

journalistiek veel van kan leren en dat gebruikt zou moeten worden om het nieuws te herdefiniëren. Het succes van *The Daily Show* is volgens Baym (2006) te danken aan de humor van het programma. In een tijd waarin met name jonge mensen steeds minder gebruik maken van traditionele nieuwsmedia, is humor hetgeen dat deze groep mensen aanvankelijk aantrekt. Humor biedt ook de mogelijkheid voor controle op traditionele nieuwsmedia. Achter het gelach in *The Daily Show* door zowel de programmamakers als het publiek, ligt namelijk het verlangen naar feiten, verantwoording en redelijkheid in politieke discours. Daarnaast biedt het programma een forum voor het bediscussiëren van belangrijke maatschappelijke kwesties (Baym, 2006). Traditionele nieuwsmedia hebben het succes van *The Daily Show* opgemerkt en proberen ook via eigen infotainmentprogramma's kijkers te winnen. Dit is tot nu toe echter niet gelukt. Volgens Baym (2006) zijn traditionele nieuwsmedia eerder entertainmentprogramma's geworden en kan *The Daily Show* juist beschouwd worden als een nieuwsprogramma dat mensen tegelijkertijd vermaakt (p. 274).

2.4.3 Conclusie

Bij satire wordt de machtselite op komische wijze bekritiseerd (Boler & Turpin, 2008). Het is een manier om de machtselite te controleren en hun fouten onder de aandacht van de bevolking te brengen. Rosen (2012) stelt dat satire twee tegenstrijdige kanten heeft. Aan de ene kant wordt de satiricus op zijn woord geloofd, aan de andere kant twijfelt men aan de oprechtheid van de satiricus. Een typisch en opvallend kenmerk van een satiricus is dat hij serieus genomen wordt door zowel de machtselite waar hij kritiek op geeft, als door zijn kijkers. Dit komt ook duidelijk naar voren bij Jon Stewart, die regelmatig uitgenodigd wordt door de traditionele nieuwsmedia.

Verder blijkt uit onderzoeken dat kijkers van satirische programma's beter geïnformeerd zijn over het nieuws en meer kennis hebben van politieke corruptie dan kijkers van de traditionele nieuwsmedia. Het gebruik van humor en satire zou dus effectiever zijn dan de standaardwijze waarop traditionele nieuwsmedia bericht geven. *The Daily Show* kan dus gezien worden als een vorm van alternatieve journalistiek waarin satire gebruikt wordt om de machtselite te controleren, traditionele nieuwsmedia te bekritisieren en maatschappelijke thema's te bespreken.

2.5. Conclusie

Geïnformeerd burgerschap is essentieel voor een gezonde democratie (Dahl, 2000; Delli Carpini & Keeter, 1996; Habermas, 1989). Dit houdt in dat de bevolking in een land op gelijkwaardige wijze politiek geïnformeerd moet worden. Een politiek geïnformeerde burger kan kennis opdoen, een mening vormen, discussies voeren en zodoende verschillende perspectieven zien en een doordachte mening vormen. Vervolgens kan de geïnformeerde burger met zijn kennis en mening, weloverwogen politieke beslissingen nemen. Bijvoorbeeld door een stem uit te brengen op een politicus die zijn of haar belang het beste vertegenwoordigt (Delli Carpini & Keeter, 1996; Habermas, 1989).

Traditionele nieuwsmedia zijn verantwoordelijk voor het informeren van burgers over de activiteiten van de overheid (McQuail, 1992). Er zijn veel verschillende onderzoeken uitgevoerd en documenten opgesteld die trachten een ideaalbeeld van journalistiek te schetsen. De drie journalistieke waarden: controle, waarheid en onafhankelijkheid, vormen samen de kern van het journalistieke ideaalbeeld (ASNE, 1975; Code van Bordeaux, 1986; Code voor de Journalistiek, 2008; De Haan & Bardoel, 2011; Kovach & Rosenstiel, 2007; Leidraad RvdJ, 2010). De journalist heeft de verantwoordelijkheid de machtselite te controleren, de waarheid te vertellen en vanuit een onafhankelijke positie bericht te geven. Deze drie waarden zijn in dit onderzoek de definitie van de term journalistieke waarden en deze zijn verwerkt in de waarnemingsinstrumenten waarmee de analyses zijn uitgevoerd. In hoofdstuk 3 wordt dit verder toegelicht.

De huidige maatschappij bevindt zich in een tijd van journalistieke crisis. Er is in toenemende mate minder onderling vertrouwen tussen de traditionele nieuwsmedia, politici en burgers (ROB, 2003; Schultz, 1998; Von Krogh, 2008 in De Haan & Bardoel, 2011). De autoriteit en integriteit van journalisten heeft hierbij veel schade opgelopen. Er zijn verschillende meningen over de oorzaak van deze crisis. Volgens Kovach en Rosenstiel (2007) komt dit door de onduidelijkheid over de rol van de journalist en de rechten van de burgers. Moeller (2008) stelt dat de voornaamste redenen voor de journalistieke crisis de commercialisering en digitalisering van media zijn. Dit heeft vervolgens geleid tot slechte inhoudelijke berichtgeving, minder transparantie, het verval van traditionele journalistiek, de toename van politiek cynisme en de komst van alternatieve journalistiek.

Alternatieve journalistiek laat een ander geluid horen dan traditionele nieuwsmedia. Het is een platform voor mensen die gemarginaliseerd worden in de traditionele nieuwsmedia (Atton, 2002; Dowmunt & Coyer, 2007 in Kenix, 2011). De ideologie van alternatieve journalistiek staat tegenover de ideologie van traditionele nieuwsmedia en heeft het doel laatstgenoemde ideologie uit te dagen (Atton, 2004; Dowmunt & Coyer, 2007 in Kenix, 2011). Producenten van alternatieve journalistiek stimuleren hun consumenten om deel te nemen aan de productie. De benaming van de term “alternatieve” journalistiek is positief omdat het resoneert bij mensen die een alternatief geluid willen horen, dan het geluid dat zij te horen krijgen van de traditionele nieuwsmedia (Kenix, 2011). Er zijn daarnaast veel verschillende vormen van alternatieve journalistiek. Hierbij kan gedacht worden aan online blogs en websites, maar ook aan entertainment programma, ook wel “soft news” of “infotainment” genoemd.

Satire is een relatief weinig onderzochte vorm van alternatieve journalistiek die wordt omschreven als een kunstvorm waarin de machtselite op komische wijze wordt bekritiseerd (Boler & Turpin, 2008). *The Daily Show* is een duidelijk voorbeeld van alternatieve journalistiek waarin satire gebruikt wordt om de machtselite te controleren en waarin parodie dient voor het bekritisieren van traditionele nieuwsmedia. Aan de ene kant wordt ervan uit gegaan dat er in satire wordt gesproken over feiten die waarheid zijn, maar aan de andere kant wordt getwijfeld aan de oprechtheid van de

satiricus aangezien zijn voornaamste doel het vermaken van zijn publiek is. Het is dan de vraag in hoeverre er ruimte is voor de waarheid en ernst. Een goede satiricus wordt serieus genomen door zowel de machtselite waarop hij kritiek geeft, als door zijn kijkers die hem op zijn woord geloven (Rosen, 2012).

Verder blijkt dat kijkers van satirische programma's beter politiek geïnformeerd zijn dan kijkers van de traditionele nieuwsmedia. Het gebruik van humor en satire lijkt dus effectiever te zijn dan de traditionele wijze waarop het nieuws wordt gecommuniceerd. Satire is een positief en waardevol fenomeen dat serieus genomen moet worden. Dat blijkt uit het commerciële succes van satirische programma's, de mate waarin de machtselite en kijkers de satirici serieus nemen en onderzoeken waaruit blijkt dat kijkers van satirische programma's beter politiek geïnformeerd zijn dan kijkers van de traditionele nieuwsmedia. In een tijd waarin mensen traditionele nieuwsmedia in toenemende mate wantrouwen, biedt satire via humor de initiële aantrekkingskracht om kijkers te trekken en tegelijkertijd te informeren over de activiteiten van de overheid.

3. Methode

Dit onderzoek betreft een kwalitatieve inhoudsanalyse naar journalistieke waarden in *The Daily Show*. Hierbij zijn drie perspectieven, namelijk de productie, inhoud en receptie van *The Daily Show* geanalyseerd. Elk perspectief dient als stap om uiteindelijk de hoofdvraag: “*In hoeverre vervult The Daily Show de rol van een journalistiek programma?*” te beantwoorden.

De eerste deelvraag: “*In hoeverre zien de makers van The Daily Show zichzelf als journalisten*” is beantwoord aan de hand van interviews met Jon Stewart. In de interviews krijgt Stewart specifieke vragen over de rol van het programma en zijn rol als presentator. Door het analyseren van deze interviews is er een beeld geschetst van de denkwijze van de programmamakers betreffende hun journalistieke rol. De tweede deelvraag: “*In hoeverre bevat The Daily Show kenmerken van een journalistiek programma*” is beantwoord aan de hand van een inhoudsanalyse van zes afleveringen van *The Daily Show*. Het inhoudelijk analyseren van het programma heeft gezorgd voor een weergave van journalistieke waarden in *The Daily Show*. Ten slotte is er een receptie-analyse uitgevoerd van Facebook-reacties op fragmenten uit *The Daily Show* die zijn geplaatst op de officiële Facebook-pagina van het programma. De deelvraag die hiermee beantwoord is, luidt: “*In hoeverre vervult The Daily Show de rol van journalistiek programma voor haar kijkers?*” Het analyseren van de Facebook-reacties heeft een beeld geschetst van hoe de kijkers over de journalistieke rol van *The Daily Show* oordelen.

Zoals in hoofdstuk 2 is aangegeven, zijn journalistieke waarden in dit onderzoek gedefinieerd als de volgende drie functies: controle, waarheid en onafhankelijkheid. In tabel 3.1 is een samenvattend overzicht te vinden van deze waarden. Aan de hand van dit overzicht zijn drie waarnemingsinstrumenten ontwikkeld. Deze waarnemingsinstrumenten staat weergegeven in tabel 3.3, 3.5 en 3.8 en zijn gebruikt bij het uitvoeren van de drie analyses.

Tabel 3.1: Definitie journalistieke waarden

Waarde	Definitie
Code 1: Controle	<ul style="list-style-type: none"> Journalisten hebben de taak de machtselite te controleren. Het gaat hierbij voornamelijk om het controleren van politici en de overheid. Het controleren van de journalistiek hoort hier ook bij. De activiteiten van de overheid kritisch analyseren. Fair commentaar en kritiek leveren op de overheid.
Code 2: Waarheid	<ul style="list-style-type: none"> De waarheid vertellen. Accuraat zijn in de berichtgeving. De journalist controleert de feiten in zijn berichtgeving en maakt die feiten waar mogelijk controleerbaar. In de berichtgeving een duidelijk onderscheid maken tussen feiten, beweringen en meningen. De journalist zal wezenlijke informatie niet achterwege laten.
Code 3: Onafhankelijkheid	<ul style="list-style-type: none"> De journalist verricht zijn werk onafhankelijk en vermijdt (de schijn van) belangenverstrengeling. De journalist moet onafhankelijk zijn t.o.v. het nieuwsonderwerp. De journalist moet het nieuwsonderwerp zowel veelomvattend als in proportie beschrijven. De journalist vermijdt eenzijdige en tendentieuze berichtgeving.

In dit onderzoek is gebruik gemaakt van een variant van de *constant comparison method* (Gilbert, 2008), waarbij hoofdzakelijk gebruik is gemaakt van vooraf opgestelde waarnemingsinstrumenten.

Zoals eerder is aangegeven, is de term journalistieke waarden gedefinieerd aan de hand van het literatuuronderzoek uit hoofdstuk 2. Hierbij zijn drie waarden geselecteerd die het ideaalbeeld van journalistiek schetsen: controle, waarheid en onafhankelijkheid. Er is per analyse een waarnemingsinstrument gecreëerd waarin deze drie waarden zijn uitgewerkt. De eerste stap in het proces van het coderen van de data is gebaseerd op het waarnemingsinstrument. Data worden gecodeerd als een van de drie waarden of ze passen bij geen van deze drie. In dat laatste geval wordt gekeken of er ook nieuwe relevante thema's in deze resterende data aanwezig zijn.

Nadat de relevante citaten zijn gecodeerd aan de hand van het waarnemingsinstrument, worden deze verder geanalyseerd conform de *constant comparison method*. Bij elke waarde worden alle gecodeerde citaten steeds onderling vergeleken. Hierbij zijn de kenmerken, de gemeenschappelijke factoren, verschillen en overeenkomsten geanalyseerd. Dit geldt ook voor de data die niet onder de drie journalistieke waarden vallen. Zo wordt bekeken of er nieuwe thema's in de data aanwezig zijn. In de onderstaande paragrafen wordt de werkwijze per analyse uitgebreider beschreven.

3.1 Analyse 1: Productie

In de eerste analyse is de productie van *The Daily Show* geanalyseerd. De deelvraag die hierbij beantwoord is, luidt: "In hoeverre zien de makers van *The Daily Show* zichzelf als journalisten?". Om deze vraag te beantwoorden zijn vier interviews met Jon Stewart geanalyseerd. De vier geanalyseerde

interviews komen uit het jaar 2010-2011 en zijn afgenomen door journalisten uit de Amerikaanse traditionele nieuwsmedia. Om specifiek te zijn, zijn deze interviews afgenomen door Chris Wallace en Bill O'Reilly van *Fox News*, Larry King van *CNN* en Rachel Maddow van *MSNBC*. Een overzicht van de interviews staat in tabel 3.2.

Tabel 3.2: Data Analyse 1 - Interviews

Datum	Bron	Afspeeltijd
12 november 2010	Rachel Maddow (The Rachel Maddow Show - MSNBC) – NBCNEWS.com	49:26 min
20 oktober 2010	Larry King Live (CNN)	41:17 min
29 april 2011	The O'Reilly Factor (Fox News)	42:14 min
19 juni 2011	Fox News Sunday (Fox News)	24:12 min

De focus binnen deze analyse ligt op wat Jon Stewart tijdens de interviews zegt over zijn rol als presentator van *The Daily Show* en de rol van het programma zelf. De selectie van de interviews is gebaseerd op de nieuwsorganisaties. Het is over het algemeen bekend dat Stewart in *The Daily Show* veel kritiek uit op de traditionele nieuwsmedia. De geselecteerde interviews zijn afgenomen door die nieuwsmedia. De reden dat hiervoor is gekozen is dat de kans relatief groot is dat de journalisten Stewart vragen naar de kritiek die hij op hen heeft. Daarnaast is de selectie van de interviews gebaseerd op het jaartal. Er is gekozen om zo recent mogelijke interviews te analyseren omdat deze ook het meest recente beeld geven van de denkwijze van de programmamakers en in hoeverre die aansluit bij de traditionele nieuwsmedia. Stewart geeft echter zeer weinig interviews. De geselecteerde interviews komen dan ook uit 2010 en 2011. De interviews zijn allemaal online te vinden op de websites van de nieuwsorganisaties of op *YouTube*. De interviews zijn getranscribeerd en vervolgens is het waarnemingsinstrument uit tabel 3.3 gebruikt om relevante citaten uit de interviews te coderen.

Tabel 3.3: Waarnemingsinstrument Analyse 1

Waarde	Operationalisering
Controle	In de interviews geeft Stewart aan de activiteiten van de overheid en de traditionele nieuwsmedia te controleren door middel van het uiten van kritiek. Hij geeft aan zichzelf verantwoordelijk te voelen voor deze taak.
Waarheid	In de interviews geeft Stewart aan de waarheid te vertellen in <i>The Daily Show</i> .
Onafhankelijkheid	In de interviews geeft Stewart aan onafhankelijk te zijn van ideologieën en politieke standpunten bij het creëren van inhoud van <i>The Daily Show</i> .

In deze analyse zijn de citaten uit de interviews met Jon Stewart eerst gecodeerd op basis van de drie journalistieke waarden: controle, waarheid en onafhankelijkheid. Daarnaast is één nieuw thema naar voren gekomen tijdens de analyse, namelijk “de rol van Jon Stewart”. Vervolgens zijn de citaten per waarde geanalyseerd aan de hand van de *constant comparison method* om te zien welke specifieke invulling *The Daily Show* geeft aan deze journalistieke waarden.

Op basis van de definitie van het concept journalistieke waarden uit tabel 3.1 wordt de code **controle** gedefinieerd als de journalistieke taak om de machtselite te controleren. Het analyseren, bekritisieren en leveren van fair commentaar op de activiteiten van de machtselite is hierbij een belangrijk middel om deze taak uit te oefenen. Met betrekking tot de productie van *The Daily Show* is deze waarde geoperationaliseerd als dat Stewart stelt dat hij door kritiek te uiten op de overheid en de traditionele nieuwsmedia, deze controlerende taak uitvoert. Een voorbeeld waarin dit duidelijk naar voren komt is:

“Here’s what I think, that the mainstream media you so deride, I also deride. But we deride it for very different reasons. I deride the mainstream media for their focus on sensationalism and conflict. And you deride them because you think they’re relentlessly partisan. And I just disagree with that.” (Interview 4, p. 71).

De code **waarheid** wordt op basis van de definitie uit tabel 3.1 gedefinieerd als de journalistieke taak om de waarheid te vertellen. Zoals te zien in tabel 3.3, is dit geoperationaliseerd als de vraag of Stewart aangeeft de waarheid te vertellen in *The Daily Show*. Een voorbeeld waarin dit naar voren komt is:

“STEWART: We have to, because we’re parodying a news organization. We have to have the logistics and mechanics of one.

MADDOW: Yes.

STEWART: But the process that the material goes through is not a news process. It’s a complement.

MADDOW: But it’s fact-checking.

STEWART: Well, we do that, but not to be journalists. We do that because it wouldn’t be that funny.” (Interview 1, p. 17).

Onafhankelijkheid kan op basis van de theorie gedefinieerd worden als de journalistieke taak van onafhankelijke en onpartijdige berichtgeving. Voor het productie-aspect is deze waarde geoperationaliseerd als de vraag of Stewart aangeeft onafhankelijk te zijn van ideologieën en politieke standpunten. Hieronder staat een voorbeeld waarin dit duidelijk naar voren komt:

“Here’s the difference between you and I — I’m a comedian first. My comedy is informed by an ideological background. There’s no question about that. But the thing that you will never

understand, and the thing that in some respect conservative activists will never understand, is that Hollywood, yeah, they're liberal. But that's not their primary motivating force. I'm not an activist. I'm a comedian..." (Interview 4, p. 63).

Zoals eerder is benoemd is in deze analyse ook een nieuw begrip naar voren gekomen, namelijk **de rol van Jon Stewart**. Dit wordt omschreven als de manier waarop Jon Stewart in de interviews spreekt over zijn individuele rol en de rol van *The Daily Show*. Een voorbeeld van een citaat waarin deze code wordt gegeven staat hieronder:

"Here's what I would say. I feel more kinship to Jerry Seinfeld than I do to, you know, what you guys do or what CNN does or what NBC does in that he is able to comedically articulate an intangible for people. When they see it, they are, "God, it's been in my head and I know it's been in there, but I've never put it together with that kind of rhythm in four levels, and that's hilarious that you were able to articulate that." He is a craftsman at that. He's the best at being able to craft those moments of sort of these intangible esoteric things and put them together into something that really connects with people. We try to do the same thing but with a more political-social avenue. But it is still - if you were to look at our process, he's much more our process than the news is." (Interview 1, p. 17).

3.2 Analyse 2: Inhoud

De tweede analyse betreft een inhoudsanalyse van zes afleveringen van *The Daily Show* waarmee de volgende deelvraag is beantwoord: *"In hoeverre bevat The Daily Show kenmerken van een journalistiek programma?"* De afleveringen zijn afkomstig uit de periode september 2013 t/m februari 2014. De selectie van de afleveringen is gebaseerd op de gasten. Er is gekozen voor een selectie van afleveringen met gasten die een politieke achtergrond hebben en daarover vertellen. De reden hiervoor is dat er met deze gasten een grotere kans bestaat dat traditionele journalistieke waarden in het programma naar voren komen. Stewart ontvangt in zijn programma soms ook filmsterren, tv-sterren en muzikanten die langskomen om hun nieuwe werk te promoten. Bij deze gasten is de kans op voorhand veel kleiner dat traditionele journalistieke waarden te vinden zullen zijn en dat het programma een journalistieke rol vervult. Voor dit onderzoek is het daarom veel interessanter om te zien hoe Stewart met politici of gasten met een politieke achtergrond omgaat. Zie tabel 3.4 voor een overzicht van overzicht van de geselecteerde afleveringen. Per maand is één aflevering geselecteerd. Op deze manier wordt de gehele periode gedekt. De reden dat er is gekozen voor deze tijdsafbakening, is omdat het de meest recente programma's zijn en er in januari 2014 meteen mee gewerkt kon worden. De genoemde afleveringen zijn online te bekijken op de officiële website van het programma: <http://www.thedailyshow.com>.

Tabel 3.4: Data Analyse 2 - The Daily Show afleveringen

Datum	Gast	Informatie Gast
Aflevering 1 – 16 september 2013	Robert Reich	Oud-minister en econoom Robert Reich roept op tot een nieuw tijdperk van burgeractivisme.
Aflevering 2 – 23 oktober 2013	Charles Krauthammer	Conservatief columnist Charles Krauthammer praat over de grote successen van het Amerikaanse liberalisme en zegt dat Ted Cruz niet representatief is voor het Amerikaanse conservatisme.
Aflevering 3 – 12 november 2013	Joe Scarborough	MSNBC-journalist Joe Scarborough praat over de oorsprong van de extreme elementen van de huidige Republikeinse partij.
Aflevering 4 – 9 december 2013	Husain Haqqani	Auteur Husain Haqqani praat over zijn nieuwe boek <i>Magnificent Delusions</i> waarin hij kritiek uit op de strategische doelen van de Verenigde Staten in Pakistan.
Aflevering 5 – 21 januari 2014	Theresa Payton	Auteur Theresa Payton heeft een boek geschreven: <i>Privacy in the Age of Big Data</i> . Ze schrijft hierin over de verschillende manieren waarop technologie een gevaar is voor de privacy van burgers.
Aflevering 6 – 6 februari 2014	Robyn Doolittle	Toronto Star-journalist Robyn Doolittle vertelt over haar nieuwe boek <i>Crazy Town: The Rob Ford Story</i> dat over de controversie rondom de burgemeester van Toronto gaat.

De afleveringen zijn getranscribeerd en vervolgens geanalyseerd aan de hand van het waarnemingsinstrument uit tabel 3.5. Eerst werd de data gecodeerd aan de hand van dit waarnemingsinstrument, waarna per journalistieke waarde door middel van de *constant comparison method* is geanalyseerd hoe de makers invulling geven aan deze journalistieke waarde. In deze analyse zijn geen nieuwe thema's naar voren gekomen..

Tabel 3.5: Waarnemingsinstrument Analyse 2

Waarde	Operationalisering
Controle	In <i>The Daily Show</i> wordt kritisch commentaar gegeven op de activiteiten van de overheid en de traditionele nieuwsmedia.
Waarheid	In <i>The Daily Show</i> wordt expliciet aangegeven dat zij de waarheid vertellen.
Onafhankelijkheid	In <i>The Daily Show</i> wordt op onpartijdige wijze kritiek geuit op de overheid en de traditionele journalistiek. Dit houdt in dat er geen politieke standpunt ingenomen wordt.

In de inhoudsanalyse is **controle** geoperationaliseerd door te kijken in hoeverre *The Daily Show* deze taak uitvoert door kritiek te geven op de activiteiten van de overheid en de traditionele nieuwsmedia. Een voorbeeld waarin dit duidelijk naar voren komt is:

“STEWART” What? What was that last one? That last one seemed less like medical advice and more like thanksgiving with your crazy republican uncle. What was that? This is socialism? Apparently dr. Manny Albaraz. He is a valued members of Fox News’ medical A team. But I guess medical advice isn’t necessarily the focus of Fox News’ medical experts. They serve a much more important purpose. To agree with Fox News talking points. Say the

president wants everyone to have insurance. Who better to say that is a bad idea than a doctor?" (Aflevering 3, p. 95).

Waarheid is voor de inhoudsanalyse geoperationaliseerd als de vraag of er in *The Daily Show* expliciet aangegeven wordt de waarheid te vertellen. Bij de analyse is gebleken dat er geen citaten te vinden zijn in het programma die hieronder kunnen worden geschaard.

Onafhankelijkheid is geoperationaliseerd als de vraag of er in *The Daily Show* geen politieke standpunt ingenomen wordt en dus op onpartijdige wijze kritiek wordt geuit op de overheid en de traditionele nieuwsmedia. Net zoals bij de code waarheid, zijn er bij deze analyse geen duidelijke citaten gevonden uit het programma die hieronder kunnen worden geschaard.

3.3 Analyse 3: Receptie

In het laatste analysehoofdstuk is de receptie van *The Daily Show* geanalyseerd en is de volgende deelvraag beantwoord: *"In hoeverre vervult The Daily Show de rol van journalistiek programma voor haar kijkers?"* Deze analyse is uitgevoerd aan de hand van 30 fragmenten uit het programma, die geplaatst zijn op de officiële *The Daily Show Facebook*-pagina. Deze fragmenten duren ongeveer vier minuten en hebben per stuk ongeveer 300 geplaatste reacties. Deze reacties zijn zowel kwantitatief als kwalitatief geanalyseerd. De kwantitatieve analyse zegt iets over de mate waarin de kijkers van *The Daily Show* spreken over de journalistieke rol van het programma. De kwalitatieve analyse beschrijft hoe ze erover spreken.

Per fragment zijn de eerste 100 reacties geanalyseerd. De tijdsperiode van deze data is dezelfde als de data uit analyse 2, september 2013 t/m februari 2014. De data bestaat onder andere uit fragmenten van de geselecteerde afleveringen uit analyse 2. Er worden echter meestal maar twee of drie fragmenten per aflevering geplaatst op de Facebook-pagina van *The Daily Show*. De fragmenten zijn daarom naast de selectie op afleveringen, geselecteerd op het thema politiek. De reden hiervoor is wederom omdat het interessanter is om te weten hoe kijkers van *The Daily Show* over Stewarts commentaar op politieke kwesties oordelen dan over andere kwesties. In tabel 3.6 staat een overzicht van de geselecteerde Facebook-fragmenten.

Tabel 3.6: Data Analyse 3 - The Daily Show Facebook fragmenten

The Daily Show Facebook Fragmenten	
1.	For Lindsey Graham, the successful use of diplomacy in Syria is the worst debacle since the Beaugard Cotillion.
2.	Pundits argue that the successful use of diplomacy in Syria is the worst defeat in American history.
3.	Aasif Mandvi reports on constitutional voter restriction laws.
4.	A nightmare on Wall Street
5.	"That's right, Republicans. Voting makes you gay." - Zachary Quinto
6.	Conservative Charles Krauthammer explains how the Tea Party hurts the GOP.
7.	"Man boobs or moobs? I call them broasts. Boybies. Chestnuts..."
8.	Joe Scarborough addresses the roots of the modern Republican party's more extreme elements.
9.	"Troll!? I'm not a dirty troll, Jon." - Greychalk, reporting from Azeroth "Alright." - Jon Stewart "I'm a proud dwarf paladin."
10.	2014 Sochi Homophobic Olympics
11.	Terror on Bulls#%t Mountain
12.	CNN's Wolf Blitzer attempts to amp up the drama during an interview with President Obama about Syria.
13.	"If I wanted to pick out one thing that best exemplifies our country's peculiar relationship with guns, it might be that the phrase 'minor shooting incident' exists."
14.	Jon Stewart's Rockin' Shutdown Eve
15.	Shutstorm 2013: America Sits on Its Balls
16.	"Recently, CNN has moved beyond this simplistic, partisan worldview to a simplistic-ier one." - Jon Stewart
17.	A message from Jon Stewart - backed by a gospel choir - to the cable news networks.
18.	Jason Jones investigates the results of a historic Colorado recall election.
19.	Fox News warns of a Muslim-y thing that is going to destroy America.
20.	Fast food workers demand a livable wage, and the financial news media explains why this will destroy the very foundation of America's democracy.
21.	"Obama had the audacity to greet another world leader with a gesture so meaningless you can train a basset hound to do it."
22.	War on Christmas - S#@t's Getting Weird Edition
23.	"You know that we can hear you, right?" - Aasif Mandvi
24.	The media compares the government abdication of responsibility during Hurricane Katrina to the flawed launch of a s**tty web site.
25.	"My name is Jason Jones. I'm here to listen to you. What are your demands?"
26.	Slumdogs vs. Millionaires
27.	"The only thing in Russia that's more exposed than their corruption is their president's nipples." - Lewis Black
28.	Republicans confront immigration reform with perhaps the greatest projection in the history of psychology.
29.	"Is there a rule ambassadors can't have set foot in the countries they are going to ambassador?"
30.	Andrew Napolitano questions the economic underpinnings of the Civil War and Lincoln's legacy.

Bij het analyseren van de eerste 100 reacties per fragment is op kwantitatief niveau gekeken hoe vaak er over Stewarts journalistieke rol wordt gesproken. Voor deze analyse zijn twee categorieën opgesteld, namelijk “reacties over *The Daily Show*” en “reacties over overige onderwerpen”. De reden dat er een onderscheid is gemaakt tussen reacties die wel en niet over *The Daily Show* gaan, is omdat het aantal kijkers dat spreekt over het programma iets zegt over de mate waarin er door de kijkers over de rol van *The Daily Show* gesproken wordt. De overige reacties geven aan hoe vaak dat niet

gebeurd. Beide categorieën zijn nodig om een percentage te berekenen. Het gemiddelde percentage kijkers dat spreekt over het programma is dus een weergave van de frequentie kijkers die de journalistieke rol van het *The Daily Show* bespreken. In tabel 3.7 staat een overzicht van de operationalisering van deze kwantitatieve analyse.

Tabel 3.7: Operationalisering Kwantitatieve Analyse

Categorie	Operationalisering
Categorie 1	Reacties over The Daily Show
Categorie 2	Reacties over overige onderwerpen

Nadat alle citaten zijn verwerkt in de bovenstaande categorieën, is berekend hoe vaak er gemiddeld door de kijkers over het programma wordt gesproken. De reacties uit categorie 2 zijn niet van belang voor het onderzoek en daarom is daar verder niets mee gedaan. De reacties uit categorie 2 die over *The Daily Show* gaan en dus wel relevant zijn voor het onderzoek, zijn vervolgens op kwalitatief niveau verder geanalyseerd aan de hand van het waarnemingsinstrument uit tabel 3.8.

Tabel 3.8: Waarnemingsinstrument Analyse 3

Waarde	Operationalisering
Controle	Kijkers van het programma zeggen dat er in <i>The Daily Show</i> accurate kritiek wordt gegeven op de activiteiten van de overheid en de traditionele journalistiek.
Waarheid	Kijkers van <i>The Daily Show</i> zeggen dat in het programma de waarheid wordt verteld.
Onafhankelijkheid	Kijkers van <i>The Daily Show</i> zeggen dat het programma onpartijdig is bij het uiten van kritiek op de machtselite en dus geen politieke standpunt inneemt.

De reacties zijn wederom eerst gecodeerd aan de hand van dit waarnemingsinstrument, waarna per code aan de hand van de *constant comparison method* is bekeken hoe de kijkers invulling geven aan deze journalistieke waarden bij *The Daily Show*. Uit de data komen twee relevante nieuwe concepten naar voren: “vertrouwen in Jon Stewart” en “satire/nieuws”.

Controle is geoperationaliseerd als de vraag of kijkers vinden dat er in het programma accurate kritiek wordt gegeven op de activiteiten van de overheid en de traditionele nieuwsmedia. Een citaat waarin dit duidelijk naar voren komt is:

“That segment perfectly summed up the ridiculousness of the Republican Party” (Reactie 14n, p. 136).

Waarheid wordt geoperationaliseerd als de vraag of kijkers van mening zijn dat er in het programma de waarheid wordt verteld. Een voorbeeld hiervan is de volgende citaat:

"The most accurate news reporting in the U.S." (Reactie 26f, p. 139).

Ten slotte wordt **onafhankelijkheid** geoperationaliseerd als de vraag of kijkers vinden dat het programma onpartijdig is in het uiten van kritiek op de overheid en de traditionele nieuwsmedia. Het onderstaande citaat is een voorbeeld:

"... I am also happy to make the assumption that more people trust The Daily Show as the closest we can currently get to an unbiased news source, than anything on CNN, MSNBC, or FOX news" (Reactie 17g, p. 137).

Zoals eerder is benoemd zijn er in deze analyse twee nieuwe concepten naar voren gekomen. De eerste hiervan is **vertrouwen in Jon Stewart**. In dit onderzoek wordt deze categorie omschreven als de manier waarop kijkers van *The Daily Show* spreken over het vertrouwen dat zij hebben in Jon Stewart. De onderstaande citaat is een voorbeeld waarin dit naar voren komt:

"I am not watching the news anymore. I will just watch The Daily Show so that all of the wackaloon crapadoodle can be sorted out and presented truthfully and accurately by John Stewart. It is all that I need and wayyyyyy easier on my TV screen, which is unable to dodge flying shoes" (Reactie 15g, p. 136).

Het tweede concept betreft de categorie satire/nieuws. Het gaat hierbij om de manier waarop kijkers spreken over de functie van het programma. Het betreft een discussie over of het programma satire of nieuws zou zijn. Een citaat die dit duidelijk weergeeft is:

"...you do know that this not a place you should rely on to get your news from? You do realize it is a show that uses political satire to convey the host's opinions and thoughts in a funny way? Getting your news from here is kinda like getting your medical care at the hospital you see on Grey's Anatomy?" (Reactie 29c, p. 140).

4. Resultaten analyse 1: Productie

Om antwoord te geven op de vraag “*In hoeverre zien de makers van The Daily Show zichzelf als journalisten*” wordt in dit eerste analysehoofdstuk de productie van het programma geanalyseerd aan de hand van interviews met Jon Stewart. De interviews zijn getranscribeerd en vervolgens is het waarnemingsinstrument gebruikt om relevante citaten uit de interviews te selecteren. Deze citaten zijn per code gecategoriseerd en geanalyseerd.

Er zijn over het algemeen weinig interviews met Jon Stewart te vinden. Hij geeft alleen maar interviews wanneer hij een boek uitbrengt of wanneer hij op een andere uitzonderlijke manier in de media komt, zoals in 2010 wanneer hij samen met Stephen Colbert de *Rally to restore sanity and/or fear* organiseerde. De vier geanalyseerde interviews komen uit het jaar 2010/2011 en zijn afgenomen door journalisten van de traditionele nieuwsmedia. Specifieker gezegd, zijn deze interviews afgenomen door Chris Wallace en Bill O’Reilly van *Fox News*, Larry King van *CNN* en Rachel Maddow van *MSNBC*. De interviews gaan voor het grootste gedeelte over politiek en de rol van de traditionele nieuwsmedia. In de interviews komt Stewarts opinie over deze kwesties duidelijk naar voren. De focus van deze analyse ligt op wat Stewart zegt over zijn rol als presentator van *The Daily Show* en de rol van het programma zelf.

4.1 De rol van Jon Stewart

In deze paragraaf wordt de manier bekeken waarop Stewart spreekt over zijn individuele rol en de rol van *The Daily Show*. Het gaat hier voornamelijk om de discussie over of hij een satiricus of journalist is. In het interview met Rachel Maddow van *MSNBC* komt deze discussie duidelijk naar voren en wordt ingegaan op de rol van Stewart als satiricus. Maddow vraagt Stewart in hoeverre hij *The Daily Show* ziet als een satirisch programma:

“MADDOW: Do you think that “The Daily Show” functions just as entertainment? I sort of feel like - (ER WORDT DOOR ELKAAR GEPRAAT)

MADDOW: Satire - it’s more than entertainment. It is engagement and it is criticism.

STEWART: Here’s what I would say. I feel more kinship to Jerry Seinfeld than I do to, you know, what you guys do or what CNN does or what NBC does in that he is able to comedically articulate an intangible for people. When they see it, they are, “God, it’s been in my head and I know it’s been in there, but I’ve never put it together with that kind of rhythm in four levels, and that’s hilarious that you were able to articulate that.” He is a craftsman at that. He’s the best at being able to craft those moments of sort of these intangible esoteric things and put them together into something that really connects with people. We try to do the same thing but with a more political-social avenue. But it is still - if you were to look at our process, he’s

much more our process than the news is.“ (Interview 1, p. 17).

Stewart geeft aan de hand van het voorbeeld van Jerry Seinfeld aan dat hij zijn rol meer in lijn ziet met komieken dan met journalisten. Hij legt uit dat hij samen met zijn programmamakers probeert om net zoals Seinfeld een connectie te maken te mensen, maar dan over politieke en maatschappelijke kwesties. Stewart geeft aan dat de werkwijze van een komiek dichter in de buurt komt van de strekking van *The Daily Show*, dan het nieuws. Daarnaast geeft hij in het interview met Larry King op CNN, waarin hij praat over het door hem en Stephen Colbert georganiseerde *“Rally to restore sanity and/or fear”* evenement, specifiek aan hoe hij denkt over wat satire is en dus over wat hij en zijn programmamakers doen. Hij spreekt ook Maddow over hetzelfde onderwerp:

“It is not the Anti-Glenn Beck rally. It's a very similar -- what we are doing is we are using the rally format to do the same thing we do with our shows. The message will be a very similar-type idea. It's just using the rally through a satirical format. Like the book is like our show in book form.” (Interview 2, p. 26).

“That rally was to deflate a bubble and to do what I think satire does best, which is articulate an intangible feeling that people are having, bring it into focus, say you're not alone. It's a real feeling. It's maybe even a positive feeling, a hopeful feeling. In a weird way, it's idealistic, but it's important.” (Interview 1, p. 20).

Volgens Stewart proberen hij en zijn team met het programma dat zij maken, de boeken die zij schrijven en het eenmalige evenement dat zij georganiseerd hebben, het gevoel van de mens te verwoorden. Hij heeft het hierbij specifiek over het gevoel van hulpeloosheid dat mensen hebben, als ze niet gehoord worden. Hij wil de mensen laten weten dat zij niet alleen zijn in hun gevoel. Hiertoe gebruiken Stewart en zijn team satire als voornaamste instrument.

Rachel Maddow van *MSNBC* geeft aan dat zij net zoals vele anderen geen duidelijk verschil ziet tussen wat haar eigen nieuwsorganisatie doet en wat Stewart en zijn team doen als satirisch programma. Zij vraagt of Stewart bezorgd is om het feit dat zoveel mensen *The Daily Show* als een nieuwsprogramma zien:

“MADDOW: Even if you're not launching it in the same way, it's being received in the same way. And the barriers between what actually happens on cable news that you're satirizing and what you're doing - we're not seeing as being all that different. Does that worry you?”

STEWART: The only thing that I would say - it doesn't worry me. I think I can understand how it would worry people in the news. But what I - I have existed - I am the highlander.

You know, there's been a form of me around in forever, a comedian who, with political and social concepts, criticizes them from a haughty yet ultimately feckless perch, throwing things, like, that - the box that I'm in has always existed." (Interview 1, p. 18).

Stewart geeft aan dat hij kan begrijpen dat mensen die voor nieuwsorganisaties werken bezorgd zijn, maar dat hij dat zelf niet is. Hij zegt dat wat hij doet, satire, niets nieuws is en dat mensen zoals hem altijd hebben bestaan.

In de volgende drie paragrafen worden de drie journalistieke waarden uit het waarnemingsinstrument besproken, namelijk controle, waarheid en onafhankelijkheid. Hierbij wordt weergegeven in hoeverre *The Daily Show* deze journalistieke waarden volgens Stewart vervult en wordt er een beeld geschetst van in hoeverre Stewart zichzelf en de programmamakers ziet als journalisten.

4.2 Controle

Volgens het ideaalbeeld van de journalistiek zijn journalisten verantwoordelijk voor het controleren van de machtselite. In deze paragraaf wordt beschreven in hoeverre deze eerste journalistieke waarde terug te vinden is in de manier waarop Stewart zich presenteert in interviews met traditionele nieuwsmedia. In *The Daily Show* geeft Jon Stewart veel kritiek op de Amerikaanse nieuwsmedia. Tijdens de interviews wordt hij hierop aangesproken. De journalisten komen voor zichzelf en hun nieuwsorganisatie op en proberen Stewarts kritiek tegen te gaan. Een voorbeeld hiervan is de kritiek op *Fox News* die Stewart keer op keer uit in *The Daily Show*. *Fox News* is volgens Stewart een partijdige nieuwsorganisatie. Chris Wallace van *Fox News* probeert in zijn interview met Jon Stewart het tegendeel van deze beschuldiging te bewijzen door te refereren aan andere traditionele nieuwsmedia die "erger" zijn omdat zij maar één kant van het verhaal vertellen en dat zij dus juist de partijdige nieuwsorganisaties zijn. Stewart reageert hierop door te zeggen dat het probleem van traditionele nieuwsmedia ligt bij hun focus op sensatie en conflict:

"Here's what I think, that the mainstream media you so deride, I also deride. But we deride it for very different reasons. I deride the mainstream media for their focus on sensationalism and conflict. And you deride them because you think they're relentlessly partisan. And I just disagree with that." (Interview 4, p. 71).

Stewart zegt hierbij dat *Fox News* daarnaast een probleem van partijdigheid heeft. Hij is hier erg expliciet in, dit komt duidelijk naar voren in het volgende gesprek:

"WALLACE: Over the years, you have called us — and we're going to put this on the screen because this is heavy stuff.

STEWART: Please.

WALLACE: "A biased organization, relentlessly promoting an ideological agenda under the rubric of being a news organization."

STEWART: Rubric!

WALLACE: And — I actually think that was slightly the wrong use of the word rubric. "A relentless agenda-driven, 24-hour news opinion propaganda delivery system."

STEWART: Yeah.

WALLACE: Where do you come up with this stuff?

STEWART: It's actually quite easy when you feel it. You got to feel it in your soul, you know? You gotta really just lay it out there, as it where. So is that, are you suggesting you're impressed with how well I describe things? Or, I'm not sure what you, you like the explicit and specific nature of it?

WALLACE: Well, here's the deal. Are you willing to say the same thing about the mainstream media, about ABC, CBS, NBC, "Washington Post," "New York Times"?

STEWART: No.

WALLACE: Would you say the same thing about them that they are — in your words — a propaganda delivery system relentlessly pushing a liberal agenda?

STEWART: No, I wouldn't say that.

WALLACE: Why not?

STEWART: Cuz I don't think they are. I think you are, FOX News is much more reactive in the sense that even like, somewhat like my show, the idea that... I guess I would say this: MSNBC is attempting that. I think they're attempting that. They've looked at your business model and they've seen the success of it, and I think they're attempting to be a more activist organization." (Interview 4, p. 60).

Stewart stelt dat alle traditionele nieuwsmedia zich focussen op sensatie en conflict. Daarnaast zegt hij dat *Fox News* een zeer partijdige nieuwsorganisatie is die continu een eigen ideologie propageert onder het mom dat hun ideologie, en dus hun mening, nieuws is. Volgens Stewart probeert *MSNBC* deze succesvolle tactiek van *Fox News* na te bootsen. Stewart vindt het een slechte zaak en zelfs beschamend dat hij degene is die als geloofwaardig wordt beschouwd door de Amerikaanse bevolking, in tegenstelling tot journalisten van de traditionele nieuwsmedia die worden gewantrouwd. Hij beweert dat de kritiekpunten die hij heeft op de traditionele nieuwsmedia de redenen zijn dat de bevolking teleurgesteld is in hun journalisten:

"The embarrassment is that I'm given credibility in this world because of the disappointment that the public has in what the news media does." (Interview 4, p. 67).

Stewart zegt hiermee impliciet dat dit iets is waar de traditionele nieuwsmedia zich voor zouden moeten schamen en waarop zij actie zouden moeten ondernemen. Hij voegt daaraan toe dat zij daarentegen op dezelfde manier door blijven werken, omdat hun focus niet ligt op journalistieke integriteit en hun journalistieke functie, maar op het verdienen van geld en voor sommige nieuwsorganisaties zelfs op het verspreiden van hun ideologieën in plaats van het nieuws.

Een ander kritiekpunt van Stewart is de manier waarop het nieuws wordt overgebracht. Hij gaat hierbij specifiek in op sensatie en conflict. Stewart beweert dat *CNN* de focus op conflict is begonnen en dit stevig in stand houdt. Hij spreekt over het uitvergroten van politieke tegenstellingen. Stewart beweert dat traditionele nieuwsmedia te veel spreken over linkse en rechtse politici, liberalen en conservatieven, rode en blauwe staten. Hij beweert dat dit een foute manier van berichtgeven is die nu normaal lijkt te zijn:

“Again, the intention was not to say that that’s people on the left and that’s people on the right. The intention is to say that we’ve all bought into—the conflict on this country is left and right, liberal/conservative, red/blue. All the news networks have been bought into that. CNN sort of started it. They have this idea that, you know, the fight in Washington is Republicans and Democrats. So, why don’t we isolate that and we’ll stand back here? And that’s—you know, Democrats and Republicans will go at it. Red and blue states will go at it. And what it does it is amplifies a division that I actually don’t think is the right fight.” (Interview 1, p. 4).

Stewart zegt hiermee dat *CNN* de verschillen tussen de mensen in het land benadrukt, waardoor de politieke en maatschappelijke kwesties die opgelost moeten worden niet aan bod komen. De berichtgeving gaat dus niet over de inhoudelijke kwesties, maar over de verschillen tussen de verschillende partijen, en dus ook de verschillende bevolkingsgroepen. De conflicten in de Verenigde Staten gaan volgens Stewart bijvoorbeeld over corruptie en extremisme, maar in de Amerikaanse politiek gaan de conflicten over de verschillende politieke partijen. De traditionele nieuwsmedia geven volgens hem politici het platform om deze conflicten te benadrukken, in plaats van de daadwerkelijke conflicten in het land:

“But what I do believe is: both sides have their way of shutting down debate. And the news networks have allowed these two sides to become the fight in the country. I think the fight in the country is corruption versus not corruption, extremists versus regular. Do you understand what I’m saying?” (Interview 1, p. 4).

De focus op conflicten tussen politici is dus een belangrijk kritiekpunt van Stewart. Hiermee geeft hij

impliciet aan dat de Amerikaanse traditionele nieuwsmedia hun journalistieke verantwoordelijkheid niet nakomen en hiermee de Amerikaanse bevolking slecht informeren. Amerikaanse burgers zijn teleurgesteld in hun journalisten en wantrouwen hen. Daarentegen vertrouwen zij een satiricus, Jon Stewart, die de nieuwsmedia en de politici op hun verantwoordelijkheden aanspreekt. Hij voelt wat de mensen voelen, frustratie, en zegt wat de mensen denken en willen horen. Ze horen het niet van de nieuwsorganisaties maar horen het van een satirisch programma, en dat is zoals eerder benoemd, een slechte zaak.

Ten slotte geeft Stewart commentaar op het *CNN* programma *Anderson Cooper 360°*. Dit programma bestaat uit een onderdeel genaamd *Keeping Them Honest*, waarin Cooper politici verantwoordelijk stelt voor foutieve uitspraken en corrupte beleidsvormingen. Stewart zegt dat dit onderdeel van het programma eigenlijk het hele doel is van de traditionele nieuwsmedia. Hij vindt de benaming van het programmaonderdeel nogal vanzelfsprekend en daarom ook grappig. Hij vergelijkt het met zijn eigen werk en zegt dat het hetzelfde zou zijn als hij een onderdeel in zijn programma zou beginnen met de naam *“telling jokes to an audience”*:

“STEWART: It’s really—you know, one of my favorite things—Anderson Cooper, I think he does a really nice job. He’s fun to watch and you as well. And I like on a usual basis, a lot of this stuff. Again, I watch way too much of it. I really do. And this is in itself corrupting. But he’s got a bit on his show that I love called “Keeping Them Honest”—
MADDOW: Yes.

STEWART: -- which is just so funny to me because isn’t that the subtext of—it would be like me introducing—I’ve got a new segment called telling jokes to an audience. It just felt—you know, whenever you hear that, you’re like, isn’t that what this whole thing is?”
(Interview 1, p. 9).

In de interviews met Stewart komt zijn kritiek op de Amerikaanse traditionele nieuwsmedia duidelijk naar voren. Het enige punt waarvan hij ook kritiek geeft op politici, is wanneer het om de focus op conflict gaat. Stewart beweert dat het vooral de traditionele nieuwsmedia zijn die politici een platform geven om dit te doen en het conflict zelfs uitbuiten om meer kijkers te trekken en dus meer geld te verdienen. De controlerende taak die traditionele nieuwsmedia zouden moeten hebben op de overheid wordt dus niet correct uitgevoerd. Door kritiek te geven op de traditionele nieuwsmedia controleert Stewart een machtselite, namelijk de traditionele nieuwsmedia zelf. Ook politici behoren tot de machtselite en maken deel uit van de groep die Stewart controleert en bekritiseert. Om deze reden kan gezegd worden dat Stewart de controlerende journalistieke waarde goed uitoefent. Uit de interviews komt naar voren dat de mate waarin Stewart kritiek uit op de traditionele nieuwsmedia veel groter is dan de mate waarin hij kritiek uit op de overheid. Hij beweert dat hij politici moet

controleren omdat de traditionele nieuwsmedia dit niet doen. Daarbij beweert hij ook dat hij de traditionele nieuwsmedia bekritiseert omdat zij hun democratische taak van het politiek te informeren van burgers niet correct uitvoeren. Stewart voert de journalistieke waarde controle dus uit op zowel de traditionele nieuwsmedia als op de overheid.

4.3 Waarheid

In deze paragraaf wordt de tweede journalistieke waarde uit het waarnemingsinstrument besproken, namelijk waarheid. Er wordt van journalisten verwacht dat zij ten alle tijden de waarheid vertellen in hun berichtgeving. In deze paragraaf wordt beschreven in hoeverre deze journalistieke waarde volgens Stewart terugkomt in zijn uitspraken en in *The Daily Show*. De journalistieke waarde *waarheid* komt relatief een stuk minder naar voren in de interviews vergeleken met *controle*. Het enige interview waarin dit wel naar voren komt is het interview met Rachel Maddow van *MSNBC*. Zij zegt hier tegen Stewart dat het proces van het samenstellen van *The Daily Show* erg veel lijkt op het proces voor het samenstellen van haar eigen journalistieke programma op *MSNBC*. Stewart reageert hierop door te zeggen dat ze dat zouden moeten veranderen:

MADDOW: But what I know of your process seems very similar to the way I put my show together.

STEWART: You really need to change that.

MADDOW: I mean – yes” (Interview 1, p. 17).

Vervolgens geeft Stewart echter wel aan dat hij en de andere programmamakers van *The Daily Show* inderdaad net zoals bij een nieuwsorganisatie, nieuwsfeiten moeten controleren. Hij stelt dat de reden dat zij dit doen echter anders is dan de reden dat nieuwsorganisaties feiten controleren. Nieuwsorganisaties controleren nieuwsfeiten omdat ze de taak hebben de waarheid te vertellen. Jon Stewart en zijn team controleren nieuwsfeiten omdat hun grappen hierover niet grappig zijn, als de nieuwsfeiten niet correct zijn. Hij geeft hiermee aan dat het doel van het controleren van nieuwsfeiten is, het publiek te vermaken met hun satire.

STEWART: We have to, because we’re parodying a news organization. We have to have the logistics and mechanics of one.

MADDOW: Yes.

STEWART: But the process that the material goes through is not a news process. It’s a complement.

MADDOW: But it’s fact-checking.

STEWART: Well, we do that, but not to be journalists. We do that because it wouldn’t be that funny.

MADDOW: *If it was a lie.*

STEWART: *Yes. It would be like, I think it's pronounced Baltimore and not "Baltimo(ph)." No. You know, you do that because untrue things stand out like a sore thumb in the -*

MADDOW: *Even though you identify yourself as fake news and having built with a fake news process -*

STEWART: *Yes.*

MADDOW: *I think -*

STEWART: *I don't - we don't say fake. I mean, fake is wrong. That is - it's a misnomer that we use and it's glib. It's not. We're not news anything. We're commenting on the news comedically." (Interview 1, p. 17).*

Ten slotte geeft Jon Stewart nog expliciet aan dat *The Daily Show* geen nieuwsprogramma is en dat hij en de programmamakers niet aan journalistiek doen, maar dat zij enkel nieuwsfeiten controleren om zodoende op satirische wijze commentaar te leveren op het nieuws. Het is opvallend dat *waarheid* als journalistieke waarde relatief weinig naar voren komt in de interviews. Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat het programma juist bekend staat om het controleren van de traditionele nieuwsmedia en de overheid. Zij wijzen hen op hun fouten en proberen tegelijkertijd de waarheid aan het licht te brengen. Stewart geeft aan dat hij en zijn programmamakers inderdaad net als journalisten, nieuwsfeiten controleren, maar dat ze een heel ander uitgangspunt hebben. *The Daily Show* vertelt namelijk volgens Stewart de waarheid omdat de grappen anders niet grappig zouden zijn. Hij geeft zeer expliciet aan dat hij zichzelf niet als een journalist ziet en *The Daily Show* niet als een nieuwsprogramma. Zij geven op satirische wijze commentaar op het nieuws.

4.4 Onafhankelijkheid

Journalisten hebben de taak om onafhankelijk van hun individuele ideologie en de ideologie van hun werkgever, het nieuws te brengen. Dit houdt in dat zij niet partijdig mogen zijn in hun berichtgeving. In deze paragraaf wordt gekeken in hoeverre Jon Stewart zichzelf en *The Daily Show* ziet als onafhankelijk. *Onafhankelijkheid* komt in vergelijking met *waarheid* als journalistieke waarde een stuk vaker naar voren in de interviews. De aanleiding hiervoor is meestal de kritiek die hij krijgt vanuit de traditionele nieuwsmedia, die beweren dat hij een liberale ideologie verspreidt. Deze kritiek komt voornamelijk van nieuwsorganisatie *Fox News*. Met name in het interview van Chris Wallace van *Super Fox Sunday*, komt dit kritiekpunt over Stewart duidelijk naar voren:

"WALLACE: - *honestly, I think you want to be a political player.*

STEWART: *You are wrong. You're dead wrong. I appreciate what you're saying. Do I want my voice heard? Do I want my voice heard? Absolutely. That's why I got into comedy. That's*

why I do what I do." (Interview 4, p. 64).

Fox News-journalist Chris Wallace geeft hier expliciet aan dat hij denkt dat Jon Stewart een politieke speler wil zijn en dat hij zijn politieke ideologie daarom uit middels zijn programma. Stewart reageert hierop door zeer stellig te zeggen dat wat Wallace zegt niet klopt. Stewart zegt dat hij absoluut wil dat zijn stem gehoord wordt en dat hij daarom *The Daily Show* presenteert. Stewart geeft expliciet aan dat hij en zijn team geen ideologische agenda propageren in het programma en bekritiseert in zijn weerwoord Wallace en *Fox News* omdat zij dit volgens hem juist wel doen:

"WALLACE: I think you take shots at, although I think it's mostly to maintain credibility and you're not as comfortable with it, you take shots at Obama, but you like to make fun of Conservatives.

STEWART: You can't understand, because of the world you live in, that there is not a designed ideological agenda on my part to affect partisan change because that's the soup you swim in. And I appreciate that. And I understand it. It reminds me of, you know — you know, in ideological regimes. They can't understand that there is free media other places, because they receive marching orders..." (Interview 4, p. 65).

Stewart zegt dat hij begrijpt waarom Wallace denkt dat *The Daily Show* een ideologische agenda propageert omdat dat precies is wat hij en iedereen bij *Fox News* doet. Dit zou het moeilijk maken voor Wallace om te geloven dat er mensen zijn die dit niet doen. Stewart vergelijkt de denkwijze van Wallace met die van iemand in ideologische regimes; iemand die maar doet wat hem opgedragen wordt en niet begrijpt dat mensen ook nog hun eigen keuzes kunnen maken. Wallace blijft volhouden dat *The Daily Show* net als de meeste mediaorganisaties een linkse ideologie propageert en dat Stewart zich verschuilt achter de term "comedian". Stewart reageert hierop door aan te geven dat zijn satirische uitingen inderdaad beïnvloed zijn door zijn ideologische achtergrond, maar dat dat niet de reden is voor zijn programma. Hij ziet zichzelf niet een politicus en ook niet een als een journalist, hij ziet zichzelf als een satiricus die een televisieprogramma maakt zonder een bepaalde politieke ideologie te uiten:

"Here's the difference between you and I — I'm a comedian first. My comedy is informed by an ideological background. There's no question about that. But the thing that you will never understand, and the thing that in some respect conservative activists will never understand, is that Hollywood, yeah, they're liberal. But that's not their primary motivating force. I'm not an activist. I'm a comedian..." (Interview 4, p. 63).

Fox News-journalist Chris Wallace probeert vervolgens op een andere manier Stewarts partijdigheid te bewijzen door te benoemen dat hij in zijn programma niet het hele nieuwsverhaal vertelt. Stewart reageert hierop door Wallace te vragen of hij suggereert dat zij dezelfde functie hebben. Vervolgens ontkent Stewart niet dat hij niet het hele verhaal vertelt, maar hij zegt dat de reden dat hij dit niet doet, niet ligt in een ideologische agenda die hij en zijn programmamakers volgens Wallace uiten.

“STEWART: Are you suggesting you and I are the same, that’s what I’m trying to get my head around.

WALLACE: I’m not suggesting we’re the same, I’m suggesting that there’s good stuff and bad stuff, I’m suggesting that there is bias and that you only tell part of the story.”

STEWART: Oh, there’s no question that I don’t tell the full story. I mean, I don’t disagree with that. But I don’t not tell the full story based on a purely ideological partisan agenda. That’s my point. My point isn’t –

WALLACE: I think your agenda is more out there, and you’re pushing more of an agenda than you pretend to.

STEWART: I disagree with you. I think that I’m pushing comedy and my ideological agenda informs it, at all times. Now, that agenda or my ideology is at times liberal, at times can lean more conservative, but it’s about absurdity. It’s about absurdity and it’s about corruption. And that is the agenda that we push. It is an anti-corruption, anti-lack of authenticity, anti-contrivance, and if I see that more in one area than I do in another, well then I will defend every single thing that we put on that show. And I’m not dodging you in any way by suggesting that our main thrust is comedic.” (Interview 4, p. 68).

In het bovenstaande gesprek tussen Stewart en Wallace komt duidelijk naar voren dat Stewart zichzelf ziet als een satiricus die beïnvloed wordt door zijn ideologie, maar dat zijn ideologie niet gebaseerd is op een politieke ideologie maar op een ideologie die stoelt op het tegengaan van bepaalde kwesties zoals absurditeit en corruptie. Ook in het interview met Bill O’Reilly van Fox News maakt Jon Stewart duidelijk dat hij onafhankelijk is van een politieke ideologie:

“O’REILLY: When you deliver your stuff, are you cognizant of the fact that your audience are primarily stoner slackers who love Obama. And when you criticize Obama, all right, you may be turning on them.

STEWART: We don’t think about who is receiving it. We think about how it feels to us.

O’REILLY: All right, so...

STEWART: We have an internal barometer.

O’REILLY: ...if it’s funny to you, you’re going to do it?

STEWART: *That's right. Or if it feels like a valid piece of absurdity to put out there, we vet things internally. I can't — whatever you say, someone's not going to like.*" (Interview 3, p. 53).

Stewart geeft hiermee aan dat hij niet denkt aan wat zijn publiek wel of niet leuk gaat vinden, maar dat hij en zijn programmamakers zich focussen op wat zij vinden dat gezegd moet worden. Het is hiermee duidelijk dat Stewart zichzelf en zijn programma ziet als onafhankelijk van bepaalde politieke ideologieën en onafhankelijk van de wensen van zijn publiek. Concluderend kan er gezegd worden dat Stewart zichzelf ziet als een onafhankelijke satiricus die een programma maakt waarin hij op satirische wijze commentaar geeft op het nieuws. Hij ziet zichzelf absoluut niet als een journalist of een politicus en beweert stellig dat hij absoluut geen politieke ideologie propageert in zijn programma. Hij beweert in zijn satirische uitingen onafhankelijk te zijn van politieke ideologieën maar zegt hierbij wel dat zijn uitingen beïnvloed worden door zijn persoonlijke ideologie die tegen absurditeit en corruptie is. Ook geeft Stewart expliciet aan dat hij en zijn programmamakers tijdens het maken van *The Daily Show* niet denken aan wat hun voornamelijk linkse publiek wil zien of horen. Het programma is dus volgens Stewart onafhankelijk van een politieke ideologie en onafhankelijk van wat de kijkers willen zien en horen. Onafhankelijkheid is dus als journalistieke waarde duidelijk aanwezig in de manier waarop Stewart zichzelf en *The Daily Show* presenteert.

4.5 Conclusie

Jon Stewart presenteert zichzelf in interviews niet als journalist en *The Daily Show* niet als journalistiek programma. Hij ziet zichzelf als een satiricus en het programma als een satirisch programma. Hij zegt dat hij en zijn programmamakers op satirische wijze proberen het hulpeloze gevoel dat mensen die zich niet gehoord voelen hebben, te verwoorden. Hij beweert dat wat hij doet niets nieuws is en dat er altijd mensen zoals hem hebben bestaan. Stewart geeft aan een grotere gelijkenis te hebben met *stand-up comedians* zoals Jerry Seinfeld dan journalisten zoals Rachel Maddow.

De controlerende functie van journalistiek op de machtselite komt desondanks veel naar voren tijdens de interviews. Stewart is erg kritisch op de traditionele nieuwsmedia, hij beweert dat zij hun democratische taak als journalisten niet uitoefenen doordat zij zich focussen op sensatie en conflict, om zodoende meer kijkers te trekken en meer geld te verdienen. Daarnaast beweert hij dat *Fox News* een zeer partijdige nieuwsorganisatie is en zegt hij, in mindere mate, hetzelfde over *MSNBC*.

Verder geeft Stewart aan dat hij en zijn team net zoals bij journalistieke programma's, nieuwsfeiten verifiëren voordat zij deze verwerken in *The Daily Show*. Hij zegt hierbij wel dat ze dit om een andere reden doen dan nieuwsorganisaties, die dit moeten doen omdat zij de journalistieke taak hebben de waarheid te vertellen en de bevolking te informeren. Volgens Stewart worden nieuwsfeiten

geverifieerd voor *The Daily Show* omdat de grappen die zij maken anders niet kloppen en dus niet grappig zijn, het hoofdzakelijke doel van het programma is namelijk om het publiek te vermaken.

Ten slotte geeft Stewart in zijn uitingen aan onafhankelijk te zijn van politieke ideologieën. Hij geeft aan dat zijn satire beïnvloed wordt door zijn ideologie, maar dat deze ideologie gebaseerd is op het onthullen van absurditeit en corruptie van de machtselite en dus niet op een bepaalde politieke ideologie. Daarnaast geeft Stewart ook aan dat hij en de andere programmamakers niet denken aan wat hun voornamelijk linkse en liberale kijkers wel of niet leuk vinden. De focus van de programmamakers ligt op wat zij vinden dat gezegd moet worden. Hiermee geeft Stewart dus aan dat hij zichzelf en zijn programmamakers ziet als onafhankelijk van een politieke ideologie en onafhankelijk van de wensen van hun publiek.

Concluderend kan er gezegd worden dat uit de interviews blijkt dat ondanks het feit dat de drie journalistieke waarden terugkomen in de manier waarop Stewart zichzelf en *The Daily Show* presenteert, Stewart en de programmamakers zichzelf niet als journalisten zien.

5. Resultaten analyse 2: Inhoud

In dit hoofdstuk wordt de inhoud van *The Daily Show* geanalyseerd. De vraag die hierbij wordt beantwoord is: *“In hoeverre bevat The Daily Show kenmerken van een journalistiek programma”*. In totaal zijn er zes afleveringen van *The Daily Show* geselecteerd uit elke maand van de periode september 2013 tot en met februari 2014. De afleveringen zijn getranscribeerd en vervolgens zijn citaten uit het programma aan de hand van het waarnemingsinstrument gecodeerd en geanalyseerd.

5.1 Controle

Een journalistiek programma heeft de democratische taak de machtselite te controleren. In deze paragraaf wordt verteld in hoeverre deze journalistieke waarde terug te vinden is in *The Daily Show*. *The Daily Show* uit veel kritiek op de traditionele nieuwsmedia. Stewart vertoont verschillende videofragmenten en/of nieuwsartikelen en geeft op satirische wijze kritisch commentaar hierop. Hij uit hierbij zijn frustratie die door het publiek gedeeld lijkt te worden, aangezien er veel geapplaudisseerd en gejuicht wordt wanneer hij zijn punten maakt. De controlerende journalistieke functie komt vaak naar voren in het programma. Hierin kan een onderscheid gemaakt worden tussen controle op de traditionele nieuwsmedia en controle op de overheid. Ook komt het voor dat op beide instellingen tegelijkertijd kritiek wordt geuit. Een voorbeeld hiervan is een segment uit *The Daily Show* waarin Stewart verteld over *JP Morgan and Chase*, een Amerikaans bedrijf dat een boete heeft gekregen voor corruptie. Dit segment wordt in paragraaf 5.1.1 en 5.1.2 uitvoerig besproken.

5.1.1 Controle op de overheid

Stewart begint het segment over *JP Morgan and Chase* met het uiten van kritiek op de overheid. Stewart vindt het opmerkelijk dat de bedrijven en mensen die de mondiale financiële crisis in 2008 veroorzaakt hebben, nooit verantwoordelijk zijn gehouden voor hun daden:

“STEWART: It has been five years since the big financial collapse that tanked the global economy, and while no one has been sent to jail, or community service, or even had an one hour time out in the room to think about what they did, or faced any real consequences for what was an undeniable self inflicted economic catastrophe – what? What are we talking about again? I’m sorry. I’m not. Maybe that’s about to change.” (Aflevering 2, p. 80).

Vervolgens laat Stewart een nieuwsfragment zien waarin gezegd wordt dat het Amerikaanse bedrijf *JP Morgan and Chase* een overeenkomst heeft gesloten met de overheid, betreffende een fraudezaak waaraan het bedrijf zich schuldig heeft gemaakt. *JP Morgan and Chase* moet namelijk een boete van \$13 miljard betalen. Stewart vertelt hierbij dat de hoogte van het bedrag van de boete niet klopt en dat het werkelijke bedrag een stuk lager ligt:

“STEWART: 13 billion dollars! What lucky bastards are getting a bite out that cheese?”

LAAT ARTIKEL VAN THE NEW YORK TIMES ZIEN OP SCHERM

CITAAT OP SCHERM: "...\$6 billion, will serve as compensation for investors..."

STEWART: Well, \$6 billion is gonna go to investor compensation

CITAAT OP SCHERM "Another \$4 billion will take the form of relief for struggling homeowners..."

STEWART: \$4 billion for homeowner relief

CITAAT OP SCHERM "...\$2 billion to \$3 billion will represent the only fine in the case..."

STEWART: \$2 billion is gonna be in penalty fines. Of course, the government will have to pay JP Moran's \$8 settlement fee – JS shakes fist in air – damn you bank fees!! Damn you and your bank..." (Aflevering 2, p. 81).

Stewart uit hiermee kritiek op de overheid, die het bedrijf eigenlijk maar een relatief kleine boete heeft gegeven. De rest van het geld had volgens Stewart sowieso naar de gedupeerden moeten gaan. Vervolgens geeft Stewart aan dat de CEO van *JP Morgan and Chase*, Dimon, bij het opkopen van de twee bedrijven al rekening hield met een eventuele boete, en hier zelfs geld voor heeft achtergehouden. Stewart benadrukt het feit dat de overheid zelfs een lagere boete heeft toegewezen aan *JP Morgan and Chase* dan zij zelf hadden verwacht.

"STEWART: So, it looks to me like this government settlement, this government settlement is \$15 billion less than Dimon thought it might be" (Aflevering 2, p. 83).

Stewart geeft vervolgens meer kritiek op de overheid door aan te kaarten dat de boete voor een groot gedeelte van de belasting afgehaald kan worden:

"STEWART: This confirms what I've always said. Settlements for corporate fraud and malthesons, and donations to breast cancer charities, are equal in the eyes of the law." (Aflevering 2, p. 83).

Ook buitenlandse politici krijgen kritiek in *The Daily Show*. Tijdens de Olympische Spelen in Rusland gaf Stewart de Russische president Putin veel kritiek over zijn anti-homo uitspraken en de daaraan gerelateerde acties. In één van de afleveringen laat Stewart een fragment zien, waarin Putin zegt dat er geen grove straffen zijn voor homo's. Maar in datzelfde fragment vraagt hij hen wel de kinderen met rust te laten. Stewart reageert hier zeer kritisch op en maakt zoals hij vaker doet op satirische wijze, een vergelijking om de belachelijkheid van wat er gezegd wordt aan te tonen:

"VIDEO VAN PUTIN: We aren't banning anything. We aren't riding up anyone. We have no criminal punishment for such relations. So one can feel relaxed and at ease. But please, leave the children in peace.

STEWART: OOOH doctor!! That has got to guarantee people paedophile event

What the hell was that Putin? That's like us saying

We have no problem with you but please if you come here don't fuck our bears

We love Russians, they're very nice people, it's just, we like our bears not to be penetrated by Russian penises!!

But it is, it is a good point Vladimir, you know please leave the children at peace, what would be an example of that? For instance, you do not want to walk up to a small boy you never met, maybe lift up his shirt and kiss his bear torso? Is that the creepy behaviour you're talking about?" (Aflevering 5, p. 112).

Vervolgens wordt een fragment vertoond waarin Putin naar een klein jongetje toe gaat, zijn shirt omhoog doet en hem een kus geeft op zijn buik. Stewart wil hiermee laten zien dat Putin het ene beweert met zijn uitspraken, maar het andere doet. In dit geval komt Putin zelf over als een persoon die vieze dingen doet met kleine jongens.

De controlerende journalistieke functie in *The Daily Show* wordt voornamelijk geuit door het commentaar van Stewart. Daarnaast bestaat het programma ook uit een team van correspondenten die op pad gaan voor het nieuws. Zij voeren een parodie uit op de traditionele nieuwsmedia. Een voorbeeld hiervan is *The Daily Show* correspondent Jason Jones die onderzoekt waarom veteranen van de Vietnam oorlog geen behandeling krijgen voor de posttraumatische stress stoornis die zij hebben opgelopen tijdens de oorlog:

*"JONES VOICE-OVER: Yes, it's estimated that almost 500.000 vets got ptsd in Vietnam
Yet hundred of thousands of them are ineligible for treatment
Which raises a fascinating question: What the fuck.
VETERAN 1: A bad discharge prohibits us from being eligible for things that we would normally be entitled to
JONES: So how exactly did you get that less than honourable discharge?
VETERAN 2: Ptsd, we got in Vietnam
JONES: I guess my follow up question would be, ehm, are you fucking serious?
VETERAN 2: Most definitely serious
JONES VOICE-OVER: Let me get this straight. These guys went to Vietnam
VETERAN 2: Correct
JONES VOICE-OVER: Where they got PTSD
VETERAN 1: Yeah
JONES VOICE-OVER: Which led to them getting less than honourably discharged
VETERAN 2: Most definitely
JONES VOICE-OVER: Now they can't get treatment for their ptsd
VETERAN 1: Yeah
JONES VOICE-OVER: On account of the discharge they got from Vietnam
VETERAN 1: That's correct
JONES VOICE-OVER: I feel like there's a military term for that
That's some catch that catch 22
It's the best there is
Oh and one other thing
The military says the vets couldn't have had ptsd in the 70s because
They didn't actually diagnose it until the 80s
Based on the studies on wait for it Vietnam vets" (Aflevering 5, p. 116).*

Aasif Mandvi is ook een correspondent van *The Daily Show* die voorkomt in één van de geanalyseerde afleveringen. Mandvi ging op onderzoek uit over een nieuwe wet die is ingevoerd in Republikeinse staten, welke stelt dat een identiteitskaart verplicht is bij het stemmen. De reden voor het invoeren

van deze wet zou liggen in het tegengaan van stemfraude. In dit interview krijgt Mandvi de Republikeinen zover om toe te geven dat de wet is gemaakt om het moeilijker te maken voor minderheidsgroepen om te stemmen. Een van hen zegt zelfs het n-woord:

“MANDVI VOICE-OVER: The voting rights act of 1965 protects voters from racial discrimination, until June, when the Supreme Court struck down a key provision, saying it was no longer necessary. Which red states celebrated by introducing brand new, now constitutional restrictive voting laws.

Democraat John Lewis

LEWIS: These law are just as racist as they can be.

MANDVI VOICE-OVER: Congressman John Lewis apparently doesn't like progress

LEWIS: In another time and another period, these devices was used to make it harder, make it difficult for the average person of colour to participate in a process.

Rupublikein Don Yelton

YELTON: I don't think any part of the law is racist

MANDVI VOICE-OVER: North Carolina precing chairman and GOP executive committee member Don Yelton thinks his states new voting restrictions are just fine.

YELTON: what's gonna happen when we settle this law, the process is gonna have more integrity. Right here in Bucklam Candy there's always one or two that voted twice that year.

MANDVI: one or two million people?

YELTON: No, one or two people

MANDVI: And that's one or two out of how many?

YELTON: That's just one or two out of 60.000

MANDVI: So statistically there's enough voter fraud to sway zero elections

YELTON: That's not the point

MANDVI VOICE-OVER: The point is that voter fraud does just barely exist. While, racism, according to the Supreme Court, is a thing of the past.” (Aflevering 2, p. 86).

Mandvi gebruikt hetzelfde format als journalisten gebruiken om een verhaal te vertellen. Namelijk, beide kanten van het verhaal laten zien. Hij interviewt zowel de Democratische en Republikeinse vertegenwoordigers over de nieuwe wet. Mandvi stelt kritische vragen en geeft kritisch commentaar op satirische wijze. Hij doet dus eigenlijk hetzelfde als wat journalisten doen, maar op een komische manier. Verder krijgt hij zelfs Yelton zover om het n-woord te zeggen door hem een normale vraag te stellen waarop Yelton uit zichzelf als volgt reageert:

“MANDVI: Of course the law is not racist. And you're not racist.

YELTON: IS EVEN STIL, AAN HET NADENKEN. Well, I've been called bigot before. Tell me tell you something. You don't look like me, but I think I've treated you the same way I would anybody else. As a matter of fact, one of my best friends... When I was a young man, you didn't call a black a black. You called him a negro. I had a picture one time of Obama sitting on the as a witch doctor. And I posted that on Facebook. I was making fun of my white half of Obama, not the black half. And now, you have, a black person uses the term, nigger this nigger that, and it's OK for them to do it.

MANDVI: You know that we can hear you right

YELTON: Yeah

MANDVI: Ok, you know that. You know that we can hear you

YELTON: Yeah!

MANDVI: OK, alright” (Aflevering 2, p. 87).

Hierbij komt de controlerende journalistieke functie van *The Daily Show* erg duidelijk naar voren. Yelton zegt hier namelijk het n-woord, wat normaal gesproken in de journalistiek als maatschappelijk onacceptabel wordt beschouwd. Mandvi herinnert hem er nog aan dat hij opgenomen wordt, maar Yelton bevestigt dat hij zich hiervan bewust is. Yelton heeft dus het idee dat hij niets verkeerd doet. Zoals eerder is aangegeven kreeg Mandvi de Republikein ook zover om eerlijk toe te geven wat het doel van de nieuwe wet is; zorgen dat het moeilijker wordt voor minderheidsgroepen om te stemmen tijdens de verkiezingen. Als er minder minderheidsgroepen stemmen, is er namelijk een grotere kans dat er meer stemmen naar Republikeinse politici gaan:

“MANDVI VOICE-OVER: then I found out the real reason for the law

YELTON: The law is gonna kick the Democrats in the butt.

MANDVI VOICE-OVER: wow, an executive GOP committee member just admitted that this law isn't designed to hurt black people, it's designed to hurt democrats

YELTON: If a bunch of college kids is too lazy to get off our their bonkers and go get a photo ID, so be it.

MANDVI: right, right

YELTON: If it hurts the whites so be it

MANDVI: yeah, yeah

YELTON: If it hurts a bunch of lazy blacks, the ones that want the government to give them everything, so be it

MANDVI: and it just so happens that a lot of those people, vote democrat

YELTON: saying in an obvious tone, Gee!

MANDVI VOICE-OVER: That's right. To supposedly prevent, one or two cases of fraud, this law could supress hundreds of thousands of actual voters” (Aflevering 2, p. 88).

Het onthullen van deze informatie, is normaal gesproken de taak van traditionele nieuwsmedia. Maar toch wordt dit besproken en kenbaar gemaakt in de *The Daily Show*. Zodoende heeft Yelton na de uitzending van het interview ontslag genomen, of moeten nemen, voor zijn uitspraken tijdens het interview. Ook hierin komt duidelijk de controlerende journalistieke functie van *The Daily Show* naar voren. Een corrupte politicus is door zijn optreden in het programma zelfs afgetreden. Satire komt ook duidelijk naar voren. Mandvi roept bijvoorbeeld de hulp van beroemdheden in om parodieën te maken, waarmee een punt wordt gemaakt. Zo is er bijvoorbeeld de parodie op een reclamefilmje dat ervoor zou moeten zorgen dat minder Republikeinen gaan stemmen. Mandvi doet dit door stemloketten te plaatsen in een abortuskliniek en bij een Afrikaans-Amerikaanse kapper. Hierbij gaf hij de loketten bumper stickers waarop de tekst “Jesus didn't vote” vermeld staat.

“MANDVI VOICE-OVER: Since the Republicans are trying to supress Democratic votes.

Perhaps the only fair way to level the playing field is to try to supress Republican votes.”

(Aflevering 2, p. 89).

Ten slotte laat hij beroemdheden zeggen dat stemmen hen “homofiel” zou maken. Dit is bedoeld om de Republikeinen ervan te overtuigen niet te stemmen, omdat zij over het algemeen bekend staan

vanwege hun aversie voor homo's en homorechten. Op deze manier zouden er minder Republikeinen stemmen, waardoor er weer evenwicht zou komen in het stem proces:

“PARODIE OP TV RECLAME

MANDVI: And remember, most importantly

NEIL PATRICK HARRIS: Vote

JANE LYNCH: Vote

ELLEN DEGENERES: Vote

ANDY COHEN: Because I voted, and now, I'm gay

ZACHERY QUINTOS: That's right Republicans, voting makes you gay

ZACHERY QUINTOS WRITES: Voting = Gay” (Aflevering 2, p. 89).

De controlerende journalistieke functie van *The Daily Show* komt ook naar voren in Stewart's interviews met gasten. Hieronder een voorbeeld van een vraag die Stewart stelt aan een gast die een Republikeinse ideologie aanhangt. Deze vraag gaat over Republikeinse politici en bepaalde traditionele nieuwsmedia, die mensen die gebruik maken van *food stamps* in een slecht daglicht plaatsen. Dit is iets waar Stewart een probleem mee heeft en in onderstaand citaat maakt hij duidelijk waarom hij dit een oneerlijke behandeling van deze groep mensen vindt:

“STEWART: Let me ask you this, you know, we talk about class warfare, anytime we talk about when income equality gets like this or when we start to value investment so much more than labor, which is I think what has happened over the last 30 or 40 years, if you bring that up it is class warfare. To register a complaint against a system is class warfare. Yet to turn around and diminish people because they need food stamp assistance or because they might need other types of assistance, that in this country have always allowed people struggling to get a foot in and find a way out of that predicament, that is never considered apparently class warfare, that's just looking out for government expenditure.” (Aflevering 2, p. 78).

Vervolgens uit Stewart in onderstaand voorbeeld zijn frustratie over een Republikeinse politicus, Ted Cruz, die na het overlijden van Nelson Mandela, de apartheid met Obamacare vergelijkt en claimt dat deze gelijkwaardig aan elkaar zijn:

“STEWART SCHUDT ZIJN HOOFD EN LEGT HANDEN OP ZIJN HOOFD UIT FRUSTRATIE

STEWART: How can I put this in terms you can understand here

Ehm, apartheid is not Obamacare

The systemic of a race of people is different from the establishment of subsidized healthcare

The fact that that is now mandated, again get us nowhere close to apartheid level injustice in any way shape I can't stress this enough,

So let the word go forth to any new generation wherever people gather

On whatever it is that Americans read

Apartheid, injustice wise, is greater than, by a large amount of degrees

If I may shout it from the hilltops

LAAT VIDEOCLIP UIT THE SOUND OF MUSIC WAARIN VROUW ZINGT

STEWART ZINGT: Obamacare is not apartheid” (Aflevering 4, p. 107).

Stewart maakt hier gebruik van een videofragment uit een film waarin gezongen wordt en zingt in dezelfde ritme “*Obamacare is not apartheid*”. Op deze manier geeft hij de belachelijkheid van de uitspraak van de Republikeinse politicus Ted Cruz aan en laat hij tegelijkertijd zijn publiek lachen over een uitspraak die initieel veel onbegrip en frustratie opwekt.

5.1.2 Controle op de traditionele nieuwsmedia

The Daily Show voert een controlerende journalistieke functie uit op de traditionele nieuwsmedia. Een voorbeeld is het blootleggen van de partijdigheid. Stewart laat een fragment zien van *Fox News*, waarin een arts naast medische adviezen ook zijn politieke mening geeft over Obamacare; namelijk dat de invoering van Obamacare een slecht idee is. Stewart reageert hierop door te impliceren dat de artsen die op *Fox News* verschijnen, geïnstrueerd worden om de meningen van *Fox News* te uiten:

“STEWART” What? What was that last one? That last one seemed less like medical advice and more like thanksgiving with your crazy republican uncle. What was that? This is socialism? Apparently dr. Manny Albaraz. He is a valued members of Fox News’ medical A team. But I guess medical advice isn’t necessarily the focus of Fox News’ medical experts. They serve a much more important purpose. To agree with Fox News talking points. Say the president wants everyone to have insurance. Who better to say that is a bad idea than a doctor?” (Aflevering 3, p. 95).

Stewart is van mening dat het allemaal onzinnig is en impliceert vervolgens dat *Fox News* een bewuste strategie voert. Hierna laat hij ook andere fragmenten zien waarin *Fox News* meerdere artsen te gast heeft die ook een politieke mening uiten in het voordeel van de zender:

*“VIDEO Fox News
August 9, 2010
Dr. Cynara Coomer
Fox News medical contributor
Now we feel like it’s un-American to be a patriotic American in this country*

*VIDEO Fox News
February 6, 2012
Dr. Mann Alvarez
Fox medical A-team
Everything in this country, at every level, is about regulation*

*VIDEO Fox News
May 29, 2012
Dr. Marc Siegel
Fox medical contributor
I think it’s suspicious that a US president is not coming forward with his college records*

*VIDEO Fox News
March 26
Dr. Ben Carson
Johns Hopkins prof. emer, neurosurgery*

Marriage is between a man and a woman. No group, be they gays, be they NEMLA, be they people who believe in bestiality, no group get to change the definition

STEWART: No group, yeah, no group, be they Fox News doctors or serial rapists or. I'm not saying they're equivalent I'm just putting the two of them in a sentence together. Neurosurgeon Ben Carson and to be fair he wasn't a Fox News contributor when he said that ... it was after they heard that that they went Hire that guy." (Aflevering 3, p. 96).

Ook hierin gebruikt Stewart bestaande fragmenten en laat deze achter elkaar zien, om het publiek te overtuigen van de tegenstrijdigheden hierin. Tenslotte concludeert hij dat de medische experts op *Fox News* niet op echte medici lijken, maar op mensen die betaald zijn om bepaalde dingen te zeggen:

"STEWART: My point is this. These guys seem less like doctors and more like the shady expert witnesses paid for by the defence to say that eh the bullet in the exit wound I don't know maybe that's a third nipple I don't know." (Aflevering 3, p. 96).

Dit is dus een essentieel kritiekpunt dat Stewart geeft. Hij zegt hier impliciet dat *Fox News* mensen inhuurt om hun politieke ideologie te propageren. In het segment waarin de Republikeinse politicus Ted Cruz Obamacare met de apartheid vergelijkt, geeft Stewart forse kritiek op de traditionele nieuwsmedia: zij horen niet toe te laten dat politici zulke dingen zeggen, zonder dat zij er zelf kritisch op reageren:

"STEWART: The only injustice here is that you can say a statement like that and still have the TV talking stick." (Aflevering 4, p. 107).

Stewart geeft hier dus allereerst kritiek op de politicus die de uitspraken heeft gedaan, maar zegt er ook bij dat de traditionele nieuwsmedia hier op in hadden moeten gaan. De traditionele nieuwsmedia horen namelijk verantwoordelijk te zijn voor het uitzenden van objectief nieuws, waarin zulke uitspraken dus horen te worden gefilterd of toegelicht. Naast kritiek op politici, uit Stewart tegelijkertijd ook kritiek op de traditionele nieuwsmedia. In het segment over *JP Morgan and Chase* laat Stewart verschillende nieuwsfragmenten zien van diverse traditionele nieuwsmedia waarin journalisten kritiek uiten op de overheid voor het geven van de boete. Stewart reageert hier zeer verbaasd op:

"STEWART: So wait, what I saw is a mutually negotiated compensatory agreement for outstanding liabilities related to some shady business dealings. You see as a shake down, witch-hunt, scalping, jihad!" (Aflevering 2, p. 82).

Dit zijn woorden die de journalisten letterlijk in de fragmenten gebruikten. De reden dat de journalisten kritisch zijn tegenover de overheid, is omdat zij van mening zijn dat de overheid het gemunt heeft op het bedrijf. *JP Morgan and Chase* zou volgens hen namelijk niet verantwoordelijk

mogen worden gehouden voor de fraudezaak van de door hen opgekochte bedrijven Washington Mutual and Bear Stearns, omdat de corrupte activiteiten plaats hebben gevonden voordat zij de bedrijven opkochten. Stewart geeft aan de hand van onderstaand voorbeeld aan dat hij dit geen geoorloofde reden vindt:

“STWART: Oh so you’re saying, why is JP Morgan responsible for the liabilities of the company that they bought? Well, I guess, because they bought the company. But if this is a new way that you guys want to run shit now, alright, how about this? I owe JP Morgan Chase \$500.000 on my mortgage but I decided, you know what FOTO VAN STEWART DIE VOOR EEN HUIS STAAT EN ZIJN MIDDELVINGERS OPSTEEKT OP HET SCHERM Fuck this place. I’m just gonna sell it for \$50.000 and walk away with the money, because according to this new system, the guy who buys it doesn’t owe you guys shit!” (Aflevering 2, p. 82).

Hier komt Stewarts kritiek op de traditionele nieuwsmedia duidelijk naar voren. Hij maakt met een simpel, herkenbaar voorbeeld duidelijk dat de traditionele nieuwsmedia fout zitten. Stewart geeft vervolgens aan dat de CEO van *JP Morgan and Chase* zelf in 2008 heeft gezegd verantwoordelijk te zijn voor alle financiële gevolgen die het opkopen van *Washington Mutual* en *Bear Stearns* met zich meebrengt.

“STEWART: Problems don’t disappear when someone buys you, they’re included in the price. You know who knew that? Jamie Dimon of JP Morgan and Chase. In 2008 he was asked about legal liability from he told investors and quote: LAAT ARTIKEL VAN THE WALL STREET JOURNAL ZIEN OP SCHERM CITAAT OP SCHERM: “Dimon explains... Any liability related to the assets themselves will come with us...” STEWART: He even braced himself for it by setting aside CITAAT OP SCHERM: “...since 2010, it had set aside \$20 billion for litigation expenses.” STEWART: A \$28 billion, rainy day, settlefund. And guess what? It’s raining motherfucker! “ (Aflevering 2, p. 82).

Hierna gaat Stewart verder met zijn oordeel over de traditionele nieuwsmedia. Hij laat een fragment zien van CNBC waarin een journalist kritiek geeft op haar gast Pareene. Hij twijfelt of Dimon überhaupt CEO zou mogen blijven of dat hij ontslagen moet worden. Vervolgens geeft ze aan dat het bedrijf miljarden dollars aan omzet maakt en vraagt Pareene hoe hij dat kan bekritisieren. Stewart bekritiseert haar reactie door te zeggen dat omzet blijkbaar een criterium is geworden voor hoe we dingen beoordelen:

“VIDEO CNBC PAREENE: I think any time you’re looking at the greatest fine in the history of Wall Street regulation, it’s really worth asking, is this guy, should this guy stay in his job? ROMOS: The company continues to turn our, you know, tens of billions of dollars in earnings and hundreds of billions of dollars in revenue, um, how do you criticize that?”

STEWART: 'Cause I mean profits to solve criteria, is it not? I mean that's how we judge things! Only at CNBC is Breaking Bad, the story of how one man, through hard work and smart business practises, slowly insulates himself from criticism." (Aflevering 2, p. 83).

Ook hier gebruikt Stewart een simpel en herkenbaar voorbeeld om zijn punt duidelijk te maken en CNBC te bekritisieren. Vervolgens laat hij de rest van het CNBC-fragment zien. In dit fragment geeft Pareene aan dat de omzet die zij maken voortkomt uit corrupte activiteiten en dat dit feiten zijn. CNBC-journalist Romos beweert echter dat die feiten niet kloppen:

"VIDEO CNBC

ROMOS: You know, I don't like things that are not actual facts on this program, I mean I really have a problem with that

PAREENE: Anybody can Google China and JP Morgan I mean it's not, it was in The New York Times

Romos throws hands in the air

ROMOS: Ohh!! The New York Times! Oh ok!" (Aflevering 2, p. 84).

Stewart reageert heel verbaasd en vraagt zich af welke bronnen CNBC wel als betrouwbaar zien:

"STEWART: Ohh The New York Times! The paper of record for crack heads and liars! Just out of curiosity, financial journalists seem to feel that The New York Times reporting is beneath their veracity standards. Is there a new source that you feel is fact filled and trustworthy enough to quote on your hallowed CNBC air?" (Aflevering 2, p. 84).

Hij laat vervolgens verschillende fragmenten van CNBC zien waaruit blijkt dat zij herhaaldelijk nieuwsartikelen uit *The Wall Street Journal* citeren in hun programma's. *The Wall Street Journal* is onderdeel van *Newscorp*, het bedrijf van Rupert Murdoch dat bekend staat om corruptie en partijdigheid. Hij beschuldigt CNBC hiermee van partijdigheid, hypocrisie en het rapporteren van meningen als nieuws:

"STEWART: See? Basically the only place these guys consider factual enough for rebroadcast is one part of the Rupert Murdoch bias machine explicitly labelled opinion." (Aflevering 2, p. 84).

Stewart gaat verder met zijn commentaar op de journalisten die kritiek leveren op de overheid voor het opleggen van een boete aan *JP Morgan and Chase*. De fragmenten die worden vertoond laten zien dat de journalisten van mening zijn dat de overheid Dimon (idem) heeft gedwongen om de bedrijven in 2008 op te kopen en hen zodoende van faillissement te redden. Zij vinden het oneerlijk dat Dimon nu een boete krijgt door iets te doen wat de overheid hem gevraagd heeft. Stewart gebruikt één van deze journalisten, namelijk CNBC-journalist Jim Cramer, als voorbeeld om zijn volgende kritiekpunt op de traditionele nieuwsmedia toe te lichten:

"STEWART: Ah, if only there was a way to go back in time, to when that deal was consummated in 2008, and see how outraged CNBC was for JP Morgan at that time as the government forced Dimon to swallow this shit sandwich. And I wonder if the individual who

could give us a sense of that deal was an old friend who still doesn't seem to realise his shows are taped and broadcasted. So much the better..." (Aflevering 2, p. 85).

Stewart laat oude beelden van deze journalist zien, waarin hij zegt dat de betreffende overname de beste deal ooit is voor *JP Morgan and Chase*. Het is heel duidelijk dat wat deze journalist nu zegt over Dimon die gedwongen zou zijn om zo een slechte deal aan te nemen, absoluut niet overeenkomt met wat hij destijds heeft gezegd:

"VIDEO CNBC 2008

CRAMER: There's no word in the English language that captures the ruthless brilliance, of what Jamie Dimon, the CEO of JP Morgan, accomplished this weekend.

STEWART: Go on...

VIDEO CNBC 2008

CRAMER: Dimon masterminded a deal that is amazing for JP Morgan. Dimon totally outfoxed the feds. There's no denying it was a steal. I'd even call it theft, in the best sense of the word. Or maybe a shakedown, if the legal department would let me. It's practically criminal. And I mean that as a positive. It's the Henry Potter prize! For merciless take no prisoners but lots of profit banking!

STEWART IS EVEN STIL, KIJKT NAAR ZIJN PUBLIEK EN VERVOLGENS NAAR DE FOTO VAN CRAMER OP HET SCHERM NAAST HEM

STEWART: Fuck all y'all." (Aflevering 2, p. 85).

Stewart geeft hiermee aan dat de traditionele nieuwsmedia inconsistent zijn in hun kritiek. In heel weinig woorden, uit hij hierin ook heel duidelijk zijn frustratie. Hij gebruikt voornamelijk fragmenten hiervoor, die eigenlijk voor zichzelf spreken. Het commentaar dat hij erbij geeft, heeft duidelijk een satirische ondertoon. Zoals eerder is aangegeven uit Stewart in het geval van *JP Morgan and Chase* kritiek op zowel de traditionele nieuwsmedia als op de overheid. Kritiek op de overheid komt in dit betreffende segment wel in mindere mate naar voren.

5.1.3 Conclusie

De journalistieke waarde *controle* is sterk aanwezig in *The Daily Show*. Het gaat hierbij om zowel de controle op de overheid als controle op de traditionele nieuwsmedia. Stewart geeft satirisch commentaar op nieuwsfragmenten waarbij hij vaak een vergelijking maakt die de belachelijkheid van de situatie aantoont.

Naast Stewarts commentaar bestaat *The Daily Show* ook uit een team van correspondenten die buiten de studio op onderzoek uitgaan voor nieuwsverhalen. Aasif Mandvi is één van deze correspondenten en hij heeft onderzoek gedaan naar een nieuwe wet in Republikeinse staten die stelt dat identificatie verplicht is bij het stemmen. In zijn onderzoek interviewt hij onder andere Republikein Yelton. In dit interview geeft Yelton toe dat de wet is ingevoerd om het moeilijker te maken voor minderheidsgroepen, waarvan bekend is dat zij zeer weinig op Republikeinen stemmen, om te stemmen. Daarnaast gebruikt Yelton het n-woord in het interview en zijn er nog een aantal

andere uitspraken van hem die op z'n minst aan de racistische kant zijn. Yelton heeft na de uitzending ontslag genomen, of ontslag moeten nemen. Ook hierin komt duidelijk de controlerende journalistieke functie van *The Daily Show* naar voren. Niet door middel van Stewarts satirische commentaar op nieuwsfragmenten, maar in dit geval door middel van iemand anders uit het team van *The Daily Show* die onderzoeksjournalistiek heeft uitgevoerd en deze gepresenteerd heeft op satirische wijze.

Tenslotte komt de controlerende functie van *The Daily Show* op zowel de overheid als de traditionele nieuwsmedia terug in de interviews die Stewart met zijn gasten heeft. Hij stelt hen kritische vragen en reageert ook kritisch op hun antwoorden, terwijl hij ondertussen ook veel grappen maakt. Concluderend kan er gezegd worden dat de journalistieke waarde controle op de machtselite sterk aanwezig is in *The Daily Show*. Hierin kan een onderscheid gemaakt worden tussen controle op de overheid en controle op de traditionele nieuwsmedia. Het programma gebruikt Stewarts satirische commentaar op nieuwsfragmenten, nieuwsverslagen van *The Daily Show*, correspondenten en interviews met de gasten om deze controlerende journalistieke functie uit te voeren.

5.2 Waarheid

De journalistieke waarde *waarheid* lijkt in eerste instantie weinig aan bod te komen in het programma. Er zijn weinig tot geen citaten die deze journalistieke waarde expliciet weergeven. Wat wel over deze waarde gezegd kan worden, is dat bij het controleren van de traditionele nieuwsmedia en de overheid gebruik wordt gemaakt van het blootleggen van de daadwerkelijke feiten, om zodoende kritiek te kunnen geven op deze instellingen. Politici en journalisten worden in het programma voortdurend gewezen op hun uitspraken en activiteiten die niet kloppen. Tijdens het controleren van de overheid en traditionele nieuwsmedia, wordt bij het uiten van kritiek incorrecte informatie verbeterd en zodoende wordt er getracht de waarheid te vertellen. Op deze manier komt deze journalistieke waarde dus continu naar voren in *The Daily Show*. Daarnaast is uit de interviews met de makers in hoofdstuk 4 gebleken dat er onderzoek gedaan wordt naar de nieuwsverhalen. Net zoals de werkwijze van journalisten, worden nieuwsfeiten gecontroleerd. Hierdoor weten we dat de satirische uitingen in *The Daily Show* berusten op het proberen te vertellen van de waarheid. Dit komt echter niet duidelijk naar voren in de afleveringen.

5.3 Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid lijkt net zoals *waarheid* aanvankelijk weinig naar voren te komen in *The Daily Show*. Ook hier zijn geen duidelijke citaten die onafhankelijkheid in het algemeen of de partijdigheid van het programma representeren. Wel kan er gezegd worden dat elke politieke partij en elke traditionele nieuwsorganisatie kritiek krijgt te voortduren in het programma. Republikeinse politici lijken wel meer kritiek te krijgen dan politici van de Democratische partij. Maar de overheid en president Obama krijgen ook veel kritiek. Dit is echter een oppervlakkige analyse en hier zou verder onderzoek in verricht kunnen worden, om meer zekere conclusies hierover te kunnen trekken. (als je tijd over hebt,

dit aanvullen en systematiseren) Verder lijkt het alsof *Fox News* relatief de meeste kritiek krijgt in vergelijking met andere traditionele nieuwsmedia, maar ook dit is een oppervlakkige analyse en zou meer onderzoek naar gedaan moeten worden voor een degelijke conclusie.

5.4 Conclusie

De controlerende functie van journalistiek komt in *The Daily Show* dus in sterke mate terug. Het format van het programma is een parodie op nieuwsprogramma's. Het hele programma lang wordt er kritiek geuit op zowel de overheid als de traditionele nieuwsmedia. Dit gebeurt meestal aan de hand van videofragmenten en het commentaar dat Stewart daarbij geeft. Vaak spreken de videofragmenten voor zichzelf. Stewarts commentaar laat vaak frustratie zien die het publiek lijkt te delen, aangezien er veel gelachen, geapplaudisseerd en gejuicht wordt.

Daarnaast komt de controlerende journalistieke functie terug via de *The Daily Show* correspondenten die net zoals correspondenten met een bepaalde specialiteit in nieuwsprogramma's, onderzoek doen en interviews houden buiten de studio. Hierbij gaat het vooral om het blootstellen van bepaalde feiten, niet perse door commentaar zoals Stewart dat doet, maar door via de interviews bepaalde feiten aan het licht te brengen. Tenslotte wordt ook kritiek geuit via de interviews die Stewart heeft met zijn gasten. De voortdurende kritiek die de overheid en traditionele nieuwsmedia krijgen in de eerste twee benoemde segmenten van het programma, komen in relatief mindere mate terug in de interviews. De mate van controle is afhankelijk van de gast die Stewart interviewt. De afleveringen die in dit onderzoek zijn geanalyseerd zijn geselecteerd op basis van de gasten. Stewart ontvangt ook filmsterren en popartiesten en daar komt de controlerende journalistieke rol wellicht minder of zelfs niet naar voren. Uit de interviews met de gasten die in dit onderzoek geanalyseerd zijn komt de controlerende functie wel naar voren.

De journalistieke functie 'waarheid' en 'onafhankelijkheid' komen minder expliciet naar voren in *The Daily Show*. Het proberen te vertellen van de waarheid is echter wel duidelijk continu aanwezig tijdens het uiten van kritiek op de overheid en traditionele nieuwsmedia. Deze instellingen worden op hun fouten gewezen en de daadwerkelijke waarheid wordt zodoende aan het licht gebracht. Wat onafhankelijkheid betreft kan er geconcludeerd worden dat allerlei verschillende politieke partijen, politici, overheidsinstellingen, nieuwsorganisaties en journalisten, kritiek krijgen in *The Daily Show*. Het lijkt echter wel zo dat rechtse politici meer kritiek krijgen dan linkse politici. Ook lijkt het alsof *Fox News* meer kritiek te voortduren krijgt dan andere nieuwsorganisaties. Er is echter verder onderzoek nodig om dit daadwerkelijk vast te kunnen stellen.

6. Resultaten analyse 3: Receptie

In dit hoofdstuk wordt de vraag “*In hoeverre vervult The Daily Show de rol van journalistiek programma voor haar kijkers*” beantwoord. Er zijn in totaal 30 fragmenten van *The Daily Show* geselecteerd, die zijn geplaatst op de *Facebook*-pagina van het programma. Uit deze fragmenten zijn aan de hand van het waarnemingsinstrument de eerste 100 reacties zowel kwantitatief als kwalitatief geanalyseerd. Uit de kwantitatieve analyse blijkt dat 4.7% van de reacties bestaat uit opmerkingen over Jon Stewart zelf en/of het programma (zie tabel 6.1).

Tabel 6.1: Kwantitatieve Analyse

Fragment	Aantal relevante reacties	Totaal aantal reacties	Percentage
1	3	100	3%
2	6	100	6%
3	9	100	9%
4	8	100	8%
5	4	100	4%
6	5	100	5%
7	0	100	0%
8	2	100	2%
9	0	100	0%
10	1	100	1%
11	10	100	10%
12	3	100	3%
13	5	100	5%
14	14	100	14%
15	7	100	7%
16	1	100	1%
17	7	100	7%
18	0	100	0%
19	1	100	1%
20	1	100	1%
21	7	100	7%
22	2	100	2%
23	5	100	5%
24	5	100	5%
25	5	100	5%
26	7	100	7%
27	1	100	1%
28	10	100	10%
29	3	100	3%
30	9	100	9%

De meeste reacties gaan over de inhoudelijke kwesties van het fragment. Daarnaast komt het ook voor dat mensen met elkaar in discussie gaan over het onderwerp via de reacties. Het is hierbij opvallend dat de rol van Jon Stewart en *The Daily Show* relatief vaker wordt besproken wanneer het gaat om

fragmenten uit het programma waarin er kritiek wordt geuit op de traditionele nieuwsmedia dan bij andere fragmenten.

6.1 Vertrouwen in Stewart

Een belangrijk thema dat in de reacties terugkomt is het vertrouwen dat de kijkers van *The Daily Show* hebben in Stewart. Dit is een belangrijk thema dat buiten het waarnemingsinstrument valt en wordt daarom als eerste besproken. Waardering voor het bestaan van het programma, de programmamakers en specifiek Jon Stewart wordt vaak expliciet geuit. Kijkers van de *The Daily Show* geven aan veel vertrouwen te hebben in Jon Stewart. Dit doen zij door te zeggen dat zij hem op zijn woord geloven en dat zij hem boven andere journalisten vertrouwen:

"I trust Jon Stewart more than ANY other newsperson. When I walk away from watching his show, everything just makes more sense!" (Reactie 15e, p. 136).

"I am not watching the news anymore. I will just watch The Daily Show so that all of the wackaloon crapadoodle can be sorted out and presented truthfully and accurately by John Stewart. It is all that I need and wayyyyyy easier on my TV screen, which is unable to dodge flying shoes" (Reactie 15g, p. 136).

Deze kijker geeft hiernaast met deze reactie ook aan dat hij/zij Jon Stewart dus ook ziet als een journalist. Hierbij wordt ook expliciet gezegd dat Jon Stewart een betere journalist is dan "echte" journalisten. Daarnaast wordt er vaak geuit dat de traditionele nieuwsmedia hun werk niet goed doen en dat zij de informatie die zij verkrijgen via *The Daily Show* eerder vertrouwen dan informatie die zij verkrijgen via de traditionele nieuwsmedia:

"John Stewart is a genius he makes more sense of the news than the actual news" (Reactie 17f, p. 137).

"Too bad we have to watch late night comedy for real investigative journalism but I'm grateful to get it somewhere" (Reactie 3f, p. 133).

"Thank you, Jon. Keep up the amazing work! Your coverage is better than the actual news networks!" (Reactie 15b, p. 136).

De waardering die de kijkers hebben voor Jon Stewart en *The Daily Show* komt met deze reacties duidelijk naar voren. Stewart wordt gezien als een betrouwbare journalist en *The Daily Show* als een betrouwbaar nieuwsprogramma dat journalistieke taken beter uitvoert dan de traditionele nieuwsmedia. Ook geven de kijkers via hun reacties aan dat ze Stewart vertrouwen als politicus en ze geven aan dat ze denken dat Stewart een betere politicus zou zijn dan de huidige:

"Stewart has more intelligence in his little finger than the whole GOP combined" (Reactie 14a, p. 136).

"Obama sucks. It's sad that our comedians are more honest than our politicians. ;o" (Reactie 12c, p. 135).

"I sometimes wonder if we would not be better off if all the late night fun-folks just ran the government, or at least served on a committee (with power to act) to clarify the issues" (Reactie 15c, p. 136).

Iets wat vaak gezegd wordt is *"Jon Stewart for president"*. Deze uitspraak kan op twee manieren geïnterpreteerd worden. Letterlijk genomen is het een verwijzing naar Stewarts kwaliteiten als politicus. Kijkers geven aan dat zij denken dat Stewart een goede president zou zijn. *"... for President"* is echter ook een uitdrukking die genoemd wordt wanneer je vindt dat de betreffende persoon geweldig is:

"J-Stew for President !!!" (Reactie 14d, p. 136).

"Stewart (and his writers) for President!" (Reactie 17e, p. 137).

"John Stewart for pres" (Reactie 26h, p. 139).

Wat de figuurlijke interpretatie hiervan in ieder geval aangeeft is dat de kijkers van *The Daily Show* Stewart geweldig vinden op basis van zijn commentaar op politici. Onderstaande reacties geven aan de andere kant wel expliciet weer dat kijkers vinden dat Stewart een goede politicus zou zijn en vragen hem zelfs om zich kandidaat te stellen voor het presidentschap:

"Why doesn't Jon Stewart run for prez?!?!?" (Reactie 14h, p. 136).

"Jon! Please be our president next. Please..." (Reactie 15a, p. 136).

"Please run for President. Please" (Reactie 26c, p. 139).

Deze reacties zijn een weergave van het vertrouwen dat de kijkers hebben in Stewarts kwaliteiten als politicus. Hij wordt gezien als iemand die intelligenter is dan de huidige politici en de gedachtegoed van de Amerikaanse bevolking beter zou vertegenwoordigen dan de huidige volksvertegenwoordigers. Hierbij moet wel vermeld worden dat het waarschijnlijk vooral fans van *The Daily Show* zijn die deze reacties achterlaten op de *Facebook*-pagina van het programma.

6.2 Satire/Nieuws

Een ander belangrijk thema dat in de reacties naar voren komt en buiten het waarnemingsinstrument valt, is de discussie over het genre van *The Daily Show*. Zoals hierboven is aangegeven zijn veel kijkers van mening dat het programma als satirisch programma een beter nieuwsprogramma is dan "echte" nieuwsprogramma's. Zij geven hiermee dus aan dat ze *The Daily Show* als nieuwsprogramma zien. Hier

is echter ook veel discussie over onder de kijkers. Sommige kijkers geven duidelijk aan dat ze *The Daily Show* zien als een nieuwsprogramma:

“the best financial news reporting of the year” (Reactie 4h, p. 134).

“damn fine reporting” (Reactie 25b, p. 138).

In onderstaand citaat, uit een kijker van het programma zijn/haar teleurstelling over het inhoudelijke onderwerp van het fragment:

“Jon, this is not news. Ambassadorships have been rewarded on the basis of campaign election support since the beginning of time. John McCain and the interrogators are hypocritical to pretend that Obama is the first US President to select Ambassadors this way. Every President has done it and I wish you had exposed that fact. Perhaps you can follow up.”
(Reactie 29b, 140).

Deze persoon ziet *The Daily Show* dus ook als een nieuwsprogramma. De kijker is teleurgesteld in Stewart door wat hij inhoudelijk over het onderwerp heeft gezegd. De kijker vertelt wat Stewart volgens hem/haar had moeten vertellen in zijn programma en roept hem zelfs op om een vervolg te geven aan het verhaal. De teleurstelling en oproep geven aan dat *The Daily Show* als nieuwsprogramma erg serieus genomen wordt. Andere kijkers zijn van mening dat *The Daily Show* een satirisch programma is:

“...Deal with it...besides this is a comedy show, not a politically analysis show” (Reactie 28g, p. 139).

“it is a comedy show,remember,he makes jokes about everything” (Reactie 30d, p. 140).

“Does anyone here see how stupid it is to argue in comments over a joke made by a comedian? He is just getting laughs, that is his job! Lol” (Reactie 21a, p. 137).

Sommige kijkers vinden het belachelijk dat er mensen zijn die *The Daily Show* als een nieuwsprogramma zien en geven aan dat ze deze mensen niet erg slim vinden:

“...you do know that this not a place you should rely on to get your news from? You do realize it is a show that uses political satire to convey the host's opinions and thoughts in a funny way? Getting your news from here is kinda like getting your medical care at the hospital you see on Grey's Anatomy?” (Reactie 29c, p. 140).

“Who ever gets news from this joker isn't bright enough to make comments on politics”
(Reactie 11c, p. 135).

“do people realize Jon Stewart is not the news??...lol...” (Reactie 22a, p. 138).

Voor deze kijkers is *The Daily Show* dus duidelijk een satirisch programma en zij zijn van mening dat niemand naar het programma moet kijken voor het nieuws. Er is wel een verschil tussen hoe ze over Jon Stewart en het programma praten. In de eerste van bovenstaande reacties ziet de kijker *The Daily Show* als een politiek satirisch programma waarin de mening van Stewart wordt weergegeven. In de tweede reactie wordt Stewart op een ietwat oneerbiedige toon als een grappenmaker bestempeld en de derde reactie geeft voornamelijk aan dat de kijker verbaasd is dat mensen niet weten dat *The Daily Show* geen nieuwsprogramma is. Er is dus duidelijk discussie over het genre van *The Daily Show*. Aan de ene kant wordt *The Daily Show* door haar kijkers gezien als een nieuwsprogramma dat beter journalistieke taken uitoefent dan de traditionele nieuwsmedia, en aan de andere kant wordt *The Daily Show* door haar kijkers gezien als een satirisch programma en vinden zij het belachelijk dat er een groep mensen is die het programma opvatten als een nieuwsprogramma.

6.3 Controle

In deze paragraaf wordt de eerste journalistieke waarde uit het waarnemingsinstrument besproken, namelijk *controle*. Journalisten hebben de taak de machtselite te controleren. Deze controlerende functie zien veel kijkers van *The Daily Show* duidelijk terug in het programma. Hierin kan er een onderscheid gemaakt worden tussen controle op de traditionele nieuwsmedia en controle op de overheid.

De meeste kijkers van *The Daily Show* die reacties achterlaten op de *Facebook*-pagina van *The Daily Show* zijn van mening dat Stewart en het programma de controlerende functie op de traditionele nieuwsmedia goed uitvoeren. Dit uiten zij door te zeggen dat Stewart en de programmamakers het slechte werk dat de traditionele media doen openbaren en deze op hun plek zetten:

“Poor FOX. They are defenseless when the Daily Show points out their stupidity” (Reactie 14d, p. 136).

“I love when he calls them on their shit” (Reactie 1c, p. 133).

“The Daily Show, More effective than a 60 Minutes expose: That guy resigned after those comments went public and colleagues called on him to do so. Finally, one small part of the GOP “gets it,” you can’t TALK about that stuff on TV” (Reactie 3i, p. 133).

De waardering die de kijkers hebben voor *The Daily Show* komt hierbij duidelijk naar voren. Ze vinden het een goede zaak dat Stewart en de programmamakers de traditionele nieuwsmedia controleren en danken hen voor hun inzet:

“Thank you, JON STEWART, for keeping their insanity in focus ... I laughed harder last night at this bit ... you killed!” (Reactie 1b, p. 133).

"I love this man! He is so intelligent. He can see right through the shit on bullshit mountain"
(Reactie 11a, p. 135).

"This was so awesome!!! What a great piece. Thank you so much for pinpointing exactly what the difference is between the poor "taker" and the rich "taker." Love you and your team, Jon Stewart!" (Reactie 26d, p. 139).

Hierbij komt ook naar voren dat de kijkers vinden dat Stewart zegt wat zij denken. Er kan dus gezegd worden dat de kijkers van *The Daily Show* het een goede zaak vinden dat Jon Stewart en de programmamakers kritiek uiten op de traditionele nieuwsmedia. Ze zijn het eens met de kritiek en prijzen Stewart en het programma voor het openbaren van de fouten van de traditionele nieuwsmedia. Daarnaast is er een relatief kleine groep kijkers die vinden dat Stewart niet kritisch genoeg is op politici. Uit de 30 fragmenten is er alleen één fragment geweest waarbij dit naar voren is gekomen:

"Charles Krauthammer hurts everyone. Jon Stewart let him off the hook and tossed him grapefruits" (Reactie 6a, p. 134).

"Jon let him off the hook. Disappointed" (Reactie 6d, p. 134).

Het gaat hierbij om een interview met een journalist en auteur die een Republikeinse ideologie heeft en deze duidelijk naar voren laat komen. Tijdens het interview bespreekt Stewart samen met Krauthammer de huidige situatie met de Republikeinse partij en de belangrijkste Republikeinse politici. Sommige kijkers zijn van mening dat Stewart te aardig is geweest naar zijn gast toe en had hem meer het vuur aan de schenen moeten leggen. Net zoals bij de controlerende rol op traditionele nieuwsmedia, vinden de meeste kijkers van *The Daily Show* ook dat Stewart en zijn team de overheid goed controleren.

"GOP needs to remember, Jon & staff are ready and waiting for every stupid thing you say!"
(Reactie 1a, p. 133).

"That segment perfectly summed up the ridiculousness of the Republican Party" (Reactie 14n, p. 136).

"Way to go Daily Show! Exposing the truth one less jerk!" (Reactie 3b, p. 133).

Ook hier blijkt de waardering voor het controleren van de overheid groot te zijn en danken de kijkers Stewart en de programmamakers voor het blootleggen van de corruptie binnen de Amerikaanse politiek:

"THANK YOU THANK YOU THANK YOU for exposing what the North Carolina Republican Party is really all about!!!" (Reactie 3d, p. 133).

"It's amazing how the Daily Show reporters are able to get people to show how stupid they are-on TV! Thanks for keeping us informed" (Reactie 23a, p. 138).

"I love "The Daily Show", thank you for exposing this. That jackhole deserves to lose his job" (Reactie 3c, p. 133).

Er kan dus gezegd worden dat *The Daily Show* de controlerende functie van de journalistiek op de machtselite zeer goed uitvoert volgens haar kijkers. Zij zijn van mening dat *The Daily Show* de overheid beter controleert dan de traditionele nieuwsmedia en uiten hun waardering hiervoor in de reacties. Ook zijn zij erg tevreden over de manier en mate waarop het programma de traditionele nieuwsmedia controleert. Er is dus duidelijk sprake van de journalistieke functie controle in de reacties van de kijkers van *The Daily Show*.

6.4 Waarheid

De volgende journalistieke waarde die in deze paragraaf wordt besproken is *waarheid*. De journalist is volgens het ideaalbeeld van de journalistiek verplicht de waarheid te vertellen. De meeste kijkers van *The Daily Show* zien dit terug in het programma. Een relatief kleine groep is hier echter kritisch over. Zoals hierboven is aangegeven zijn de kijkers van *The Daily Show* het vaak eens met de kritiek die Stewart geeft op de traditionele nieuwsmedia en de overheid. Volgens de kijkers openbaart hij de fouten die gemaakt worden en zet de nodige mensen/instanties op hun plek. Hij brengt op deze manier de waarheid aan het licht. Kijkers uiten dit in de reacties door te zeggen dat Stewart en zijn team gelijk hebben en goed werk doen:

"Thank you, Jon Stewart, your 'descriptive' terms for members of Congress were spot on!" (Reactie 15d, p. 136).

"Nice job again Jon & Team! nailed it!" (Reactie 14l, p. 136).

"Dead on, they always seem to find the perfect way to put things in perspective" (Reactie 13a, p. 135).

Op deze manier zeggen de kijkers dus impliciet dat de waarheid wordt verteld in *The Daily Show*. Er zijn ook kijkers die hetzelfde benoemen en dit zeer expliciet verwoorden:

"The most accurate news reporting in the U.S." (Reactie 26f, p. 139).

"I love the Jon Stewart show. So funny. So honest. So true" (Reactie 5d, p. 134).

"I too am mad that Stewart is using factual bias instead of trusting the a respected Fox News personality. Shame on you sir!" (Reactie 30e, p. 140).

Anderen zijn kritisch op Stewart en het programma en beweren dat hij niet de waarheid spreekt of dingen verdraait:

"You lied last night. You lied out your ass and purposely edited the testimony to support your lies. WTF happened to this show? Some of us actually watched the testimony" (Reactie 11e, p. 135).

"Don't take this segment at face value. It's not as "spot on" as it seems -- or as you want it to be because it made you laugh and point your internet finger proclaiming "idiot of the year"" (Reactie 30h, p. 140).

"This interview is so obviously heavily edited to make her seem awkward and like she's really getting burned. You know, like a lot of Daily Show interviews" (Reactie 25c, p. 138).

Dit soort reacties komen echter relatief weinig voor. Andere kijkers komen op voor Stewart en de programmamakers door te reageren op de negatieve reacties en aan te geven waarom het niet klopt. Dit leidt tot discussie onderling waarbij mensen die negatieve reacties achterlaten ook vaak te horen krijgen dat ze waarschijnlijk niet echte kijkers zijn van *The Daily Show* en alleen negatieve reacties achterlaten om reacties uit te lokken en dus te "trollen".

Onder de kijkers van *The Daily Show* bestaat discussie over de mate waarin de waarheid wordt verteld door Stewart. De meeste kijkers zijn van mening dat Stewart de waarheid vertelt en dat ze eerder naar *The Daily Show* kijken om accurate nieuwsfeiten te horen dan naar traditionele nieuwsmedia. Een relatief kleine groep kijkers is echter kritisch over de mate waarin Stewart de waarheid vertelt en beweert zelfs het tegenovergestelde, dat er gelogen wordt in het programma. De journalistieke waarde waarheid is dus voor het grootste deel op een positieve manier duidelijk aanwezig in de reacties van de kijkers, maar er zijn ook kritische noten over dit onderwerp.

Concluderend kan worden gezegd dat het programma zorgt voor discussie over het al dan niet aanwezig zijn van waarheid als journalistieke waarde in *The Daily Show*. Sommige kijkers vinden bij uitstek van wel, maar dat geldt niet voor iedereen. Wat in ieder geval wel duidelijk wordt, is het feit dat waarheid een relevant criterium is voor kijkers bij het evalueren van het programma.

6.5 Onafhankelijkheid

Onafhankelijk is de derde journalistieke waarde die in deze paragraaf besproken wordt. Journalisten moeten onafhankelijk van hun eigen ideologie en de ideologie van hun werkgever, het nieuws vertellen. Kijkers van *The Daily Show* herkennen deze journalistieke waarde ook terug in het programma. De meeste kijkers van het programma geven expliciet aan dat zij vinden dat Jon Stewart en *The Daily Show* onpartijdig zijn:

"The only show that has an unbiased political platform. Love it!" (Reactie 14b, p. 136).

"... I am also happy to make the assumption that more people trust The Daily Show as the closest we can currently get to an unbiased news source, than anything on CNN, MSNBC, or FOX news" (Reactie 17g, p. 137).

"Im sure stewarts show is based on facts and it doesn't matter which party he is talking about.I saw this show and it really pisses me off at the attitude the senate has" (Reactie 28h, p. 139).

Andere kijkers geloven niet dat Stewart echt onpartijdig is en zeggen dat hij in zijn programma de fouten van linkse nieuwsmedia en linkse politici achterwege laat:

"MSNBC is just as biased as FOX but they get a free pass" (Reactie 28a, p. 139).

"Obama and his policies are identical to Bush's yet Stewart continues to ignore them and instead keeps aim at the Republicans" (Reactie 28c, p. 139).

"I used to like this show, but lately it has become the "bash Republicans" show and "ignore shitty Democrats" show" (Reactie 28e, p. 139).

Net zoals er mensen zijn die kritiek uiten op Stewart ten aanzien van het niet kritisch genoeg zijn op zijn gast Charles Krauthammer, zijn er mensen die opkomen voor Stewart en het programma. Zij zeggen dat degene die zeggen dat Stewart partijdig is, niet structureel naar het programma kijken en dat zij waarschijnlijk *Fox News* kijkers zijn die zulke reacties plaatsen om te kunnen "trollen". Het is duidelijk dat er onder de kijkers van *The Daily Show* discussie bestaat over de mate van onafhankelijkheid van Stewart en zijn programma. Er wordt vrij expliciet aangegeven dat kijkers het programma onpartijdig, of juist erg partijdig vinden. De groep kijkers die *The Daily Show* partijdig noemen is in deze steekproef relatief echter een stuk kleiner dan de groep die aangeeft het programma onpartijdig te vinden. Onafhankelijkheid komt als journalistieke waarde dus voor het grootste gedeelte op positieve wijze voor, maar er zijn ook kritische klanken wat deze waarde betreft.

6.6 Conclusie

The Daily Show vervult de rol van journalistiek programma volgens haar kijkers voornamelijk op het punt van controle. Zij vinden dat het programma de machtselite in het land: de overheid en de traditionele nieuwsmedia, goed controleert en vinden het een goede zaak dat ze op hun fouten gewezen worden en zodoende op hun plek gezet worden. Ze vinden dat Stewart en zijn team de journalistieke functie van het controleren van de overheid beteren uitoefenen dan de traditionele nieuwsmedia. Dit is de voornaamste reden dat de kijkers van het programma zeggen Stewart boven "echte" journalisten te vertrouwen. Daarnaast zeggen kijkers ook dat Stewart een betere politicus zou zijn dan de huidige politici in het land omdat hij intelligenter zou zijn en het volk beter zou begrijpen en dus een betere volksvertegenwoordiger zou zijn. Er wordt dan ook aan hem gevraagd om mee te doen aan de presidentsverkiezingen. Het is hierbij wel belangrijk om te vermelden dat mensen die reacties achterlaten op de *Facebook* pagina van *The Daily Show*, waarschijnlijk fans zijn van het programma.

Ook zeggen de kijkers dat ze weten dat Stewart de waarheid vertelt en dat kunnen zij niet zeggen van de traditionele nieuwsmedia en politici. De derde reden dat Stewart zo vertrouwd en geprezen wordt door haar kijkers, is omdat zij van mening zijn dat Stewart en *The Daily Show* onpartijdig zijn. Er is echter ook een relatief kleine groep die beweert dat Stewart niet de waarheid vertelt in zijn programma en dat hij niet onpartijdig is maar juist een linkse en liberale agenda propageert. Mensen die deze kritieken leveren op *The Daily Show* worden ervan beschuldigd geen echte kijkers van het programma te zijn, maar kijkers van *Fox News* en dus aanhangers van de Republikeinse partij. Zij zouden expres zulke reacties achterlaten om reacties uit te lokken, ook wel “trollen” genoemd.

Kijkers van *The Daily Show* hebben verschillende meningen over of het programma thuishoort in het genre nieuws of satire. Kijkers zijn het over het algemeen in ieder geval eens dat het programma de controlerende functie van de machtselite goed uitvoert, de waarheid vertelt en onafhankelijk is. Hoewel *The Daily Show* deze drie journalistieke waarden lijkt te vervullen voor een groot deel van haar kijkers, is dit een visie die ter discussie blijft omdat een ander deel van de kijkers dit een belachelijk idee vindt.

Concluderend kan worden gezegd dat de drie journalistieke waarden ook door kijkers als criteria worden gebruikt om het programma te evalueren. Sommige kijkers vinden dat *The Daily Show* wel aan deze criteria voldoet, anderen vinden van niet. Het gebruik van de journalistieke waarden als criteria blijft daarbij universeel.

7. Conclusie en discussie

In dit onderzoek staan de rol van Jon Stewart en *The Daily Show* centraal. *The Daily Show* is een satirisch programma op *Comedy Central* dat een journalistieke rol lijkt te vervullen. Het doel van dit onderzoek is dan ook om een beeld te schetsen van deze journalistieke rol. Op basis van dit doel is de volgende onderzoeksvraag opgesteld: “*In hoeverre vervult The Daily Show de rol van een journalistiek programma*”. Om deze vraag te beantwoorden zijn drie kwalitatieve analyses uitgevoerd betreffende de productie, inhoud en receptie van *The Daily Show*. Deze drie verschillende perspectieven zijn met elkaar vergeleken en uiteindelijk is het onderstaande geconcludeerd.

7.1 Resultaten

7.1.1 Productie

Van de drie journalistieke waarden komt de controlerende functie van journalistiek in zowel de productie, inhoud als receptie van *The Daily Show* het vaakst en het meest duidelijk naar voren. Stewart presenteert zichzelf in interviews en in zijn programma als iemand die erg kritisch is op de machtselite. Er kan hierbij onderscheid worden gemaakt tussen kritiek op de traditionele nieuwsmedia en kritiek op de overheid. Uit interviews met Stewart komt voornamelijk de controlerende functie op de traditionele nieuwsmedia naar voren. Stewart stelt dat traditionele nieuwsmedia falen in het uitvoeren van hun democratische taak, omdat zij zich focussen op sensatie en conflict met als doel het verdienen van meer geld. Daarnaast beweert hij dat *Fox News* en in mindere mate *MSNBC* partijdige nieuwsorganisaties zijn.

Verder presenteert Stewart zichzelf als iemand die in zijn werk onafhankelijk is van politieke ideologieën en de wensen van zijn publiek. Hij stelt wel dat zijn werk beïnvloed wordt door zijn individuele ideologie, die staat voor het onthullen van absurditeit en corruptie van de machtselite. Hij geeft hierbij expliciet aan dat hij geen specifieke politieke ideologie propageert in *The Daily Show*. Daarnaast beweert hij niet beïnvloed te zijn door wat zijn voornamelijk linkse en liberale kijkers willen zien en horen.

De waarheid en onafhankelijkheid komen als journalistieke waarden relatief minder duidelijk naar voren. In de geanalyseerde interviews geeft Stewart aan dat hij en zijn team net zoals journalisten, onderzoek doen naar nieuwsverhalen waarbij nieuwsfeiten worden gecontroleerd en geverifieerd voordat ze in het programma verwerkt kunnen worden. Hij zegt hierbij wel dat de reden dat zij dit doen verschilt van journalisten. Volgens Stewart controleren zij nieuwsfeiten omdat de grappen die zij maken niet werken als de feiten niet kloppen. Hij benadrukt hierbij dat het doel van het programma is om het publiek te vermaken. Stewart geeft hierbij expliciet aan dat hij zichzelf niet als een journalist ziet en *The Daily Show* niet als een journalistiek programma. Daarentegen presenteert hij zichzelf als een satiricus die op humoristische wijze kritiek geeft op de machtselite.

Hierop aansluitend beweert hij een groter verband te voelen met *stand-up comedians* zoals Jerry Seinfeld dan journalisten zoals Rachel Maddow.

7.1.2 Inhoud

Zoals eerder is aangegeven, is de journalistieke waarde *controle* ook sterk aanwezig in de inhoud van *The Daily Show*. Stewart uit op satirische wijze veel kritiek op zowel de traditionele nieuwsmedia als de overheid. In het grootste deel van het *The Daily Show* doet hij dit door commentaar te geven op nieuwsfragmenten. Stewarts commentaar lijkt een weergave te zijn van de frustratie van zijn publiek, aangezien zij veel lachen, applaudisseren en juichen tijdens het programma. Verder zijn er twee andere onderdelen in het programma waarin de controlerende journalistieke functie naar voren komt. Het gaat hierbij om reportages van *The Daily Show* correspondenten en de interviews die Stewart heeft met zijn gasten. De reportages zijn een parodie op journalistieke reportages van de traditionele nieuwsmedia. Door middel van onderzoek en interviews wordt er verslag gedaan om bepaalde feiten aan het licht te brengen. De controlerende journalistieke functie is ook te vinden in de interviews die Stewart heeft met zijn gasten. De constante kritiek die wordt geuit op de machtselite komt in de interviews echter relatief minder naar voren.

De waarheid is in *The Daily Show* niet expliciet aan te tonen. Wat wel gezegd kan worden is dat de waarheid indirect vrijwel de hele aflevering door wordt verteld tijdens het uiten van kritiek op de machtselite. Doordat de traditionele nieuwsmedia en overheid op hun fouten worden gewezen, wordt tegelijkertijd ook de waarheid aan het licht gebracht. Door de kennis die is opgedaan uit de productie-analyse, is bekend dat de programmamakers nieuwsverhalen controleren op de waarheid voordat zij deze verwerken in het programma. Om deze redenen kan gezegd worden dat de waarheid als journalistieke waarde ook aanwezig is in *The Daily Show*.

Tenslotte is de journalistieke waarde *onafhankelijkheid*, net als in het productieperspectief van dit onderzoek, minder duidelijk aanwezig. In *The Daily Show* worden veel verschillende politieke partijen, politici, overheidsinstellingen, nieuwsorganisaties en journalisten op satirische wijze becommentarieerd. Iedereen die deel uitmaakt van de machtselite wordt dus gecontroleerd en krijgt kritiek te verduren in het programma. Het lijkt echter wel zo dat rechtse politici meer kritiek krijgen dan linkse politici. Ook lijkt het dat *Fox News* meer kritiek te verduren krijgt dan andere nieuwsorganisaties.

7.1.3 Receptie

Uit de receptie van *The Daily Show* is gebleken dat er een onderscheid gemaakt kan worden in de discussie over de rol van het programma. Veel kijkers van *The Daily Show* zien Stewart als een journalist en *The Daily Show* als een journalistiek programma. Zij benadrukken hun mening door te stellen dat Stewart en *The Daily Show* de journalistieke rol beter vervullen dan de traditionele nieuwsmedia. Er is echter ook een relatief kleine groep kijkers die het programma enkel als een

satirisch programma ziet en het belachelijk vindt dat *The Daily Show* door sommigen als een nieuwsprogramma wordt gezien.

Een ander discussiepunt onder de kijkers van *The Daily Show* is de mate van onafhankelijkheid van het programma. De meeste kijkers zijn van mening dat Stewart en *The Daily Show* onpartijdig zijn. Er is echter ook een relatief kleine groep kijkers die beweert dat Stewart en zijn programma partijdig zijn en een linkse/liberale agenda propageren. Het is hierbij wel belangrijk om te vermelden dat andere kijkers in discussie gaan met kijkers die *The Daily Show* beschuldigen van partijdigheid. De kijkers die dergelijke kritieken leveren op *The Daily Show* worden ervan beschuldigd dat zij geen “echte” kijkers zijn van het programma, maar kijkers van *Fox News* en dus aanhangers van de Republikeinse partij. Zij zouden expres dit soort reacties achterlaten om weer reacties van de “echte” kijkers uit te lokken, ook wel “trollen” genoemd.

Naast de bevinding dat veel kijkers van *The Daily Show* van mening zijn dat Stewart een betere journalist is dan echte journalisten uit de traditionele nieuwsmedia, is ook gebleken dat veel kijkers van het programma vinden dat Stewart een betere politicus zou zijn dan de huidige politici in de Verenigde Staten. Hij zou de bevolking beter begrijpen en zodoende een betere volksvertegenwoordiger zijn. Veel kijkers van *The Daily Show* zijn ook van mening dat Stewart onpartijdig is en dus onafhankelijk van een bepaalde politieke ideologie. Deze laatste drie bevindingen verklaren de hoge mate van vertrouwen die kijkers van *The Daily Show* hebben in Jon Stewart. Zij prijzen en bedanken hem voor zijn werk.

Ook is uit de receptie-analyse gebleken dat kijkers van *The Daily Show* zeer positief zijn over de mate waarin en manier waarop Stewart en de programmamakers de controlerende journalistieke functie uitvoeren. Zij zijn van mening dat het programma de machtselite: de overheid en de traditionele nieuwsmedia, goed controleert en vinden het een goede zaak dat ze op hun fouten worden gewezen en zodoende op hun plek worden gezet. Sommige kijkers stellen zelfs dat het programma de overheid beter controleert dan de traditionele nieuwsmedia. Zij zijn het vaak eens met de kritiek die wordt gegeven op de machtselite. De meeste kijkers van *The Daily Show* zijn van mening dat Stewart de waarheid vertelt in zijn programma. Zij beweren dat ze naar *The Daily Show* kijken om de waarheid te horen. Hierover wordt ook gezegd dat *The Daily Show* de journalistieke functie van het vertellen van de waarheid beter uitvoert dan de traditionele nieuwsmedia en de politici.

Concluderend kan er gezegd worden dat ondanks de bevindingen, waarbij de drie journalistieke waarden terugkomen in de manier waarop Stewart zichzelf en *The Daily Show* presenteert, Stewart en zijn programmamakers zichzelf absoluut niet als journalisten zien. In het programma komt de controlerende journalistieke functie op de machtselite het vaakst en meest duidelijk naar voren. Bij het uiten van kritiek op de machtselite wordt tegelijkertijd ook getracht de waarheid te vertellen. Daarnaast kan gezegd worden dat het programma onafhankelijk is van politieke ideologieën omdat er kritiek wordt gegeven op allerlei verschillende politici en traditionele nieuwsmedia. Ook onder de

kijkers komen de drie journalistieke waarden terug in *The Daily Show*. Met name de controlerende journalistieke functie op de machtselite wordt volgens de kijkers zeer goed uitgevoerd.

Op basis van dit onderzoek kan dus gezegd worden dat *The Daily Show* de rol van een journalistiek programma vervult omdat de journalistieke waarden: controle, waarheid en onafhankelijkheid alle drie, in verschillende mate, aanwezig zijn in het programma.

7.2 Discussie

In het theoretisch kader van dit onderzoek is geconcludeerd dat geïnformeerd burgerschap van essentieel belang is voor een gezonde democratie (Dahl, 2000; Delli Carpini & Keeter, 1996; Habermas, 1989). De traditionele nieuwsmedia zijn verantwoordelijk voor het politiek informeren van de bevolking (McQuail, 1992). De drie belangrijkste kerntaken van de journalistiek zijn controle, waarheid en onafhankelijkheid (ASNE, 1975; Code van Bordeaux, 1986; Code voor de Journalistiek, 2008; De Haan & Bardoel, 2011; Kovach & Rosenstiel, 2007; Leidraad RvdJ, 2010). Uit de productie-, inhoud- en receptieanalyse van *The Daily Show* is gebleken dat de drie kerntaken van de journalistiek te vinden zijn in *The Daily Show*. Zie tabel 7.1 voor een samenvattend overzicht van de resultaten uit dit onderzoek.

Tabel 7.1: Overzicht resultaten

	Controle	Waarheid	Onafhankelijkheid
Productie	Sterk aanwezig	Aanwezig	Aanwezig
Inhoud	Sterk aanwezig	Aanwezig	Aanwezig
Receptie	Sterk aanwezig	Aanwezig	Aanwezig

Gedurende het hele programma wordt er op satirische wijze kritiek gegeven op de traditionele nieuwsmedia en de politici. Op deze manier controleert *The Daily Show* de machtselite en is de journalistieke waarde controle dus sterk aanwezig. Stewarts personage van satiricus is ook buiten *The Daily Show* sterk aanwezig. Dit is duidelijk naar voren gekomen in de geanalyseerde interviews, waarin hij veel kritiek uit op de machtselite. Kijkers van *The Daily Show* zijn ook van mening dat het programma de machtselite goed controleert.

Uit de productie analyse is gebleken dat *The Daily Show* een deels vergelijkbare werkwijze heeft voor wat betreft het creëren van inhoud, als die van journalisten. Er wordt onderzoek gedaan naar nieuwsverhalen en nieuwsfeiten worden gecontroleerd voordat ze in het programma worden verwerkt. Op basis van deze kennis kan gezegd worden dat ook geprobeerd wordt de waarheid aan het licht te brengen. *The Daily Show* kijkers geven aan dat ze Stewart geloven op zijn woord en dat ze naar *The Daily Show* kijken om de waarheid over nieuwsverhalen te horen.

Verder geeft Stewart in de interviews expliciet aan dat het satirisch werk dat hij doet in *The Daily Show* onafhankelijk is van politieke ideologieën en de wensen van zijn publiek. Dit komt terug in de inhoudsanalyse waaruit blijkt dat *The Daily Show* kritiek geeft op allerlei verschillende

nieuwsorganisaties van de traditionele nieuwsmedia en ook op politici van verschillende politieke partijen. Daarnaast geven de meeste kijkers van *The Daily Show* via hun reacties op Facebook aan dat zij geloven dat Stewart onpartijdig is en dus ook onafhankelijk van politieke ideologieën.

7.2.1 Functie van satire

Uit eerder onderzoek is gebleken dat burgers de traditionele nieuwsmedia en politici in toenemende mate wantrouwen (ROB, 2003; Schultz, 1998; Von Krogh, 2008 in De Haan & Bardoel, 2011). Tegelijkertijd is gebleken dat vertrouwen in de traditionele nieuwsmedia steeds belangrijker wordt (Bakir & Barlow, 2007; Jones, 2004; McQuail, 2003 in De Haan & Bardoel, 2011). Uit de receptie-analyse van dit onderzoek is gebleken dat Stewart zeer vertrouwd wordt door zijn kijkers. Kijkers geven expliciet aan dat zij Stewart meer vertrouwen dan “echte” journalisten en politici. Dit vertrouwen is gebaseerd op hun mening dat hij de journalistieke waarden beter uitvoert dan de traditionele nieuwsmedia, dat hij de burgers beter begrijpt en dus een betere volksvertegenwoordiger zou zijn dan de huidige politici. Hierop aansluitend is uit onderzoek van PublicMind (2012) en Hardy, Gottfried, Winneg en Jamieson (2014) gebleken dat kijkers van *The Daily Show* en *The Colbert Report* beter geïnformeerd zijn dan kijkers van de traditionele nieuwsmedia. Hieruit kan geconcludeerd worden dat komieken, waaronder Jon Stewart, de democratische taak van het politiek informeren van de bevolking wellicht zelfs beter uitvoeren dan de traditionele nieuwsmedia.

Het groeiende wantrouwen in de traditionele nieuwsmedia en in de politiek is een slechte zaak voor de democratie. Commercialisering en digitalisering van de traditionele nieuwsmedia zijn de twee grote oorzaken van de journalistieke crisis (Moeller, 2008). De grootste verandering is het veranderde doel van de traditionele nieuwsmedia. Hun hoofddoel is van het dienen van de democratie naar het maken van zoveel mogelijk winst gegaan. Dit kritiekpunt komt veelvoudig en zeer duidelijk naar voren in *The Daily Show*. Ook tijdens interviews geeft Stewart aan dat zijn grootste probleem met de traditionele nieuwsmedia is dat zij zich focussen op sensatie en conflict om meer kijkers te trekken en zodoende meer geld te verdienen. Met deze kritiek resoneert Stewart de gevoelens die de bevolking heeft en niet te horen krijgt van de traditionele nieuwsmedia. Dit sluit aan bij de functie van satire (Boler & Turpin, 2008; Rosen, 2012) omdat Stewart in *The Daily Show* op komische wijze kritiek uit op de machtselite. Daarnaast sluit het ook aan bij de definitie van alternatieve journalistiek, omdat het programma een alternatief geluid laat horen waarbij de ideologie van de traditionele nieuwsmedia gecontroleerd en uitgedaagd wordt (Atton, 2002; Atton 2004; Downmunt & Coyer, 2007 in Kenix, 2011).

De huidige journalistieke crisis is een gevaar voor de democratie. In een tijd waarin burgers de traditionele nieuwsmedia en politici in toenemende mate wantrouwen, is satiricus Stewart degene die wel het vertrouwen van groepen burgers heeft. Stewart wordt meer vertrouwd dan journalisten en politici en lijkt de democratische taak van het politiek informeren van burgers beter uit te voeren dan

de traditionele nieuwsmedia. Concluderend kan dus gesteld worden dat satire een waardevol fenomeen is voor de maatschappij dat serieus genomen moet worden en vervolgonderzoek verdient.

7.2.2 *The Daily Show* als journalistiek programma?

Ondanks deze bevinding, blijft het de vraag of *The Daily Show* wel echt een journalistiek programma genoemd kan worden. Vanuit het productieperspectief van het programma bestaat er geen discussie over deze vraag. De programmamakers presenteren zich als makers van een satirisch programma en niet van een journalistiek programma. Inhoudelijk bestaat er in de wetenschap wel discussie over de rol van het programma omdat het een journalistieke waarde vervult waarin traditionele nieuwsmedia falen. Ook binnen het receptieperspectief bestaat dezelfde discussie.

Het feit dat deze discussie bestaat, geeft aan dat *The Daily Show* geen regulier of normaal journalistiek programma is omdat daar anders geen discussie over zou zijn. *The Daily Show* kan worden gedefinieerd als een alternatieve vorm van journalistiek, die niet minderwaardig hoeft te zijn.

Er zijn echter ook praktische redenen waarom *The Daily Show* geen journalistiek programma genoemd kan worden. De afleveringen van circa 23 minuten worden namelijk maar vier dagen in de week uitgezonden op een komediekanaal, exclusief de zomerstop en kortere pauzes gedurende het jaar. De uitzendingen van *The Daily Show* zitten dus op de frequentie van een entertainment programma en ze zijn dus niet elke dag aanwezig om het nieuws te verslaan. Daarnaast voelen de programmamakers zelf niet dat zij tot de journalistiek horen. Dit betekent dat de programmamakers in tegenstelling tot “echte” nieuwsmedia, nooit verantwoordelijk gehouden kunnen worden voor hun uitingen, want zij nemen de verantwoordelijkheid behorende bij de journalistiek niet, aangezien zij naar eigen zeggen een entertainment programma produceren.

Er zijn dus meerdere redenen die maken dat *The Daily Show* geen journalistiek programma genoemd kan worden. Desalniettemin, is het in deze tijd van journalistieke crisis waarin traditionele nieuwsmedia falen hun democratische taak uit te voeren, terwijl *The Daily Show* hier wel in lijkt te slagen, zinvol om satire en daarmee ook *The Daily Show* serieus te nemen als middel om burgers politiek te informeren.

7.3 Vervolgonderzoek

In dit onderzoek zijn drie verschillende aspecten, namelijk de productie, inhoud en receptie van *The Daily Show*, geanalyseerd om een zo compleet mogelijk beeld van de rol van het programma te schetsen. Vanuit het productieperspectief gezien, zou het goed zijn om naast interviews van Jon Stewart voortkomend uit de traditionele nieuwsmedia, zelf interviews af te nemen met Stewart en zijn team van *The Daily Show*. Hierbij kan ook gedacht worden aan het interviewen van de werkgevers van *The Daily Show: Comedy Central* en *Viacom*. Wat de inhoud van het programma betreft, zou het beter zijn om meer afleveringen van *The Daily Show* te analyseren. Voor de receptie zou het interessant zijn om naast reacties van de kijkers online, ook gebruik te maken van interviews voor verder onderzoek.

Verder is het opvallend dat de journalistieke waardes *waarheid* en *onafhankelijkheid* minder duidelijk terugkomen in de analyses. Bij het uitvoeren van een inhoudsanalyse van de afleveringen van *The Daily Show* zou onderzocht kunnen worden in hoeverre het programma er werkelijk in slaagt 'de waarheid' te vertellen. Dit is een punt waar men over het algemeen vanuit gaat en dat nauwelijks wordt bekritiseerd. Wat onafhankelijkheid betreft zou kwantitatief onderzoek uitgevoerd kunnen worden waarin wordt geteld hoe vaak *The Daily Show* bepaalde nieuwsorganisaties met bepaalde ideologieën bekritiseert en hoe vaak hetzelfde gebeurt met de verschillende politici en politieke partijen. Dit zou een helderder beeld kunnen schetsen van hoe onafhankelijk *The Daily Show* werkelijk is. Tenslotte zou een vervolgonderzoek naar de waarde van satire met betrekking tot berichtgeving raadzaam zijn.

Het is hierbij nuttig om naast *The Daily Show* ook andere satirische programma's te analyseren, alsmede de democratische taak van het politiek informeren van burgers en de rol van satire hierin. Hiermee kan de huidige journalistieke crisis beter worden onderzocht en komen we een stap dichterbij een gezonde democratie.

8. Literatuurlijst

- Aalberts, C.E. (2006). *Aantrekkelijke politiek? Een onderzoek naar jongeren en popularisering van politiek*. Apeldoorn: Spinhuis.
- Alden, C. (2002, 4 april). Defector reveals extent of Iraqi weapons programme. *The Guardian*. Geraadpleegd op <http://www.theguardian.com>
- Alter, J. (2005, 30 Mei). A big source of frustration. *MSNBC*. Geraadpleegd op <http://www.msnbc.com>
- Alterman, E. (2008, 31 maart). Out of print: the death and life of the American newspaper. *The New Yorker*. Geraadpleegd op <http://www.newyorker.com>
- Atton, C., & Hamilton, J. F., (2008). *Alternative journalism*. London: Sage Publications.
- Baum, M. (2005). *Soft news goes to war: Public opinion and American foreign policy in the new media age*. Princeton: Princeton University Press.
- Baym, G. (2006). The Daily Show: Discursive integration and the reinvention of political journalism. *Political Communication*, 22 (3), 259-276. doi: 10.1080/10584600591006492
- Bennett, L. W. (2007). Relief in hard times: a defence of Jon Stewart's comedy in an age of cynicism. *Critical Studies in Media Communication*, 24 (3), 278-283. doi: 10.1080/07393180701521072
- Boler, M. (2008). *Digital media and democracy: Tactics in hard times*. Cambridge: The MIT Press.
- Boler, M. & Turpin, S. (2008). The Daily Show and Crossfire: Satire and sincerity as truth to power. In M. Boler, M. (Red.), *Digital media and democracy: Tactics in hard times* (pp. 383-403). Londen: The MIT Press.
- Cao, X. (2010). Hearing it from Jon Stewart: The impact of The Daily Show on public attentiveness to politics. *International Journal of Public Opinion*, 22 (1), 26-46. doi: 10.1093/ijpor/edp043
- Code van Bordeaux, 1986. Geraadpleegd op <http://www.nvj.nl>
- Code voor de Journalistiek, 2008. Geraadpleegd op <http://www.nvj.nl>
- Dahl, R. A. (2000). *On democracy*. New Haven & London: Yale University Press.
- Delli Carpini, M.X., & Keeter, S. (1996). *What Americans know about politics and why it matters*. New Haven: Yale University Press.
- Epatko, L. (2014, 14 januari). Former Defence Secretary Gates calls NSA leaker Snowden a 'traitor'. *PBS: Public Broadcasting System*. Geraadpleegd op <http://www.pbs.org>
- Finn, P. & Horowitz, S. (2013, 21 juni). U.S. charges Snowden with espionage. *The Wall Street Journal*. Geraadpleegd op <http://www.washingtonpost.com>

- Fuller, J. (2010). *What is happening to news: the information explosion and the crisis in journalism*. The university of Chicago press: Chicago and London
- Gilbert, N. (2008). *Researching Social Life*. London: SAGE Publications.
- Glaser, B. G. (1965). The constant comparative method of qualitative analysis. *Social Problems*, 12, 436-445.
- Greenwald, G. (2013, 6 juni). NSA collecting phone records of millions of Verizon customers daily. *The Guardian*. Geraadpleegd op <http://www.theguardian.com>
- Haan, de Y., & Bardoel, J. (2011). From trust to accountability: negotiating media performance in the Netherlands, 1987-2007. *European Journal of Communication*, 26(3), 230-246.
- Habermas, J. (1989). *The structural transformation of the public sphere. An inquiry of a category of bourgeois society*. Cambridge: MIT Press.
- Hackett, R. A., & Carroll, W. K. (2006). *Remaking Media: The struggle to democratize public communication*. New York: Routledge.
- Hardy, B.W., Gottfried, J. A., Winneg, K. M., & Jamieson, K. H. (2014). Stephen Colbert's civics lesson: How Colbert super PAC taught viewers about campaign finance. *Mass Communication and Society*, 17 (3), 329-353. doi: 10.1080/15205436.2014.891138
- Hariman, R. (2007). In defense of Jon Stewart. *Critical Studies in Media Communication*, 24 (3), 273-277. doi: 10.1080/07393180701521031
- Kenix, L. J. (2011). *Alternative and mainstream media: the converging spectrum*. Londen: Bloomsbury Academic.
- Kloss, D. (2014, 3 juni). Study proves Stephen Colbert viewers more informed than Fox or CNN watchers on this one thing. Geraadpleegd op: <http://www.aatp.org>
- Kovach, B., & Rosenstiel, T. (2007). *The elements of journalism. What newspeople should know and the public should expect*. New York: Three Rivers Press.
- Leidraad Raad voor de Journalistiek (2010). Geraadpleegd op <http://www.rvdj.nl>
- Lewandowsky, L. (2013, 6 december). Media failure on Iraq war repeated in climate change coverage. *The Guardian*. Geraadpleegd op <http://www.theguardian.com>
- McQuail, D. (1992). *Media performance: mass communication and the public interest*. Londen: SAGE Publications.
- McQuail, D. (2003). *Media accountability and freedom of publication*. New York: Oxford University Press.
- Miller, J. (2001, 20 december). An Iraqi defector tells of work on at least 20 hidden weapons sites. *The New York Times*. Geraadpleegd op <http://www.nytimes.com>
- Moeller, S. D. (2008). Media and democracy. In M. Boler (Red.), *Digital media and democracy: Tactics in hard times* (pp. 167-196). Londen: The MIT Press.

- Okrent, D. (2004, 31 oktober). Analysts say experts are hazardous to your newspaper. *The New York Times*. Geraadpleegd op <http://www.nytimes.com>
- PublicMind (2012). What you know depends on what you watch: Current events knowledge across popular news sources. Geraadpleegd op <http://www.publicmind.fdu.edu>
- Rose, D. (2002, 2 mei). Iraq's Arsenal Of Terror. *Vanity Fair*. Geraadpleegd op <http://www.freerepublic.com>
- Rosen, R. M. (2012). Efficacy and meaning in ancient and modern political satire. *Social Research*, 79 (1), 1-32
- Safire, W. (2002, 2 mei). Mr. Atta goes to Prague. *The New York Times*. Geraadpleegd op <http://www.nytimes.com>
- Schanberg, S., H. (2005, 22 November). If old journalism dies. Geraadpleegd op <http://www.villagevoice.com>
- Strauss, A., & Corbin, J. (1990). *Basics of qualitative research: Grounded theory procedures and techniques*. Newbury Park: Sage Publications.
- Taylor, S. J., & Bogdan, R. (1984). *Introduction to qualitative research methodes: The search of meanings*. New York: Wiley.
- Young, D. G. (2004). Late-night comedy in election 2000: Its influence on candidate trait ratings and the moderating effects of political knowledge and partisanship. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 48,1-22.